Dansk, Norsk, og Svensk,

Kunstner-Lexicon.

af

N. H. Weinwich.

Nogle begloede,
Faa kun forstode,
Malerens Kunst og Methode.

Kjøbenhavn.
Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

1829.

Den danske Lehnsgreve,

Greve

Adam Vilhelm Moltke,

paa hvis Obelisk,

Historiens Muse engang vil indtegne:

"Han understøttede og ophjalp,

Musernes og Kunstens Sønner,

ved Adgang og Omkostninger, til at

danne sig efter Fortidens udødelige Mønstere".

Han modtage derfor igjennem mit Organ,

endeel af Kunstens Venners Taksigelser,

for disse Velgjerninger,

og som et Beviis paa min

Taknemmelighed og Hengivenhed,

tilegnes ham dette Skrift,

for den Opmuntring, han med rund Haand,

lod tilflyde Videnskabernes og Kunsternes,

saa ofte hjelpeløse Sønner.

Forerindring.

Ikke enhver Smører, eller Anstryger, ikke enhver Kradser i en Plade har jeg kundet optage i dette Lexicon. Kunsten har sin Barndom, Ungdom og sin modnere Alder. At en Rembrands, en Denners første Læremestere ere anførte undertiden mellem de større Mestere, skeer formedelst den Glands, der ved disse store Navne reflectere paa deres første Lærere. Derimod vil jeg villig tilstaae, at der er undgaaet mig Mestere, som have Rang og Navn blandt Fædrelandets Kunstnere. Intet menneskeligt Arbeide er fuldkomment, ethvert har sine særegne Bræk og Mangler, men jeg glæder mig dog over, at have lagt denne Basis, paa hvilken efterkommende Samlere kunde bygge, og intet Skrift trænger saa hastig og oftere til et Supplement, end et Lexicon.

Det har gjort mig ondt, for silde at erfare, under den næsten fuldendte Trykning af dette Arbeide, af den ved det Kongelige danske Hof værende Kongelige svenske Minister, hans Exellence

Cancellieraad og Kammerherre v. Hochschildt, at Rigsarkivet i Stokholm nyeligen var beriget med den Nesslerske Samling, som skal indeholde en betydelig Samling af Efterretninger om svenske Kunstnere. Denne Green af den svenske Historie har især været forsømt, og man har hidindtil smaaligen maattet samle dem overalt. Jeg forventer derom engang at faae nærmere Oplysninger.

Det vil iligemaade ikke mangle, at jo en eller anden nu levende her anført Kunstner vil finde deres Alter ikke bestrøet med Røgelse nok; jeg kan maaskee, ligesom efter Udgivelsen af min Kunst-Historie, faae flere Breve, der bebreide mig, at jeg ei nok har skjønnet paa Dem, og Deres Arbeider. Kunstnerne ere et Genus irritabile, og næsten værre end Poeterne. Men — faaer jeg nogens Daddel, er jeg vis nok paa fleres Roes.

Tiden sætter upartisk Stemplet paa Kunstnerens Arbeiders Værd, hverken Herrevælde, Hykleri, Forbindtligheder, eller Paatrængenhed, formaae at vedligeholde de, af deres kortsynede Tidsalder udskregne Arbeider, endeel af dem synke med dem i Graven.

Multa renascentur quæ jam cecidere, cadentque,
quæ nunc sunt in honore, si volet posteritas,
quam penes arbitrium est, et jus et norma loquendi.

N. H. Weinwich.

A.

Aadnes (Peder) Maler, fød i Land i Norge, har 1776 malet den af sin Dotation til det kongelige norske Videnskabernes Selskab i Trondhjem bekjendte Naturforskers, Justitsraad Hammers Portrait, som af Haas er stukket i Kobber.

Aakerland (E.) Kobberstikker i Sverrige, har 1806 stukket adskilligt med en behagelig og sikker Gravstikke.

Aakerstrøm (Johan) Kongelig Historiemaler, Medlem af det Kongelige Maler- og Bildhugger-Academie i Stokholm. Han var fød i Aakre Bye i Rogstad i Sverrige 1759, med Talenter for Malerkunsten, han dyrkede den ivrigen, og vandt 1784 den største Medaille for samme, i Kunsternes Academie i Stokholm. Han reiste derefter udenlands og opholdt sig en Tid i Rom, men just paa den Tid, da Naturen hos ham syntes at have naaet sit høieste Formaal, da han skulde begynde at høste størst Ære og Gavn af hans Kunst, døde han i Rom 1795. Hans Minde er høitideligholdt i Kunsternes Academie i Stokholm den 26 Januar 1796 ved en Tale, som er trykt samme Aar, og udgiven af dens Forfatter, den daværende Secretair i Kunsternes Academie i Stokholm Thure Wennberg (See Hammarskiølds bildende Kunsternes Historie Pag. 433).

Aarflot (Sivert) fød 1759 paa Søndmør i Ber-

gens Stift i Norge, død 1817. Han var Lehnsmand for Voldens Skibrede. Han udgav 1815 Pattedyrenes og Fuglenes Naturhistorie med Figurer i Træesnit skaarne af ham selv.

Aarhuus (Anders Ottesen) Kobberstikker, formodentlig fød i Aarhuus i Jydland. Han har 1650 stukket Johan Brockenhuses Portrait med Ahner og et historisk Landskab, hvori Evangelisten Mathæus. Ingeborg Kruses Ahner og flere Stykker, endskiøndt maadeligen udførte, ere ogsaa af ham.

Abel (Wilhelm August Christian) Maler, fød i Zerbst 1748. Han kom 1776 til Kiøbenhavn, hvor han har malet gode Portraiter og nydelige Landskaber.

Abildgaard (Søren) Maler, fød 1718 i Christiansand Stift i Norge. Han blev Student ved Kjøbenhavns Universitet 1737. Han bereiste som Maler og Tegnemester i Aarene 1753 og 54 en Deel af Sverrige og Østersøens Bredder med Geheimearkivarius Langebek, for der at aftegne Oldtidens Monumenter. Som kongelig Arkivtegner reiste han siden hele Riget igjennem, og under samme Arkivârs Opsigt, aftegnede der alle endnu befindtlige Alderdommens Levninger, hvilke Tegninger nu forvares paa Universitets Bibliotheket i Kjøbenhavn.

Abildgaard (Nicolai Abraham) Maler, en Søn af den foregaaende, hvis Slægt nedstammer fra den meget gamle slesvigske Familie, som var saa mægtig i Dronning Margrethes Tid, og fører samme Vaaben, endskjøndt Familien skal være uddød efter Beretning i danske Adels-Lexicon, hvilket er urigtigt. Han er fød i Kjøbenhavn 1744, fik den mindre Sølvmedaille for Tegning 1764, den mindre Guldmedaille i Malerkunsten 1765 og 1766, den større 1767, reiste derefter til Italien, hvor han opholdt sig fra 1772 til 1777, kom der-

paa tilbage til Kjøbenhavn, og blev Professor i Maleracademiet, var adskillige Aar Directeur for samme og døde 1809. Han var en stor Mester i hans Kunst, og en af de lærdeste Malere i Europa i hans Tid, det Composition, Sujetter, Anordning i alle hans Malerier noksom bevidne. Hans historiske Malerier i det 1794 afbrændte Slots Christiansborgs Riddersal vare meget udtænkte og rige af Indhold. Baggrundene i samme, der ere at ansee som forklarende Episoder paa Hovedhandlingen i Forgrunden, vil studeres i Esqvisserne, der endnu ere til, og i Beskrivelserne over samme, som læses i Minerva 1791 for Julii Maaned Pag. 113. Efter hans Død gjorde hans Enkefrue en Exposition af hendes Mands Malerier, som hun var i Besiddelse af, og hvis Antal beløber sig til 70 Stykker, til Bedste for Charlottenborg Academies Betjentere. Han efterlod et kostbart og stort Bibliothek i alle Kunstens Fag, et Kabinet af græske og romerske Mynter, saavelsom en udvalgt Kobberstik Samling, som, paa Myntsamlingen nær, blev afkjøbt hans Enke af Kongen, og givet til Kunsternes Academie i Kjøbenhavn, hvor samme nu er opstilt.

Abroe (Johan Christian) en Maler, som 1720 fik kongeligt dansk Reisepas, for at reise paa sin Kunst i fremmede Lande.

Adami (Salomon) Maler i Oliefarve og i Miniatur. Han levede i Begyndelsen af det 18 Aarhundrede, og var tilsidst Opseer over Groscanzlerinde Holsteins Malerier i Kjøbenhavn.

Adams ( ) en svensk Ciselerer, studerede paa Enkedronningens Bekostning udenlands denne Kunst i 7 Aar, og blev 1780 tilbage kaldet til Stokholm, hvor han fik Befaling at arbeide paa Gustav Adolps Ridder Statue.

Adelcrantz (Georg

Josva) var Stats Arkitect i Stokholm under Kong Carl den Tolvte. Fød 1668, adlet 1712, da han nedlagde sit forrige Navn Tornquist. Han døde i Stokholm 1739.

Adelcrantz (Carl Frederik) Søn af den foregaaende Friherre, Overintendant og Commandeur af Nordstjerne-Ordenen, er fød i Stokholm 1716, død 1796. Han har dirigeret Bygningen af Adolph Frideriks Kirken, samt Operahuset i Stokholm. Den store Broe til Dronningholm berømmes ogsaa meget. Der var Smag og Soliditet i alt hvad han indrettede. Hans Buste af Sergell staaer i Academiets Sal for de frie Kunster, og hans Minde er ved en Tale høitideligholdt i samme, ved dets daværende Secretair Thure Wennberg, den 1ste Febr. 1797, som er udgiven i Trykken.

Adelborg (Otto) Ritmester, havde ved Academiets Exposition i Stokholm 1811 under No. 122 fremsat St. Roch døende, Copie efter Pittoni; St. Petrus efter Jouvenet; St. Paulus efter samme og St. Joseph og Barnet efter Ant. Beluzzi alle malede i Olie i v. Bredals Samling.

Adler (Jacob Georg Christian) Biskop, fød 1756 paa Øen Arnis i det Slesvigske, studerede især Theologie, den bibelske Kritik og de østerlandske Sprog, og gjorde i den Hensigt en Reise til Italien, Frankrig og Holland. Han udgav i Rom 1782 Museum Cuficum Borgianum med mange Kobbere, hvor adskillige arabiske Mynter skal være graverede af hans egen Haand.

Adolph Frederik, Konge i Sverrig fra 1751 til 1771, beskjæftigede sig i de mange ledige Timer, som Rigsraadet forskaffede ham, med allehaande kunstige Arbeider, hvortil han paa Slottet Drottningholm havde et Snedkerværksted, Smedie og Dreierlad, som endnu sees der.

Adzer (Daniel Jensen) Medailleur. Han var en

Bondes Søn fra Hertugdømmet Slesvig, døde i Kjøbenhavn, som Medlem af Academiet, 1808. Han har forfærdiget mange skjønne Stempler.

Agar (Jaques d') Portraitmaler, fød i Paris 1640, død i Kjøbenhavn 1716. Han var Læriing af Ferdinand Vouet og forfærdigede først Prospecter men siden Portraiter, som lykkedes ham bedre, endskjøndt han aldeles forlod den gode nederlandske Portrait Stiil. Efter at have erhvervet sig et Navn, reiste han til Danmark, hvor Kong Christian den Femte modtog ham med Udmærkelse, udnævnte ham til sin Hofmaler, og gav ham Navn af Kammerjunker, ikke af Kammerherre, som Fiorillo urigtigen siger i hans Geschichte der zeichnende Kunste V Bd. Pag. 535. Efter denne hans Souverains Ønsker malede han sit eget Portrait, og sendte det til Florenz, hvor det erholdt Plads mellem Malernes Billeder i Galleriet og har følgende Underskrivt: Stemmate distingvor et arte Jacobus d'Agar Seren. Pot. Dan. et Nor. Regis Nobilis aulicus et primarius pictor his coloribus depinxit A. C. 1693. Hans Portrait er stukket i Kobber af Kobberstikkeren Rocco Pozzi. Efter denne Konges Død blev han af hans Efterfølger, Kong Frederik den Fjerde, bekræftet i hans Værdigheder, og ligeledes rigelig beskjæftiget, men hans Begjerlighed efter at see fremmede Lande, bevægede ham til at bede Kongen om Tilladelse at reise til London, hvor han leverede et stort Antal Arbeider for Adelen. Her malede han aldeles i den Knellerske Smag. Adskillige Portraiter af Kongelige Personer, endog i Legemsstørrelse, sees paa Slottene Frederiksborg og Fredensborg, som ere malede af ham.

Agar (C.) Maler, en Søn af den foregaaende. Om ham siger Fiorillo at han ligeledes har opoffret sig til Ma-

lerkunsten, men intet Arbelde af ham at være sig bekjendt. Af et Kobber i den sorte Kunst gjort af J. Simon, forestillende Grevinden af Sunderland, sees, hvis samme ei er en Feiltagelse og Forvexling med Faderen, at han har C. til Fornavn, og har, saavidt man af samme kan slutte, malet i hans Faders Aand.

Ahl (Johannes) fød i Sverrig, men opholdt sig sin meste Tid og døde i Kjøbenhavn, en særdeles duelig Kunstner, der forfærdigede især mathematiske og astronomiske Instrumenter, og graverede paa samme.

Ahlberg (Johan) Maler, fød i Stokholm, hvor hans Fader var Sukkerbager, Lærling af Pasch, fik Academiets første Prismedaille i Sølv.

Akermann (Andreas) Kobberstikker ved Academiet i Upsal, døde der 1778 i hans Alders 60 Aar. Han forfærdigede ogsaa Globi af trende Slags Størrelser, hvoraf de største havde tvende Fod i Gjennemsnit. Efter hans Død har Kongen overgivet Fortsættelsen af dette Arbeide til hans Lærling Friderik Akrel.

Akrel (Friderich) Kobberstikker i Sverrig, fød i Provindsen Sydermandland 1748, og levede endnu i Stokholm 1804. Allerede i hans tidlige Ungdom havde han Tilbøielighed til denne Kunst. Han gik derpaa i 3 Aar til Upsal til den duelige Mecaniker Akermann. Her stak han geographiske Charter, Prospecter og Portraiter. Han kom 1771 til Stokholm, hvor han i Maleracademiet erholdt Undervisning. Da han nu ved Portraitstikning havde erhvervet sig nogle Penge gik han 1773 til Paris, men blev dem berøvet paa Reisen, saa hans Ophold der kun blev fire Maaneder. Han vendte nu tilbage til Stokholm, og udarbeide Portraiter, største Delen i smaat Format. Fra 1800 kjender man af ham de bedste Plancharter over Trold-

hætta med de der anlagte Hytter og Kanal, indrettet efter en tilforladelig Udmaaling, ligesaa flere i Aqvatinte Maneer med Kraft ædsede Blade i den 1801 og 1802 udkomne Voyage pitroresque au Cap Nord par Skiöldebrand.

Aldenrath (Heinrich Jacob) Maler, fød i Lübek 1775, Lærling af Grøger, han gik i Selskab med ham til Berlin, Dresden og flere Steder, opholdt sig en Tid i Kiel og Hamborg, hvorfra de formedelst Uroelighederne, begave sig til Kjøbenhavn, senere igjen til Hamborg, hvor de arbeidede sammen i Fællig. Den afdøde danske Generallieutenant Ewalds Portrait er af C. F. Riedel stukket efter Aldenraths Malerie i Leipzig 1811.

Alfinger (Lucie, fød Hansen) fød 1781 i Flensborg, givt med en Chirurg. Hun opholder sig i Kjøbenhavn, broderer Portraiter, Blomster og andre Ting i en ualmindelig og troe Smag.

Almer (Johan Christian) Maler, fød i Kjøbenhavn 1742, død sammesteds 1792. Han vandt 1766 den store Guldmedaille i Malerkunsten ved Kunsternes Academie i Kjøbenhavn, og reiste derpaa udenlands. Ved hans Hjemkomst blev han Tegnemester ved samme Academie.

Als (Peder) saaledes var denne Portraitmalers rette Navn, ikke Alx, som Fuesli i sit Supplement til hans Algemeines Künstlerlexicon Pag. 11, kalder ham, ei heller Hals, som han i kurzer Abriss von Winckelmanns Leben Pag. 43, der staaer foran i den i Dresden 1808 af Fernov udgivne Edition af Winckelmanns Wercke benævnes. Han var Professor og kongelig Hofmaler, fød 1725, død i Kjøbenhavn 1775. Han var den første som 1755 vandt den store Guldmedaille i Malerkunsten ved Kunsternes Academie i Kjøbenhavn, og var Lærling af Pilo. Efter at have vundet denne Præ-

mie begav han sig til Italien, hvor han i Rom kom i Kjendskab og Venskab med den berømte Maler Anton Raphael Mengs, i Følge Pezolds Recommendation, ligeledes med den lærde Winkelmann, hvis Portrait han malede, og fortjente sig af ham en saa stor Berømmelse for samme, som nok meest maa skrives paa Taknemmeligheds Regning. Han dannede sig noget efter Mengses Stiil, besad megen Flid og gjorde sig utrættelig Umage, men Udførelsen tabte derved sin Ild, der er noget ængstligt, noget tvungent i alle hans Arbeider. Hans Penselstrøg ere tunge, og Tonen i hans Farver mørk. Han copierede med Held i Rom nogle smaae halve Figurer efter Raphael, del Sarto, og flere, som lykkedes ham godt, hvilke kan sees i Samlinger i Kjøbenhavn.

Altell (   ) Eleve af Desprès i Sverrig.

Ammama. En god Vandfarvemaler i Altona og Denners Læremester.

Amoureux (Abraham Cæsar) Billdhugger, fød i Lyon 1664, men druknede i hans bedste Aar i Saone Floden. Han lærte hos hans Fader og Nicolaus Custoux. I Lyon sees adskilligt af hans Arbeide. Han blev af Kong Christian den 5te kaldet til Kjøbenhavn, formodentlig enten ved Hannibal Sehesteds eller Gyldenløves Mellemhandling, hvor han modellerede og støbte samme Konges Statue til Hest af Blye bronceret, hvilket Arbeide han udførte i Aarene 1681 til 1688, altsaa fra hans 17de til hans 24de Aar, hvis hans Fødselsaar er rigtig angivet. Denne Statue er placeret paa Kongens Nyetorv i Kjøbenhavn, og regnes med Rette blandt de maadelige Arbeider.

Andersen (Clans) Bygmester. Han reparerede og byggede paa Viborg Domkirkes Taarn 1569.

Andersen (Peder) fik 1799 den mindre Sølvme-

daille for Tegning i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn.

Andersen (Peter) Historiemaler. Han nævnes som Hof-Skildrer paa Frederiksborg Slot, hvor han saavel i Kirken, som Værelserne paa Slottet har malet store historiske Stykker og Platfonds. Hans Arbeider ere temmelig gode og han var en god Colorist. Hos ham blev Billedhuggeren Magnus Berg af Kong Christian den Femte sat i Lære, formodentlig for at tegne, og han udholdt her sine Læreaar. Naar denne Maler er fød eller død, og hvor, vides intet om.

Andersen (Halvor) Billedskjærer i Bergen i Norge, af hvis Arbeider i Elphenbeen, der findes i den kongelige Kunstsamling i Kjøbenhavn.

Anderson (Gustaf) fremstilte i Academiet for de frie Kunsters Exposition i Stokholm Aar 1811, en hellig Familie, Copie efter Raphael i Miniatur.

Angelo (Theodor Gotfried Nicolaus) Kobberstikker. Han er fød i Slesvig 1767. I hans første Ungdom lærte han ved privat Underviisning at tegne, men blev 1780 forskrevet til Kjøbenhavn for at blive Lærling hos Videnskabernes Selskabs daværende Kobberstikker Guitair, hvor han nød Underviisning i den calligraphiske og geographiske Kobberstikkerkunst. Han benyttede dog Underviisningen ved Kunsternes Academie nogen Tid, da hans Bestemmelse ikke egentligen ledte til den Deel af Kunsten hvori der underviises, og hans Læremesters tidlige Død udfordrede at erstatte hans Tab. Ved de af Videnskabernes Selskab udgivne Karter maatte han aldeles overlade sig til den calligraphiske Deel af Kobberstikkerkunsten, hvori han nu i en Deel Aar fra 1787, har leveret saavel Charter for Videnskabernes Selskab, især over Jydland, Bornholm, m. m., men tillige, som den første Danske stukket en stor Deel mathematiske og meca-

niske Figurer, foruden endeel til det calligraphiske henhørende og derved gjort Forskrivningen af udenlandske Kunstnere i dette Fag unødvendig, da han kunde sættes ved Siden af saavel engelske, som franske og tydske Kunstnere i sit Fag. Han døde 1816.

Anton (Georg Daniel) Bygmester. Han var kongelig Bygningsinspecteur og i Geometrie, Arkitektur og Perspectiven, Informator ved Kunsternes Academie i Kjøbenhavn i disse Videnskaber, da det først blev oprettet. Efter hans Tegning og under hans Bestyrelse er Frederiks Hospitals Bygning i Kjøbenhavn opført, men i en maadelig Stiil, da man baade for Sundhedens, Oeconomiens og Synets Skyld maatte ønske gode Kjeldere have været lagde under endeel af Bygningen, aller helst under Patjentværelserne i en saa fugtig Grund, som den Hospitalet er anlagt paa. Han opbygte 1769 Spiret paa Frederiks tydske Kirke paa Christianshavn, har ogsaa opført Hovedbygningen paa Grevskabet Bregentved i Sjælland.

Antwerpen (Johannes af) Maler, kaldes af Tycho i hans Astron. in staur. Mechan. fol. B, pictor Regius Coronæburgensis. Han har malet de Landskaber og Bjerge med den nedgaaende Sol paa hans quadrans muralis eller Thyconicus.

Apelqvist ( ). Han har efter Sergels Model, støbt i Malm Kong Gustav den 3dies colossalske Billedstøtte til Fods, som sees tæt ved Havnen i Stokholm paa det Sted, hvor denne Konge først traadte i Land efter Fredslutningen 1790 med Rusland.

Arbés (Joseph Frierich August d') saaledes skriver Familien selv sit Tilnavn. Portraitmaler, fød 1747, død i Berlin den 26de Juni 1810. Han lærte i Kjøbenhavn at tegne af J. M. Preisler og male af C. G.

Pilo, blev Professor og Lærer i Portraitmalerie ved det kongelige Academie i Berlin, hvor han fra 1785 havde opholdt sig. Han var især berømt for hans Pastelmalerier. malede ogsaa i Olie, og har jeg seet af ham Keiserinde Catharina den 2den i Legemsstørrelse.

Arbien (J.) Maler. Efter hans Malerie, forestillende Kong Christian den 5te, Knæestykke i Harnisk, har F. Burford i London stukket samme i Kobber og dediceret Baron Søllenthal. Hielmstjernes Medaille og Mynt samt Skilderie og Kobbersamling. Kjøbenhavn 1786. Tom. 3. Pag. 439.

Arbien (Magnus Gustaw) Medailleur, Lærling af Hedlinger, fød i Norge, og formodentlig en Søn af den Foregaaende. Han har forfærdiget mange skjønne Medaillestempler. Kort før hans Død, som indfaldt 1760, blev han efter Keiserinde Elisabeths Befaling kalden til Petersborg, for at forfærdige en Medaille over hende, og det paa ligesaa glimrende Vilkaar, som enten Maleren Toqué eller Kobberstikkeren Schmidt forhen vare kaldne derhen, den ene for at male, den anden for at stikke hende i Kobber.

Archeveque (Peter) Billedhugger. Han var Directeur for det kongelige svenske Maleracademie, Ridder af Nordstjerne og Michaeli Ordenen, døde i Stokholm 1778. Han modellerede den Ærestøtte, som Ridderskabet og Adelen besluttede paa Rigsdagen 1760 at sætte for Kong Gustav den 1ste, og som 1774 som fuldfærdig blottedes paa Ridderhuustorvet i Stokholm.

Arends (Johan Friderich) Maler. Lærling af Als, levede længe i Glücksborg, hvor han malede gode Portraiter.

Arenfeldt (Johannes) Voxpousserer, har modelleret Kongen af Danmark Frederik den 3dies Billede i rødt Vox med megen Kunst,

samme forvares paa det kongelige Kunstkammer i Kjøbenhavn.

Arensburg (Zacharias Hartvid) Medailleur, fød i Kurland, levede endnu som Tolder 1737. Man brugte ham, da Carlsteen i Baron Gørtzs Tider ikke kunde formedelst Svagheds Tilfælde gjøre Myntstempler. Dronning Ulricha Eleonores Udkastelsesmynt ved hendes Kroning er af ham.

Arents (Friderich) fik 1757 den større Sølvmedaille for Tegning ved Kunsternes Academie i Kjøbenhavn. Maaskee den før nævnte Johan Friderich Arends.

Aretæus (Daniel) Billedhugger fra Korvey i Vestphalen. Han blev af Kongen i Danmark, Christian den 1ste, indkaldt i dette Rige, og man trorr med megen Rimelighed, at han har udarbeidet det saakaldte oldenborgske Horn, som er af fiint Sølv forgyldt, hvilket forvares paa det kongelige Kunstkammer i Kjøbenhavn, og findes stukket i Kobber i Jacobæi Musæum Regium pag. 58—59.

Arfwidson ( ) Kobberstikker. Han ædsede Portraiter i Stokholm.

Arré (Oluf) en svensk Kobberstikker. Man kjender af ham et Portrait af Torsten Ruden, Biskop i Lindkjøping efter en Skuemynt af Carlsteen.

Arrhenius ( ) Portraitmaler i Stokholm henved 1750. Han fortjener, efter Grev Tessins Vidnesbyrd, et anseeligt Sted mellem Kunstnerne, formedelst hans faste og sikkre Tegning.

Aspaas (Svend) Bygmester, fød paa Røraas i Norge, han har opført adskillige Bygninger i Trondhjems Omegn og Vangs Kirke paa Hedemarken. Han er desuden bekjendt for adskillige Kunstfærdigheder.

Atle. En Præst og Secretair hos Biskop Paul i Holum paa Island 1196,

malede Loftet i Domkirken med Figurer, ligesom og Indgangen med historiske Malerier og Portraiter i Hungraka eller de 6 første Biskoppers Liv og Levnet i Holum Stift.

Atlesen (Niels) en norsk Architect, som er bekjendt af nogle Runestene som sees ved Thosøegaard i Norge og som indeholde en Slags Kunstner Addresse saa lydende: Niels Atlesen hug Runer paa mangen Steen, han skal i Christendommens første Dage bygget en Kirke i Norge.

Avelen (Johan van der) Kobberstikker, en Nederlænder, som fra Amsterdam blev kalden til Sverrig af Kong Carl den 11te, for at stikke den største Deel Plader til Dalbergs store Værk: Svecia antiqua et hodierna, tilligemed Hollænderen Wilhelm Swadde.

B.

B (Jens Mortensen) en Formskjærer, han har 1641 skaaren Tabellerne til Østersens Glossarium.

Bærens (Magdalene Margrethe, fød Schæffer) Blomstermalerinde i Vandfarve. Hun er fød i Kjøbenhavn 1737, død sammesteds 1808. Hun malede ualmindelig skjønt, og blev agreeret 1779 ved det kongelige Kunsternes Academie, 1780 academiskt Medlem. 1780 reiste hun med sine Malerier til London, men deels en høi Told paa indgaaende udenlandske Kunstsager, deels ogsaa Maria Mosers Oliemalerier, som var saa yndede, var Aarsag i, at hun ei afsatte noget betydeligt. Danmarks Dronning Juliane Marie og Ruslands Keiserinde Catharina den 2den fandt Behag i hendes Arbeider. Den ene forærede hende et Sølv Theeservice, og den anden tilstillede hende en Guldmedaille tilligemed 100 Species Du-

cater. Af den danske Regjering fik hun omsider en Pension af 300 Rbd. aarlig, hvoraf noget efter hendes Død perpetueredes paa hendes Datter.

Bagge (J.) Medailleur, fød i Norge, arbeidede her paa samme Tid som Wahl og har skaaret ligesaa gode Stempler som han.

Bagge (Oluf Olufsen) Kobberstikker, fød i Kjøbenhavn 1780. Han lagde sig efter Studeringer og blev 1800 Student ved Kjøbenhavns Academie, derpaa Candidat i Philosophien. Af medfødt naturlig Drivt og Anlæg øvede han sig i Kobberstikkerkunsten under Clemens Anførsel og har siden leveret adskilligt.

Balfour (David). En af de mange Bygmestere, som have havt med Indretningen ved Frederiksborg at bestille i Aaret 1643.

Bang (Jens) Doctor og Professor i Medicinen, Borgemester i Kjøbenhavn og Professor i Anatomien ved Kunsternes Academie, fød i Kjøbenhavn 1735, død sammesteds 1808. Han havde fra sin tidligste Alder store Anlæg til de bildende Kunster, og især Arkitekturen. Uagtet han som Levebrød dyrkede Medicinen, anvendte han dog sine Fritimer paa Kunsternes Dyrkelse. Han freqventerede i adskillige Aar Academiets Læresahle og det med en saadan Flid, at han snart var i Stand at concurrere for Præmien med de udsatte Præmier. 1760 vandt han den lille Sølvmedaille. Aaret derefter den store. 1764 den lille Guldmedaille for Tegningen til et Opfostringshuus til 400 Hittebørn. 1765 fik han den store Guldmedaille for Tegningen til et Kornmagazin for 3 Aars Forraad for en saa folkerig Stad som Kjøbenhavn. Han stak ogsaa i Kobber, og det med saa megen Færdighed, at han ledsagede sine egne tegnede anatomiske Kobbere med eget Stik. Han blev 1788 optagen i Kunsternes Acade-

mie som Æresmedlem og 1805 som læsende Professor i Anatomien. Hans udførlige Liv og Levnet læses i Bibliothek for Læger udgivet af Directionen for det classenske Litteraturselskab. Kjøbenhavn 2 Bind 266 et seq.

Barlien (Hans) anføres som en Kunstner i at skjære ud. Han var fød i Overhalden i Norge.

Barrata (Johan) Billedhugger. Af ham see vi i den saa kaldede Hercules Loge i Kongens Have i Kjøbenhavn en Hercules eller Sampson af Marmor, vristende Løvens Gab op. Denne Statue førte Kong Frederik den 4de hjem med sig fra Italien.

Bauert (Johan Ephraim) fød i Sverrige, Medailleur, har skaaren Stemplet til adskillige Medailler under Kong Frederik den 5te.

Baurenfeind (Georg Wilhelm) Kobberstikker, Lærling af Preisler. Han fik den store Guldmedaille i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn 1759. Han havde forhen 1755 leveret et stort Kobberstik i den sorte Kunst forestillende Grev A. G. Moltkes Portrait med Marskalkstaven, efter Pilos Malerie. Han blev udvalgt til Tegnemester 1769 ved det lærde Selskeb, som Kong Frederik den 5te sendte til Arabien, men han døde ombord paa Skibet imellem Mokka og Bombay 1763.

Bayer (J. J.) Kobberstikker, Lærling af Müller, har til de senere Hefter af Flora danica tegnet og stukket adskillige Planter efter Naturen, som ere udførte med Flid og Smag.

Becken (Hartman) Billedhugger. Han var fød i Kjøbenhavn, studerede ved Kunsternes Academie. Han vandt 1764 den mindre og 1765 den større Guldmedaille, reiste derpaa udenlands til Italien, og opholdt sig der nogen Tid, kom derefter hjem igjen. Han døde i Kjøbenhavn 1782. I hans Arbeider laae megen Sandhed og

de vare af et fortreffeligt Udtryk, han tegnede til, engang at have leveret noget fortrinligt i Kunsten.

Beek (David) Maler, fød i Delft 1621 død 1656. Han var Lærling af Anton van Dyck, besad en utrolig tecnisk Færdighed, og en lynsnar Pensel, hvoraf man kan forklare sig hans mangfoldige Arbeider. Efterat han havde levet en Tid lang i London, gik han til Frankrig, derpaa til Danmark og Sverrig. Ligesom D. Agar senere, drog han fra et til et andet Hof i Europa, bragte Fyrsternes Portraiter omkring, og lod dem gjøre hinanden Visiter in effigie. Overalt hvor han kom frem, malede han Konger, Prindser og andre berømte Mænd, og kom derved i stort Rye. Han kunde derfor reise hjem med 9 Guldkjeder med Medailler, som han havde faaet af forskjellige Monarker, foruden andre Rigdomme. Dronning Christines Portrait, malet af ham, er endnu at see i den kongelige store danske Maleriesamling paa Christiansborg Slot. Det er desuden et rimeligt Spørgsmaal at gjøre, om der ei ved ham menes den danske Maler, som nævnes saa virksom i at befordre hendes Moders Flugt fra Sverrige, hvilket sees i hendes Historie.

Behn (von) Miniaturmaler fra Norge, han var 1684 i Tjeneste hos Dronning Ulricha Eleonora i Sverrig, men tog efter hendes Død Tjeneste hos Kong August af Polen.

Bendeke (Christian Friderich) Justitsraad og Præsident i Trondhiem, Ridder af Dannebrogen, formodentlig fød i Norge. Han tegnede mesterligen, et Stykke af ham: Youth and Beauty dansing to the Music of Lowe, som han har tegnet 1788, kan aldeles ei skilles fra Originalen, det røber sin Forfærdigers store Anlæg.

Berg (Claus) Bildhugger, fød i Lybek af fornem Slægt. Han havde fra

Ungdommen af Anlæg og Lyst til Tegning og Billedformerie, hvilket i Færdighed og Kunst tiltog med Alderen. Han overgik alle andre hans Tids Mestere i hans Kunst, hvori han overalt fik stort Navn. Da dette rygtedes i Danmark, fik Dronning Christine, Kong Hanses Gemalinde, i Sinde at forskrive ham til sig til Odense hvor hun boede i St. Klaræ Kloster; han afslog dette nogle Gange, men paa hendes igjentagne Anmodning, resolverede han dertil og tog nogle Svende med sig. Ham blev da overdraget at forfærdige en Tavle til Graaebrødre Kirke i Odense. Den forestiller Christi Lidelses Historie, og ansees som et sandt Mesterstykke. Indtil 1805 sad den roelig paa sit Sted, men da Kirken dette Aar nedbrødes, blev denne Tavle ogsaa nedtagen. Den kom paa Auction og forblev dog i Byen, da den kjøbtes til St. Knuds Kirke for noget over 100 Rdlr.

Berg (Magnus) Billedhugger. Han var fød i Norge 1666, og tjente først som Tjener hos Gyldenløve, der blev opmærksom paa de smukke Figurer han skar paa hans Havekjeppe. Han anbefalede ham til Kong Christian den Femte, som satte ham i Lære hos Peter Andersen, Hofskildrer i Frederiksborg. Efter her udstandne Læreaar, reiste han paa Kongens Bekostning til Italien, og efter hans Tilbagekomst fik han afdøde Andersens Værelser paa Fredriksborg. 1722 reiste han til Pyrmont, og var paa denne Tour i Wien, Prag, Saxen, Hessen, Hanover og Nederlandene. Efter hans Tilbagekomst udarbeidede han mange Vaser, Urner, Portraiter, hvoriblandt Kongens Portrait, omgiven med allegoriske Figurer, som er i det kongelige Museum, udmærkede sig. Han malede tillige, men var heri ei heldig. Han døde i Kjøbenhavn 1739. Hans udførlige Liv og Levnet kan

læses i danske Magazin, Tom. 1, Pag. 226.

Berg (Peter) Medailliør. Han har 1699 forfærdiget en Medaille til Kong Frederik den 4des Kroning, som er et maadeligt Stykke Arbeide.

Beselin (Lucas) Kobberstikker, efter Formodning fra Rostok, han har i Kjøbenhavn 1606 udgivet en Trigonometria curiosa stor 80 Sider i 8vo, literis Joh. Jac. Bornheinrich. Paa de til Bogen henhørende Kobbere staaer Aut. sc. (Autor sculpsit).

Binch (Jacob) Maler, fød i Køln eller Nürnberg 1500, død 1560, Lærling af Alchrecht Durer, og Mark Antonio Raimondi, kom til Danmark, blev ansat her, kaldte sig kongelig Contrafeier, og malede han saavel Kongens, som de øvrige til det kongelige Huus henhørende Personers Portraiter. Han havde her i Landet meget Arbeide og maatte Kongen endskjøndt nødig overlade ham paa nogen Tid til Hertug Albert i Preussen. Correspondencen herom imellem Kongen og Hertugen læses i Nye danske Magazin, Tom. I., Pag. 322—360. Medens hans Ophold her i Landet, har han malet: Antonius Bryske til Langesøe 1554, Kantsler Johan Friis til Hesselager 1551, Albrecht Giøe til Krænkerup 1550, Mogens Gyldenstierne til Stiernholm 1550, Niels Kaas til Thorupgaard, Frue Sophie Rosenkrands Holgersdatter, Axel Brades Hustrue 1551, M. Kaspar Muhle. Alle disse ere offentlig solgte paa Klevenfeldts Auction 1777. Denne Kunstner har ogsaa skaaren Træesnit til den første danske Bibel, Kjøbenhavn 1550, hvori foran staaer Kong Christian den 3dies Portrait af denne Mester.

Block (Daniel) Maler, fød i Stettin 1581, død 1661. Han arbeidede ved de kongelige Hoffer i Danmark og Sverrig.

Hvori hans Arbeider har bestaaet vides ei med Vished, dog troes det at have været Portraitmaleriet.

Blom (Peder Jensen) Maler, vandt 1785 Academiets mindre Guldmedaille.

Blum (J.) Medailleur fra Bremen. Han har graveret en Medaille over Freden til Bromsebroe 1644 og Kong Frederik den 3dies Kroningsmedaille. Han var i sit Fag en duelig Kunstner. Han drog igien til Bremen, hvor han siden opholdt sig.

Blumenthal (M.) Maler, formodentlig en omreisende Tydsker. Han har ei utydelig lagt for Dagen Prøver paa de fortrinlige Anlæg han havde baade til Landskabs- som og Historiemaleriet. Han har malet adskillige Prospecter i Norge, og historiske Stykker til Tapetbetræk, hvoraf en Sahl i Bergen, og et stort Stykke i Magistratens Sahl paa Raadhuset sammesteds, med adskillige Emblemer paa Retfærdigheden, er mig bekjendt. Naar han endvidere havde lagt sig efter Tegning, og udført sine Arbeider med mere Flid, havde han uden Tvivl blevet en fortrinlig Maler.

Bois-Clair (Caspar Antonius de). Han var fød i Lyon, og først Jesuit, deretter Reformert. Han kom til Kjøbenhavn 1690, hvor han kort efter antog den lutherske Religion. Han blev derpaa fransk Hofprædikant. Hvor han efter Kongens, Chr. 5tes, Død er blevet af, er ubekjendt. Der troes at han atter er overgaaet til den reformeerte Kirke. Han var vel øvet i Tegnekunsten, og har malet adskilligt, hvoraf noget sees paa Rosenborg Slot.

Bol (Hans) Maler, fød i Mechelen 1534, død i Amsterdam 1583. Af ham sees i det store kongelige Bibliothek en Bog, indeholdende Tegninger af alle Slags Land- og Søedyr, malede i Gouasse efter Naturen. Skulde vel dette være det Skrift, hvorom Descamps melder i

hans Vie des peintres, Tom. 1 pag. 158; "entre plusieurs belles choses, qu'il fit á Anvers, on cite un livre rare et estimé de toutes sortes d'animaux, terrestres et aqvatiques, peints á gouasse, d'apres nature." Mueligt dette hans Arbeide kan være indsendt til Kongen af Danmark af Forfatteren selv.

Bondesen (Jess) Maler, fød i Assens i Fyen. Han studerede ved Kunsternes Academie i Kjøbenhavn og vandt efterhaanden Sølvpræmierne. Han har siden opholdt sig i Holsteen, hvor han har udgivet Prospecter af den holsteenske Kanal, og boer nu i Altona.

Borro (Joseph Frantz) Han var fød 1625 af en anseelig Familie i Mailand, hvor hans Fader var Læge. Paa hans Reiser i Europa kom han omsider fra Holland til Danmark 1667, hvor han af Kongen og de Lærde gjordes meget af. Han var en Tusindkunstner og forlod igjen Danmark 1670. See Werlaufs Efterretninger om Borro, Kjøbenhavn 1817.

Borup (Thomas Larsen) Formskjærer i Kjøbenhavn. Han var Bogtrykker sammesteds fra 1756 til 1771, da han døde. Han rivaliserede med Glassing i Formskjæreriet, og udgav fra hans Officin adskillige Skolebøger, hvortil han skar Figurerne.

Botolf Steenhuggermester. Han har i Christendommens første Tider bygget Skieberg Hovedkirke i Norge i Smaalehnene, hvori er indmuret tvende Runestene efter hvis Paaskrift: Stein thenna gorde Botolf Sten Meislare (Denne Steen gjorde Botolf Steenhuggermester.

Boudan (Louis de Choumont) Kobberstikker. En formodentlig ved det nantiske Edict fordreven Hugenot. Han har graveret Kong Frederik den 2dens Salving, og den Act, hvor han slaaer Riddere. Samme er undertegnet hans Navn, i Øster-

Risør i Norge, hvor han formodentlig opholdt sig. Han har desuden leveret Kong Ch. 3 Syn, og et allegorisk Stykke til Kong Ch. 5 Fødselsdag 1685.

Bourdon (Sebastian) Maler, fød i Marseille 1616, som efter at han havde studeret sin Kunst i Italien, reiste til Paris. Men under de borgerlige Uroligheder, som udbrød i Frankrig, flygtede han af Samvittigheds Tvang, da han sandsynlig var en Hugenot, til Sverrig 1652, hvor han nød Agtelse, Sikkerhed og Beskyttelse hos Dronning Christine, som hendes første Hofmaler. Da denne Dronning frasagde sig Thronen i Sverrige, og valgte Rom til hendes Boepæl, saa kom han igjen tilsyne i Frankrige og malede der adskillige Arbeider, hvoriblandt den bekjendte døde Christus og Ægteskabsforbryderskeн. I Aaret 1663 begyndte han paa det store Galerie i Pallaiet Bretonvilliers. Bourdon henhører blandt de Kunstnere, som ei har dannet sig nogen original Methode, men snart har efterabet een, snart en anden Mester. I Landskabsmaleriet fulgte han Titians Maneer, i andre Ting Poussins og Gaulis, men han besad megen Ild, førte en let Pensel, og forstod yndig at colorere, kun var han i de vigtigste Deele, fornemmelig i Extremiteterne undertiden skjødesløs. Han forenede Formerne med megen Grazie, og fremstillede i Besynderlighed lykkeligen bedende Personer og Madonner. Han har ved Radeernaalen ogsaa gjort sig berømt og iblandt andre stukket de syv Barmhjertigheds Gjerninger i en stor Stiil, som noget nærmer sig Poussins Caracteer. Han døde 1671 medens han beskjeftigede sig med Loftet i Thuilleriernes Pallais. Fiorillo 3 Tom. Pag. 195.

Omendskjønt en udenlandsk Kunstner, anføres **Bourdon** dog her, formedelst den Indflydelse og Virkning han maae have havt paa

Kunsterne i Sverrig under hans Ophold der, da Øinene vist ere blevne aabne paa mange unge Kunstnere og Dilettantere ved et saa udmærket Genies Frembringelser.

Bourgois (C. B.) Maler, fød i Kjøbenhavn, fik 1789 den lille Sølvmedaille af Academiet der for Tegning. Han skal nu opholde sig som Theatermaler i Petersborg, og har malet adskillige smaa Arkitekturstykker med Ruiner.

Bracht (F. G. von) Maler, har 1698 malet Landskabsstykker med Dyr udi.

Bradt (Fridrik Ludvig) Kobberstikker, fød i Kjøbenhavn 1747, han studerede sin Kunst ved Academiet der, har leveret adskillige gode Blade, men formedelst sit svage Syn opgav han sin Kunst, og henlevede sin øvrige Tid i Frederiksborg.

Bradt (Johan Gotfried) Arkitekt og Kobberstikker, fød 1741. Han blev 1761 tilkjendt den anden Præmie i Guld ved det kongelige Kunstacademie i Kjøbenhavn for Opstalten af et Landslot, men døde i sine bedste Aar 1771 i Paris. Han har udgivet Monumenta Fredensburgica, og har stukket adskillige Decorationer, som vare at see ved Dronning Caroline Mathildes Indtog i Kjøbenhavn.

Brahe (Tycho) fød i Skaane 1546. En bekjendt stor Astronom, som paa Øen Hveen byggede sig et Slot og et astronomisk Observatorium, han var desuden en kyndig Chemicus og Mechanicus. Han døde i Prag 1601. Gassendi Vita Tychonis.

Brasch (Morten) Maler, har 1686 i Kjøbenhavn forfærdiget Kong Christian den 5tes Brystbillede, omgivet med Kongens Symbolum og andre Zirater i Patent Folio, samme er stukket i Kobber af Pieter von Harlem.

Bræstrup ( ). En Maler, som

i Horsens i Jylland har malet otte Malerier af Christi Lidelses Historie, egen Komposition, som pryde Alteret i samme Byes Kirke.

Brecheisen (Joseph) Maler i Miniatur og Emaille, troes at være fød i Vien, opholdt sig 1748 i Berlin, men gik derfra til Kjøbenhavn, hvor han nogen Tid opholdt sig ved Maleracademiet, som Miniaturmaler fra Aar 1757 af, men deels Pilo, deels Ulyst med hans Stilling har foraarsaget, at han 1763 forlod Kjøbenhavn og drog til Tyskland igjen.

Brecheisen (J. fød Laurentz) gift med den foregaaende Maler Brecheisen, Emaillemalerinde, var med hendes Mand i Kjøbenhavn. Hun maae have været meget duelig i hendes Kunst, da hun kunde oplære hendes Broder Joh. Daniel Laurentz i samme, som og blev en brav Kunstner.

Breda (Carl Friedrich) Portraitmaler, Søn af Dispacheur Breda og Lærling af Pasch, fik 1784 i Stokholm Academiets tredie Præmiemedaille i Guld. Han blev siden i England videre anført i Kunsten af Josva Reynolds, og efterabede hans Maneer. I Lighed var han meget lykkelig, og forstod at give sine Portraiter ved hosføiede passende Omstændigheder et historiskt Udseende. Hans Colorit er glimrende, maaskee noget for glødende, hans Tegning ei altid correct, og hans Stillinger oftest ei naturlige nok.

Breda (den Yngre) en Søn af foregaaende, maler Portraiter og giver Haab om lykkeligen at træde i Faderens Fodspor.

Bredal (Niels Iwersen) fød i Bergen i Norge, har tegnet lignende Portraiter.

Brenner (Elias). En lærd Mand og duelig Tegner i Sverrig, udgav 1680 Nomenclatura trilingvis, genuina specimina Colorum simplicium exhibens, quibus Artifices miniatæ picturæ utuntur og 1691 The-

saurus Nummorum Sveo-Gothicorum, hvori han selv har stukket de fleste Kobberstik, han døde 1720.

Brenner (Sophia Elisabeth) Datter af den berømte Maler David Kløecker de Ehrenstrahl; hun saavelvelsom hendes Søster Anne Marie Wattrang, gave Prøver paa deres Duelighed i Tegnekunsten ved Kobberstik, som føre den Titel: Muliebris industriæ ingeniique monumenta.

Breuer ( ) Medailliør, af Fødsel tydsk, men opholdt sig og arbeidede henved Aaret 1666 i Sverrig, hvorfra han igjen begav sig til sit Fædreneland, og siden gik i russisk Tjeneste til Moskov. Hans Arbeide er middelmaadigt.

Briem (Gundelach G.) fik 1796 den mindre Sølvmedaille for Tegning i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn.

Bringhausen (Jacob Anton) Formskjærer, han stod 1582 i Tjeneste hos Hofmaler Lorichs i Kjøbenhavn. Han har skaaren Kong Frederik den 2dens Brystbillede 1567 i Biskoppen i Fyens, Niels Jespersens, Gradnal, Kjøbenhavn 1573.

Bruhn (Gustav M.) Maler, fremstillede 1811 i de frie Kunsters Exposition i Stokholm, en Chymist, Copie efter Torenvliet.

Brun (Hans) Student i Theologien og Kunstskildrer, har opholdt sig 1728 i Bergen i Norge, og der arbeidede i hans Kunst. Man seer endnu en Altertavle i Domkirken i denne Bye, som skal have været ret smuk, men ved Restauration af en Fusker, navnlig Møller, temmelig fordærvet.

Brun (Johan Jacob) Kongelig Cabinetskildrer, har malet Slotte og Prospecter, og udgivet samme 1761 stukne i Kobber af Hans Quist.

Brun (Thomas) Arkitektur- og Decorationsmaler, fød paa Fredensborg, død i Kjøbenhavn 1799. Han fik 1765 Academiets store Guldmedaille i Malerkunsten i

Kjøbenhavn, reiste derpaa udenlands for at øve sig i Theatermaleriet, og var efter hans Hjemkomst nogle Aar Theatermaler ved de Kongelige Theatre her i Staden.

Bruun (Christian) Skuespiller ved den Kongelige danske Skueplads, udgav de der paa Scenen brugende Costumer, hvortil han besørgede baade Stikningen, Tegningen og Illumineringen.

Brüggeman (Hans) Billedhugger fra Husum. Han har forfærdiget den navnkundige Altertavle, hvilken blev færdig 1521, og først har staaet i Bordesholms Kirke, men er 1666 flyttet til Domkirken i Slesvig; den findes beskreven i mange danske Skrifter, og vil saa længe den er til, forblive et Monument paa stor Flid og Duelighed i Billedhuggerkunsten. Kong Christian den 2dens og Dronning Elisabeths Statue af Træe i halv Livs Størrelse, som sees paa Pillerne lige for Alteret udi Slesvig Domkirke er ligeledes af ham.

Brünniche (Andreas) Maler, Lærling af Grotschilling og Wahl, har foruden mange flere Portraiter, malet sig selv og Erich Pontoppidan 1749, stukken af G. H. Lade. Han døde 1769.

Brünniche (Peter) Kongelig Historiemaler, en Søn af foregaaende, Medlem af det Kongelige Maleracademie i Kjøbenhavn og Cancellieraad, fød i Kjøbenhavn 1739, død sammesteds 1814. Han vandt 1764 den store Guldmedaille i Malerkunsten, reiste derpaa til Italien. Efter hans Tilbagekomst til Kjøbenhavn blev han kongelig Flaademaler.

Bundsen (Jess). Han er fød i Assens 1766. I hans tidlige Ungdom besøgte han Kunsternes Academie i Kjøbenhavn indtil 1788, da han reiste til Holsteen, efterat have faaet Sølvpræmierne her. Han var nogle Aar i Hamborg, og bereiste derpaa det

nordlige Tydsklands skjønneste Landskabs Egne, opholdt sig flere Aar i Altona, gik derfra til Schweits og det sydlige Tydskland. Han kom derpaa igjen til Altona, hvor han nu opholder sig, og beskjæftiger sig med at male Perspectiver i Neefs og Morgensternes Smag. Flere af Altonas og Hamborgs skjønneste omliggende Egne ere ogsaa malede af ham. Han har udgivet nofile Prospecter af den slesvig-holsteenske Canal.

Bundsen (Axel). En Broder af den foregaaende, fød i Assens 1768. Han kom ligeledes i sine yngre Aar til Kunsternes Academie i Kjøbenhavn, men forlod samme i Aaret 1788. Han havde egentlig opoffret sig til Architekturen, og da han kom til Holsteen, fandt han paa Herregaarden Knop Leilighed til at udvikle sit Talent, ved at opføre en stor Hovedbygning. Fleres oeconomiske Bygninger beskjeftigede ham indtil Aar 1796, da han kom til Hamborg, hvor han i sex Aar anvendte sin Tid paa flere smukke Bygningers Opførelse. 1812 og 1813 var han i Flensborg og dens Omegn sysselsat med adskillige borgerlige Bygninger, og et Capel ved denne Byes nye Kirkegaard. Han har ogsaa gjort Planen til en nye Kirkes Opbyggelse i Husum, og til nogle Søebade ved Kiel, som skal være approberede. Han boer i Flekkebye, halvanden Miil fra Slesvig.

Buntzen (Johan) Mecanicus, fød i Holsteen, død 1807, støbte i Metaller, sleb skjønne Kikkertglas, og anvendte de Timer han fra sit Embede som Mægler og Dispacheur i Kjøbenhavn havde tilovers, til alle Slags mecaniske Arbeider.

Buræus (Johan). En litterair Mand, som kaldtes til at være Rigsarchitekt under Kong Gustav Adolphs Regjering i Sverrige.

Busk (Adam) formodentlig en Holstener. Han forfærdigede den store Got-

torpske Globus ved Olearii Medhjelp, for Hertug Friderich den III. af Slesvig-Holsteen.

Busk (Joh. Jørg) vandt 1781 den store Sølvmedaille for Modellering i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn.

Busk (Andreas) Mecanicus og egentlig Bøssemager, fra Limburg, har 1658 med megen Flid udarbeidet en Copie af den i Petersborg værende berømte Tycho Brahes Gottorpske Globus. Formodentlig har han været inde her i Landet, da et saadant Arbeide udfordrede en lang Tid, og hverken Original eller Copie vel kunde taale en lang Transport.

Bussart (Martin) Kongelig Bygmester, var her i dansk Tjeneste 1550, han anlagde tilligemed Jacob Binch Krempe Fæstning i Holsteen efter Kongelig Befaling.

Byer (Nicolaus) Historie- og Portraitmaler, fød i Trondhjem i Norge. Han reiste til England, hvor han fik nok at bestille for Sir William Temple paa hans Landgods i Schons ved Richmond i Surrey. Han var en god Maler, og af stort Haab, men fordærvede sig selv ved Udsvævelser, og døde i England 1681.

Bystrøm (Johan Nicolay) Bildhugger, fød 1787 i Philipstad, Lærling af Sergel, han var, da denne døde 1814, i Italien, men han omtaltes af ham med Høiagtelse, og yttrede Haab om, at han engang vilde vorde stor i hans Kunst, som han og senere er bleven. See Dagen No. 116, 1822 og 238, 1824.

Bøehme (J.) Maler, levede i Kjøbenhavn 1704, hvor han har malet adskillige Stilleben Stykker, men han maae staae langt tilbage for de udenlandske Mestere i dette Fag.

Bøgers (Peiter Simonsen) Bygmester fra Utrecht, hvorfra han blev forskreven til Danmark af Jo-

chim Irgens for at bygge Vestervig-Kloster, som han ogsaa opførte nesten paa Facon som Charlottenborg Slot i Kjøbenhavn, han var fød 1637, døde her i Landet 1699.

Bøgvad (Johann). Denne Mand omtales meget i Kong Christian den 4des Antegnelser i hans Almanak 1621, som Directeur for det vidtløftige Arbeide, der foretoges ved Slotsbygningen paa Friderichsborg Slot, uvist om han fra Kunstens eller Oeconomiens Side har forestaaet samme.

Bøndel (Christian) Portraitmaler, fik 1798 den største Sølvmedaille for Tegning i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn, reiste derpaa udenlands, og blev efter hans Hjemkomst 1812 optagen som Medlem af Kunsternes Academie i Kjøbenhavn.

C.

Cabott (Johan Herman) Maler, fød i Kjøbenhavn 1757, død 1814, vaudt den mindre Guldmedaille 1781 ved Academiet for Kunsterne sammesteds. Han reiste derpaa til Italien, hvorfra han efter nogle Aar kom hjem igjen. Under hans Ophold i Rom opdagede han der et antiqve Monument, og udgav over samme et Skrift: Stucchi figurati esistenti in un antico sepolchro fnori delle Mara di Roma, publicati da Giovanni Ermannu Cabott, pittore danese. In Roma presso Antonio Fulgoni 1795. Han blev Informator i Frietegning ved Academiet og Hofdecorateur.

Cainberg (Erich) Bildhugger, Lærling af Sergell, har saaledes under denne Mester uddannet sit Talent, at han har faaet et Slags Navn i Kunsten.

Calau (Benjamin) Fader til den, som fornyede Voxmaleriet i Berlin, levede i Fridrikstad i Holsteen mod Enden af det 17de Aarhundrede. Han malede gamle Hoveder temmelig vel. Paa Raadhuset i Fridrikstad ere tvende historiske Stykker af denne Mester, Figurerne i halv naturlig Størrelse, det ene forestiller et Bakkanal, det andet Johannes Halshuggelse.

Camradt (Johan, senior) Maler. Han fik 1805 den mindre Sølvmedaille i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn for Tegning.

Camradt (Friedrik Christian) Maler, fød 1762 i Kjøbenhavn, han har malet adskillige ret fortrinlige Blomsterstykker, hvoraf han 1810 fremstillede i Kunstacademiet i Kjøbenhavn et særdeles agtværdigt Stykke.

Canchy (Louis) vandt 1766 den mindre Guldmedaille i Bildhuggerkunsten, ved Kunsternes Academie i Kjøbenhavn.

Caprara. En italiensk Bildhugger, som i Nederlandene skal have forfærdiget den danske Konges, Friderich den 1stes, Monument i Sleswig Domkirke.

Carlberg ( ). En svensk Bygmester, som er bekjendt af, at han i det 18 Aarhundrede fordærvede, saavel Façaden imod Slotsbakken, som og den indvendige Arkitectur af Storkirken eller St. Nicolai Kirke i Stokholm.

Carlebye (Jens) Hofbildhugger, fød i Aarhuus Stift i Jylland 1730. Han lærte Kunsten under Anførsel af Stanley den Ældre, Jardien og Wiedewelt og har forfærdiget adskillige Buster og Urner af italiensk Marmor. Han levede og drev sin Kunst i Kjøbenhavn sidst i det 18de og i Begyndelsen af det 19de Aarhundrede, han døde meget gammel.

Carlebye (Erasmus C.) fik 1783 den større Sølvmedaille for Tegning i Kun-

sternes Academie i Kjøbenhavn.

Carstens (Asmus Jacob) Maler. Han var fød 1754 i en Bye St. Jürgen kaldet, nær ved Slesvig, blev der sat i Lære for at anføres til Viinhandelen, men ved i hans ledige Timer at beskue Malerierne i Domkirken i Slesvig, og paa Gottorp Slot, og især Jurian Ovens Arbeider sammedsteds, henrev denne Kunst ham saa aldeles, at naar de andre Drenge forlystede dem paa Spadsereture, gik han hen i Kirken eller Slottet, og der øvede sig i Tegning eller Malerie, som hans fornøieligste Tidsfordriv. Da hans Læreaar ved Viinhandelen var forbie, reiste han til Kjøbenhavn, for at studere ved Academiet der, hvor han ogsaa vandt 1780 den lille Sølvmedaille for Tegning efter den levende Model, men Carstens, der havde sit eget Hoved, geraadede i Strid med Academiets Foresatte, formedelst Uddelelsen af den anden Prismedaille, som han formeente en Ufortjent var tildeelt, og en mere Fortjent af Partiskhed derved tilsidesat. Han forlod derpaa Kjøbenhavn 1783, og begav sig paa en Reise til Italien, men kom ei længer end til Mailand, derfra drog han tilbage til Berlin. Efter nogen Tid at have opholdt sig i denne Stad, foretog han atter en Reise til Italien paa Kongelig preusisk Bekostning, og med Titel som Professor. Han blev saa indtagen af Rom og dens Kunstfrembringelser, at han strax ved Ankomsten der, besluttede, ei at forlade samme igjen. Da han nu igjen paamindedes, at tage tilbage til Berlin, gav han Slip paa al preusisk Understøttelse, og forblev hvor han var, indtil han sammesteds afgik ved Døden 1798. I Compositionen var han stærk, i Tegning og den for Malere nødvendige Deel af Anatomie, sikker, han læste flittig i Virgil og Homer, samt Romernes og Græker-

nes Historier, og studerede deres Costumer, i Coloriten var han derimod svag. Han yndede især Michael Angelos Arbeider, som han bestræbte sig at efterligne. Det var ellers en sær Mand, som gik sin egen Bane. Hans udførlige Liv og Levnet læses i Leben des Kunstlers Asmus Jacob Carstens, ein Beitrag zur Kunstgeschichte des achtzehnten Jahrhundert, von Carl Ludvig Fernow. Leipzig 1806.

Carstens (Friedrich) en Broder til foregaaende, fød i Slesvig 1762. Han kom 1779 i Lære som Maler i hans Fødebye, men reiste 1781 til Kjøbenhavn, hvor han gik paa Maleracademiet nogen Tid, og reiste derpaa 1783 med sin Broder til Italien. I Zürich øvede han sig i at poussere hele Figurer og Groupper i Vox, en Kunst som han havde begyndt at lære i Kjøbenhavn. Han levede et Par Aar i Stettin, drog i Aaret 1790 til sin Broder i Berlin, som der var bleven Professor ved Maleracademiet, og forblev senere i denne Stad, hvor han lagde sig efter Kobberstikkunsten. Man har adskillige Portraiter og Almanak Gjenstænder af ham. Han døde 1798 i Berlin samme Aar som hans Broder i Rom.

Caspersen (   ) en Bager i Randers af Profession, har malet adskillinge historiske Stykker med en pikant Belysning, og god Farvegivning, men de mangle meget i Tegning og Perspectiv.

Cattaneo (Danese). En berømt Bildhugger fra Carrara, Lærling af Sansovino. Fornavnet Danese er paafaldende og giver Formodning, at han lettelig kunde være af dansk Blod, og ved et Tilfælde være omplantet paa italiensk Grund, saaledes have Malere fra andre Lande faaet Navne af Hollando, Fiamingo.

Cavailer (   ). En fransk Kunstner, som levede i Sverrig,

og er der berømt for meget vel tegnede Ansigter, som toges til Model i adskillige Medailler.

Cederholm (Axel Fr.) fremstillede i Academiens for de frie Kunsters Exposition i Stokholm, Aar 1811, adskillige Udsigter af Landskaber og Ruiner, malede efter Naturen i Gouache.

Chambers (William) Maler. Han var fød i Sverrig, men af engelske Forældre, ligesom han og har tilbragt den største Deel af sit Liv i England. I hans 18de Aar gik han som Supercargo paa et Skib, tilhørende det svenske ostindiske Handelsselskab, til China. Denne Reise bestemte hans Skjæbne. Han havde i China Leilighed til nøiere at undersøge Chinesernes Arkitektur og Havekunst, og forstod siden at drage saa store Fordele deraf, at han derpaa grundede hans hele Skribent- og Kunstner-Berømmelse. Da han fra denne Reise var kommen til London, fulgte han aldeles hans Tilbøielighed til Bygningskunsten, og var saa lykkelig, at anbefale sig til Lord Bute ved nogle nette Tegninger, der forskaffede ham en Tegnemesters Plads hos den nuværende Konge, da Prinds af Valis. Hans første Arbeide af Vigtighed var Lord Besboronghs Villa i Rochampton, hvorpaa han udgav sine Tegninger i den chinesiske Arkitektur, og i det paafølgende Aar hans Hovedværk over den civile Bygningskunst. Hans Kongelige Tegneskolar kom nu paa Thronen, og overdrog ham det hele nye Haveanlæg i Kev. Her fandt Chambers Leilighed nok, at tilfredsstille hans Liebhaverie for den chinesiske Styl, og gjorde hans her virkelig med uhyre Omkostninger, udførte Orientalismer bekjendt i et prægtigt Værk, til Bedrøvelse for alle Yndere af den rene Smag. De største Kobberstikkere forenede sig at udarbeide de ved dette Værk befindlige Plader, for at

erhverve sig Kongens Yndest. Chambers gav de arkitektoniske Tegninger og Prospecterne bleve stukne af Kirby, Th. Sandby, Woollet, Grignon og Rooker. Værket blev igjen oplagt 1769 og de forrige Arbeider blev tillige indlemmede deri. Chambers undskyldte sig allerede i Fortalen til den første Udgave vidtløftigen derom, at han i Anlæggene i Kew havde fulgt den chinesiske Smag, da Naturen havde behandlet Egnene om Kew aldeles stedmoderlig, og ikke var skikket til bedre Anlæg. Det regnede imidlertid ned fra alle Sider med Spottegloser over den Kongelige Bygmesters Pagodesmag, og dette bevægede ham til, at udgive 1773 en egen Afhandling over den orientalske Havekunst, som allerede det følgende Aar blev oplagt, ledsaget af en besynderlig Tilsætning. Mason havde just da nyelig udgivet sit skjønne Digt om de engelske Haver, og man troede i Chambers nye Værk, at finde flere Henpegninger derpaa, og det saa meget mere, som Kongen paa den Tid var sindet at give Haverne ved Richmond en nye Dannelse, og man tilskrev Chambers den urene Hensigt, at han ved hans, just paa den Tid for Lyset komne orientalske Havekunst, havde villet indgive Kongen en Afsmag mod det ægte engelske Landsbye-Havevæsen. Det være nu som det vil, Mason selv blev saa opbragt, at han i Trykken lod udgaae en Burleske mod ham, som endnu regnes til de vittigste Producter, England besidder i dette Fag. Kongen lod sig ei føre i Vilderede, ved denne Pennekrig imod hans Yndling, men paadrog ham meget mere 1775 Færdiggjørelsen af Sommersethouse, som vil bringe til Efterverdenen Chambers Berømmelse eller Daddel, thi Stemmerne ere meget deelte. Han nød Kongens Fortroelighed til hans Død, hvis Controlleur i Bygningsvæsenet han var. Han var tillige Bygmester i

det Kongelige Academie, og Medlem af de berømteste Bygningsacademier i Europa. For de Tydske er han meest bekjendt ved hans Skrift over de orientalske Haver, og af Historien af denne Deel af Havekunsten, har denne flittige Mand unægteligen Fortjeneste. Han underholdt med de Europæer, som opholdt sig i Orienten, en bestandig Brevvexling i denne Henseende. Man har fra ham en Beskrivelse over de mærkværdige Pagoder ved Mavalipuram, han havde ogsaa Deel i de af Jones fra 1785 udgivne asiatiske Miscellen. Man har bestandig givet ham Skyld for, at han selv har opfunden de sælsomme Ideer af chinesisk Bygningskunst, eller i det mindste fordreiet den paa hans Maade, men paa de Tegninger, som Pater Attiret har givet af de keiserlige Haver ved Peking, og paa de endnu nyere af Villiam Alexander, forekomme samme Slags forunderlige Bygninger, saa at man gjerne kan frietage Chambers for denne Mistanke. Foruden de allerede omtalte Bygninger, det Nationen tilhørende Sommersetpalai o. s. v., har Chambers Deel i Blackfriars Broen, og i Forbindelse med Bygmesteren Adams har han opført det af Reisende saa lidet bekjendte Adelphi-Buildings. Han døde 1796 og blev med megen Pragt begraven i Portvinkelen i Vestminster Abbedie. (Fiorillo).

Chavau. En Maler, som 1699 malede Loftet i den store Rigssal paa Drotningholms Slot.

Chaveau (   ). En fransk Billedhugger, som under Kong Carl den XItes Regjering blev indforskreven til Sverrig, for at decorere det nyebyggede Slot. De tvende Løver af Bronze, som nu staae udenfor Slottets nordre Side, ere modellerede af ham, og udførte i Antikens Smag. Han var en Kunstner af megen Fortjeneste.

Christie (Verner Hosevinkel) Cancellieraad og forhen Lauosmand i Bergen i Norge. Han er fød i samme Kongerige 1746. Paa udenlandske Reiser dannede han sit medfødte Anlæg og Smag, og erhvervede sig især sjeldne Kundskaber i Bygningskunsten. Ved hændige norske Bønderkarles Hjelp, som han selv havde underviist, har han paa sin Gaard Hop, i Nærheden af Bergen, opbygget foruden sit eget Vaaningshuus, en Kirke der rummer 800 Mennesker, decoreret baade ind- og udvendig med Figurer, alt af papier maché, hvorom maa efterlæses Cornelius Jongs Reise til Cap, Island, og Norge i Aarene 1791 og 1797, oversatte af det hollandske, og udkomne paa Tydsk 1803, Pag. 297. Denne Papirkirke og Vaaning har tildraget sig Reisendes store Forundring. Figurerne i Kirken ere modellerede baade af hans Kone og ham selv. God Smag og ædel Simpelhed udmærker denne Mands Arbeider. Han har ogsaa opdaget et Marmorbrud i Nærheden af Bergen, der er af Godhed med det italienske Marmor.

Cibber (Caj Gabriel) Bygmester og Billdhugger. Han blev fød i Flensborg 1630, død i London 1700. Formedelst de Talenter han tidligen viiste for de tegnende Kunster, blev han paa Kongen af Danmaks (Friderik den 3dies) Bekostning, sendt til Italien, for at studere i Rom. Derfra kom han til England, og arbeidede han der for John Stone, ikke længe før Restaurationen. Af hvilken Aarsag han ei betalte Fædrenelandet sin Gjeld, der havde anvendt Bekostninger paa hans Dannelse, og vendte tilbage til samme, er ei bekjendt, formodentlig har Lambert von Hawen lagt ham Hindringer i Veien. Til hans bedste Arbeider i England regner man Billedstøtterne Melankolie og Gal-

skab over Indgangen til Bedlam, som alle Reisende rose meget; ligeledes de tvende Basreliefs paa Monumentet, en Springbrønd i Sohosvare og en skjøn Vase i Hamloncourt. Han forfærdigede de fleste Statuer af Kongerne ved den Kongelige Bank, og Kong Carls og Sir Thomas Greshams paa den nærved liggende Plads. For Hertugen af Devonshire gjorde han tvende prægtige Sphinxer og en Neptun, som findes i Chaswort, han var ogsaa Arkitekt, og byggede han den danske lutherske Kirke i London fra 1692 til 1696, her ligger han begraven, men der er intet Monument opsat over ham. Paa et Gravminde han selv har sat over hans afdøde Kone 1697, kalder han sig: olim Frederici III, Regis Daniæ et Norvegiæ, postea Caroli II, et nunc demum Guilielmi III, Regum Magni Britanniæ Statuarius. Hans Portrait findes stukket i Kobber i George Virtués Anecdotes of Painting in England, digested and published by Horace Walpole. Vol. 3, pag. 80. Han efterlod flere Børn, hvorimellem en Søn, der var berømt som Hofpoet, Poëta laureat. Colley Cibber, der ogsaa paa Skuepladsen var agtet som en stor Skuespiller.

Claeson (Aris). En Bildhugger fra Harlem, som 1629 opførte et anseeligt Gravmonument af sort Marmor og Alabast, over Feltherren Gustav Banner i Upsala Kirkes Gravchor.

Claus Billedsnider i Kolding, levede og arbeidede der 1608, som sees af Kong Christian den 4des Almanaks Antegnelser for dette Aar.

Clausen (Henrich) Maler, fød i Hertugdømmet Holsteen, opholdt sig i Kjøbenhavn, malede gode Landskaber, men døde sammesteds 1805 i hans bedste Ungdom.

Clemens (Johan Friderich) Professor i Kobber-

stikkerkunsten, Ridder af Dannebrogen, og Medlem af Kunsternes Academie. Han er fød i Kjøbenhavn 1748, han studerede ved Academiet, og var først bestemt til Maler, men valgte Kobberstikkunsten af Forkjærlighed for denne, hvori han ogsaa gjorde store Fremskridt, og blev en med de største Kobberstikkere. Han fik ved Academiet 1765 dets store Sølvmedaille, og reiste derpaa udenlands, og var hos den berømte Wille i Paris. Han reiste derpaa til London og stak der Montgomerys Død efter Trumbul, og senere til Berlin, hvor han ligeledes stak en af Kong Friderich den 2dens Revuer efter Cunningham. Han har leveret mange skjønne Portraiter og historiske Blade.

Clemens (Marie Jeanne, fød Crevoisier) Kobberstikkerinde og Pastelmalerinde, fød i Paris 1765, og blev der gift med fornævnte Professor Clemens. Hun malede smukke og nette Portraiter i Pastel, har ogsaa stukket adskillige Skuespillere i Kobber, som sees i Swartz Lommebog for Skuespilyndere, foruden flere Blade. Hun døde 1781 i Berlin, hvorhen hun fulgte hendes Mand paa hans Reise.

Clement (Jaques) vandt 1773 den mindre Sølvmedaille for Modellering i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn.

Cleo (Hans) var 1754 den første Tegnemester ved det nye oprettede Academie for Kunsterne i Kjøbenhavn.

Clerk (Ludvig August le) Bildhugger og Professor ved Kunsternes Academie i Kjøbenhavn fra 1751 til 1777. Han var den berømte Sebastian le Clerks anden Søn og en Lærling af Coxrevox. Han maae have opnaaet en meget høi Alder, da han endnu i sit 77 Aar udarbeidede for Kongen en perspectivisk Udsigt af Fridriks-pladsen i Kjøbenhavn, som 1768 er stukken i Kobber af J. M. Preisler.

Cleyn (Franz) Maler,

fød i Rostok, reiste til Rom, hvor han opholdt sig 4 Aar og gjorde imidlertid der Bekjendtskab med de største Mestere. Han traadte derpaa i Kongen af Danmarks Tjeneste, formodentlig for at give Cartons og Desseins til Tapetvæverierne. Cleyn gik derefter til England, hvor hans Navn forhen var ved tvende reisende Britter, Henry Wolton og Sir Robert Anstruther, bekjendt, disse Englændere vare blevne opmærksomme paa nogle Grotesker af ham, som han forstod at behandle med Aand og Færdighed, og som fandt saa meget Bifald, at disse anbefalede ham til Prinz Carl, som da opholdt sig i Spanien. Kong Jacob optog ham med Udmærkelse, efterat han forhen havde fuldendt nogle i Danmark begyndte Arbeider, og faaet Tilladelse af Kong Christian den 4de til at tage til England. Cleyn stod der hos Kongen og Publicum i stor Anseelse og arbeidede ei alene ved Tapetfabriqven i Mortlak, men og i nogle af Residentsens Pallaier.

Cogel (   ) vandt 1764 den større Sølvmedaille for Tegning i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn.

Coiffre (Benedict) Historiemaler, fød i Frankrig. Han opholdt sig og arbeidede i Kjøbenhavn fra 1709 til 1717. Han har malet Platfonds paa Fridriksberg Slot, og i en af disse forestilt Kong Friderik den 4des første Frierie til Dronning Anne Sophie. Hans Pensel var let, og i Førstningen maae hans Farver have været pikante, men hans Malerier have ei vel vedligeholdt sig, og han har for det øvrige ei hævet sig synderlig høit over Tapetmaleriet.

Colding (Johannes) fik 1798 den mindre Sølvmedaille for Modellering i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn.

Coning (Salomon) Maler, fød i Amsterdam

1609. Om ham siger Descamp i hans Vie des peintres flamands: il fit plusieurs grands Tableaux pour le Roi de Danemark. Formodentlig har disse været paa Kjøbenhavns gamle Slot, da der ei findes noget af ham paa de nuværende Kongelige Slotte.

Conradsen (Johannes) fød 17**, Medailleur, Lærling af Gianelli, er ansat som Stempelskjærer ved Mønten i Kjøbenhavn.

Cooper (Alexander) Miniaturmaler. Han var meget bekjendt og berømt i England, som og i Amsterdam. Han gik derpaa til Sverrig, hvor han traadte i Dronning Christines Tjeneste og var ved hendes Hof, fra den Tid har man intet videre hørt om ham, siger Sandrart.

Corneliussen (Cornelius von Harlem) Maler, fød 1562, Lærling af Peter Aertsens, Peter Porbus og Ægidius Coignet. I den Kongelige danske store Maleriesamling er et stort Stykke af ham, Giganternes Fald, men om han nogensinde har været i Danmark, som hans efterfølgende Broder, er ei klare Beviser for.

Corneliussen (Giert von Harlem) Kongelig dansk Portraitmaler, opholdt sig i Danmark, og døde der kort før 1603. Ved Brev af 6te Jan. 1593 tillægger Kongen ham noget aarligen i Fetaille, foruden de 30 Daler, han forhen aarlig oppebar til Husleie. Han har i Danmark fra 1583 til 1591 malet adskillige adelige Personer, Preben Bilde til Ravnholdt 1586, Absalon Giøe til Loktoed, Falk Giøe til Skiersøe 1591, Eiler Grubbe til Lystrup, Kirstine Lykke til Eskiær 1591, Karen Krabbe.

Corte (Antonius de). Maler og Tapetserer, blev af Kongen i Danmark, Christian den 3die, forskreven fra Italien og sat i Arbeide, formodentlig med at male Desseins til Tapeter.

Corvinus (Johan August) Kobberstikker fra Leip=

zig. Han har udgivet Prospecter af Danmark efter C. Marselius Tegninger, paa syv store Blade 1728, men man har ei nogen Vished om at han har været i Danmark. Han døde 1738.

Cosander (Johan Friderich) Arkitekt. Han kaldes ogsaa Friherre af Gøethe, var fød i Sverrig, men kom under Friderich den 1ste til Berlin, og opbyggede der største Delen af Lystslottet Charlottenburg. Efter denne Konges Død kom han tilbage til Sverrig, og tjente under Kong Carl den Tolvte som Ingenieur, blev ved Stralsund gjort til Fange, men bekom snart derpaa sin Frihed. Han reiste derefter til Frankfurt am Mayn, og bekom formedelst Ægteskab den kostbare Morianske Boghandling, men som under hans Bestyrelse kom i Forfald. Han kom tilsidst i Kongelig polsk Tjeneste og døde i Dresden 1729.

Cramer (Peter) Maler, fød 1726, død 1782. Fød med store Talenter for Malerkunsten, dannede han sig selv, uden nogensinde at have været ude af sit Fædreneland, Danmark. Hans smaa Cabinetstykker ere i Teniers og Ostades Smag, og i en frie og original Maneer. Han var til sin Død Theatermaler ved det Kongelige danske Theater i Kjøbenhavn, hvor man endnu har nogle frapante Decorationer af ham.

Croix (F. la) Maler, formodentlig enten fød i Frankrig eller her i Landet af franske Forældre, har i Danmark malet adskillige Portraiter.

Cronsted ( ) var en særdeles berømt Arkitekt i Sverrig.

D.

D (S. A.). En Maler eller Bildhugger, som 1493 har forfærdiget Altertavlen i Olstrup Kirke ved

Nestved, der er meget mærkelig, saavel for sit Bildhuggerie, som et Oliemalerie, hvorunder ovennævnte Bogstaver staae.

Dahl ( ) Maler, fød i Kjøbenhavn, reiste for en Deel Aar siden til England, hvor han skal være bleven Theatermaler.

Dahl (Johan Christian) Maler, fød i Bergen i Norge 1789, ansat som Professor i Dresden, kom til Kjøbenhavn 1811 for at studere ved Kunsternes Academie, maler smukke Landskaber, og lover at blive fortrinlig i dette Fag, det de af ham ved Academiets Udstillinger fremsatte Arbeider synes at bebude. Han har senene gjort en Reise til Italien, og er gaaet med stærke Skridt frem i hans Kunst, saa at han regnes blandt de fortrinlige Landskabsmalere i Europa. Osts Arkiv, 10de Hefte, Pag. 65.

Dahl (Michael) Maler, fød i Stokholm 1656, død 1743. En Maler af en betydelig Reputation. Han opoffrede sig til Portraitet og efterlignede troeligen Naturen. Hans Colorit smigrer Øiet, og da han udførte alting med lige Flid, saa besidde hans Arbeider den Harmonie, som man gaaer Feil af i Knellers Fabrikvare. Hans vigtigste Arbeider ere Kong Carl den XIte i Sverrig til Hest i Vindsor Pallais, nogle Portraiter i Admiralernes Galerie i Hamtoncourt, som gjøre Knellers Arbeider Rangen stridig, Valpoles Moders Portrait i Houghton, som skal besidde ualmindelig megen Grazie, Portraiterne af adskillige Ladys i Legems Størrelse i Pethwort, som ere fortræffeligen colorerede og et Portrait af Dronning Anna. Videre Lady Hervey, Fr. George Rocke, Viceadmiral af England, Grevinden af Bridgvater, Hag Hovard, Admiral Klaudesly, Philip Lord Hardvicke, Thomas Pellet, Thomas Hardy, Richard Villis, Joseph Martin.

Dahlberg (Erich Jonson) fød i Sverrig 1625. Han tegnede de fleste Feldtslage, Fæstninger o. s. v. til Puffendorfs Carl Gustavs Historie, var for det øvrige en kyndig Mand i Krigsbygningskunsten.

Dahlstein (August). Han tegnede og radeerte russiske Dragter, er ogsaa bekjendt af det med mange emblematiske Figurer zirede Monument over Baron Haarleman.

Dajon (Nicolai) Professor i Bildhuggerkunsten og Medlem af Kunsternes Academie i Kjøbenhavn. Han er fød sammedsteds 1748. Efterat have studeret ved Academiet erholdt han 1766 dets største Guldmedaille i sit Fag. Han reiste derpaa fra 1775 til 1782 udenlands og var i Frankrig og Italien. Han har udarbeidet adskilligt efter sin Hjemkomst, hvoriblandt de tvende Figurer Tapperhed og Fædrenelandskjerlighed, som staae paa Fridedsstøtten udenfor Vesterport ved Kjøbenhavn. Han døde sammested 1824.

Dalquist. En Bildhugger, som boede og døde i svensk Finland. Han har forfærdiget Prædikestol, Alter og alt Snitværk, som zirer Nutra Kirke sammesteds.

Danus (Peter). En Adelsmand fra Danmark, Greve af Skryn. Han var Statholder i Slesien under Hertug Boleslaws Regjering, og anvendte sine umaadelige ved Søerøverie erhvervede, Rigdomme i Danmark til Kirkers og Klosteres Opbyggelse, og skal han have bygget alene 77 Kirker. Hvo var denne Petrus Danus, som ei i den danske Historie omtales? Han anføres her, fordi han ved sine Midler har bidraget saa meget til Kunsternes og Arkitekturens Fremme, og er dansk af Fødsel.

David (Friderich L.) fik 1756 den større Sølvmedaille for Tegning i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn.

Degen (   ) Violoncellist i det Kongelige danske Capel, under Kong Christian den syvendes Regjering, forfærdigede for sin egen Fornøielse vel udarbeidede og lignende Miniaturportraiter.

Denner (Balthazar) Maler, fød i Altona 1685, hvor hans Fader var Prædikant ved en Menonitmenighed, og døde i Rostok 1749. Han var egentlig Portraitmaler, thi iøvrigt var han ei udmærket, men disse ere udpenslede med en mageløs Taalmodighed, og Flid og betales af Malerieyndere meget dyre. Han har malet Kong Friderich den 4de mangfoldige Gange ligesom ogsaa Dronning Anne Sophie. Kongen tog ham med til Kjøbenhavn, hvor han opholdt sig næsten et Aar, han tilbød ham Boepæl sammesteds, men Denner undskyldte sig, og gik tilbage til sin Familie, formodentlig har hans Religion været Aarsag deri.

Deprés (Ludvig Johan) Maler, Arkitekt og Bildhugger. Han var fød i Frankrige og døde i Stokholm 1804. Efterat have studeret i Kunsten i hans Fædreland, reiste han til Rom paa Hoffets Bekostning. Der antog Gustav den 3die, Konge i Sverrig ham, hvor han 1797 blev ansat som Decorationsmaler, siden som Bildhugger og endelig som Kongens Arkitekt. Han har givet Tegningen til den berømte Linnæus Tempel, som blev oprettet i Musæum i Upsal, og zirede Salen selv med Basreliefs. Han var maaskee paa sin Tid — siger Acerbi — den største Decorationsmaler i Europa, hans Opfindelses og Phantasies Rigdom var beundringsværdig, og det lille Stokholmer Theaters Omfang, meget for lidet for hans Indbildningskrafts Sphære. Efter Kong Gustav den 3dies Død var derfor ei stor Fortjeneste for ham i dette Land. Han blev nu beskjæftiget efter det portugisiske Hofs Ordre, med

Forfærdigelsen af Tegninger til et nyt Theater i Lissabon, som han skal have udført til største Fornøielse; Regentinden skal ogsaa have gjengjeldt dette Arbeide med en Gulddaase fyldt af Ducater, som var bestemt at gives Kunstneren, men denne Present kom i lang Tid ikke frem, hvad der forsinkede den paa Veien til dets bestemte Maal er ei i det klare, og da Després blev paatrængende om Udfaldet af hans Tegningers Optagelse, blev han en Dag indbuden til Gjæst hos en Adelsmand, hvor han blev vel tracteret, hans Mave der ei vel kunde taale de stærk krydrede Retter, hvoraf han fik ondt, og kort derefter døde. Daasen og Ducaterne kom ei frem, Després døde og Qvittancen var gjort. Med Vished veed man dog, at en Guld-Medaille, som gaves denne Kunstner af Kongen i Danmark, Frederik den VI, da Kronprinds, for et af Després Allerhøistsamme tilsendt Værk: Differents Projects (VI) d'une Salle de Spectacle supposé isolée au milieu d'une Place publique, composés par *Louis Jean Després*, Architecte du Roi, kom i hans egne Hænder.

Deram (Christopher) Miniaturmaler, han var fød øster paa Norge, reiste til Kjøbenhavn, for at øve sig i, og at dyrke Kunsten, han fik 1780 den anden Sølvmedaille for Tegning i Academiet sammesteds. Han reiste derefter udenlands. Han malede net og behagelig, var og lykkelig i at treffe, men da han gav de bedste Forhaabninger, døde han paa sin udenlandske Reise i Neapel.

Desmarées (Georg). See Marées.

Dessein ( ) Arkitekt, en Bygmester, som 1700 arbeidede i Stokholm.

Deutschländer ( ) en svensk Maler, efter hvilken Kobberstikkeren C. Bergquist har stukket nogle Portraiter.

Dey ( ).

En Metalarbeider, som kan henregnes til de kunstigste, Danmark har havt. Han levede i Slutningen af det attende, og Begyndelsen af det nittende Aarhundrede.

Dichman (A.). Han har tilfælleds med A. Birch raderet en stor Triumphbue, som blev opført i Kjøbenhavn 1747 i Anledning af Kong Frederik den Femtes og Dronnings Kroning.

Dietsch (Barbara Regina) Landskabsmalerinde fra Nürnberg, fød 1716, død 1783. Omendskjøndt hun kun malede i Vandfarve, bragte hun det dog til en temmelig Fuldkommenhed deri, og forestilte meget smukke Fugle. Hun anføres her, fordi det berettes, at hun under Kong Friderich den Femtes Regjering skal paa nogen Tid have opholdt sig i Kjøbenhavn.

Dines (Jørgen) Maler, vandt 1773 den anden Guldmedaille i Maleracademiet i Kjøbenhavn.

Dithmarsen (Henrich). Hans Navn skrives undertiden ogsaa Dithmar. Portraitmaler, formodentlig fød i Ditmarsken. Han malede under Friderich den Tredie en Deel Portraiter af sin Tids adelige Personer, som alle ere stukne i Kobber af Halvegh. Et stort Malerie af ham, 6 Alen høit, 5 Alen bredt, forestillende Kong Friderich den 3die liggende paa Parade efter sin Død, sees i Roeskilde Domkirke, men er nu fordærvet af Fugtighed. Han har endnu levet 1677, i hvilket Aar han har stukket Christophorus Johannes, Borgemester i Kjøbenhavn. I den Kongelige danske Maleriesamling er Lorenz Weiskopf, og Voxpousseren Simons Portraiter af ham, den sidste med et Dødningehoved i Haanden, som ere malede i den gode og sande nederlandske Portraitstil, hvilket er stukket i Kobber af J. M. Preisler.

Dodt (Franz Martin) Capitain i Søeetaten og Ridder af Dannebrogen. Han

er fød i Helsingøer 1775, har stukket i Kobber 2 Attaquer imellem et dansk og tvende engelske Krigsfartøier i de vestindiske Vande, hvorved han selv var Øienvidne.

Donatus ( ) Bygmester. Af ham er den berømte Knuds Domkirke opført, i samme Kirkes Gavebog nævnes han Magister operis hujus ecclesiæ.

Douven (Johan Frantz). En Maler, fød i Noremont i Hertugdømmet Geldern, anføres af Fiorillo i hans Geschichte der zeichnenden Kunste in Deutschland und den vereinigten Niederlanden, 3ter Band, Pag. 261 og 262, at have opholdt sig nogen Tid ved det danske Hof, hvor han skal have forfærdiget mange Portraiter, men derom er mig intet bekjendt, og intet Portrait ei seet, der tillægges ham.

Dramon (Simon) Miniaturmaler i Kiøbenhavn, naar denne Kunstner har levet og arbeidet, vides ikke.

Düe (Johan Frederik) Emaillemaler, fød i Kjøbenhavn, hvor han senere arbeidede ved Porcellainsfabriken. Af hans Arbeider har jeg seet de fire Aarets Tider i Emaille. Han døde i et af de første Aar af dette Aarhundrede i hans Fødebye.

Dunker (Balthazar Anton) fød i Solre, nær ved Stralsund, 1746. Han var Lærling af Hackert og af Halle; malede Landskaber med Ruiner og Dyr, han stak tillige i Kobber.

Dunstan. En angelsaxisk Erkebisp, som i sine Fritimer beskjæftigede sig med at male, skjære ud i Træe, og arbeide i Metaller.

Dure (Adamus van) Bygmester, en fød Hollænder. Han blev indforskreven til Sverrig for at reparere Lunds Domkirke, i Kong Christian den 2dens, og Frederik den 1stes Tid.

Dusch (A. C.) en Søn af den bekjendte tydske Digter af samme Navn, fød i

Altona, hvor han lever og maler nydelige Landskaber.

Duvens (Heinrich) Portrait- og Historiemaler. Han var fød i Dantzig, men han skal have opholdt sig og malet i Danmark, hvor han menes at være død 1629.

E.

Eberhard (Johan Paul) Bygmester. Han var fød i Altona 1723. Han blev grevelig Stolberg-Vernigerodes Arkitekt, og forfærdigede for hans Herre en Model til et prægtigt Slot. Han blev 1754 kaldet til Gøttingen for der at være Lærer i Bygningskunsten. Han har ædset nogle Blade indeholdende Prospecter omkring denne Bye, var ogsaa Forfatter til adskillige Skrifter i Arkitektur og Geometrie, samt Oversætter af et paa fransk udgivet Forsøg om Krigsbygningskunsten i det tydske Sprog.

Ebisch (F.) Bildhugger. Fra hans Haand haves Tegninger til Loftet i en Audiencesal og et Spisegemak paa det under Kong Frederik den 4de forbedrede Kjøbenhavns Slot, der skulde udføres i Stukkaturarbeide, ligeledes af Dronningens Audience og Forgemak, til en Daab i Slotskirken og et Orgel paa Fredensborg. Han har i Aaret 1705 støbt en Hercules af Blye.

Eckersberg (Christoph Wilhelm) Historiemaler. Han er fød i Sundevit i Holsteen 1783, vandt 1805 den mindre og 1809 den større Guldmedaille i Academiet i Kjøbenhavn. Han gik 1811, understøttet af et Kongeligt Stipendium, i Følge med Kammerjunker Bruun Neergaard, paa en Udenlandsreise, først til Paris, hvor han opholdt sig et Par Aar og gik i Davids Skole, derpaa drog han til

Rom; han kom hjem 1815, og blev 1818 Professor i det historiske Malerie ved Academiet i Kjøbenhavn. Han har under sit Ophold udenlands udarbeidet adskillige historiske Stykker og hidsendt til Kjøbenhavn nogle, hvoriblandt Altertavlen til Horne Kirke i Fyen udmærker sig.

Eckstein (Carl Gustav) det Kongelige Academiets Lærer i Ornamenttegning, havde i Stokholm i Aaret 1811 udstilt Gudinden Venus, sørgende ved Adonis Liig, efter egen Composition udført i Olie, i Academiets Exposition for dette Aar.

Edema (Gerard) Landskabsmaler fra Friesland, fød 1652. Han var Lærling af Albert van Everdingen. 1670 kom han til England, og gik derfra til Norge. Her malede han Scener af den vilde og rædsomme Natur, og vidste fortræffeligen at forestille raae Klippemasser, øde Egne, og styrtende Vandfald. Det vidunderlige i Norges Naturscener, som de fra dette Land til Nederlandene tilbagekommende Handlende, der havde nogen Samqvem med samme, beskreve for deres Landskabsmalere, lokkede baade Everdingen og Edema derover, og sandsynlig har Jacob Ruisdal og flere af hans Landsmænd gjort en eller flere Reiser derhen, hvortil baade den korte Vei over Søen og idelige Samqvem mellem disse Lande, saa gunstig indbød. Af saadanne Toure lader sig de styrtende Vandfald, Gran- og Birketræer forklare, som man finder i adskillige nederlandske Malerier, og som var saa ganske modsat deres flade og sumpige Egne. Norges Bjerge maae ogsaa have forekommet Hollands lave Sumpbeboere høist besynderlige.

Edy. Denne engelske Kobberstikker anføres blot her, fordi han har heldigen beskjeftiget hans Gravstikke med sex Landskaber, som han i Aaret 1800 optog paa en Reise i Østersøen. De bestaae af en Udsigt over Øresund tilligemed Fæstningen Kronborg,

Helsingøer, Fyen, Skibs-Rheden (formodentlig Nyeborg), Helsingborg, Kysterne af Skaane o. s. v., en Udsigt af Sprogøe, Byen og Slottet Corsøer, Indløbet i Bugten til store Belt, Udsigt af Assens ved lille Belt, med den modsatte Strandkant, en Udsigt af Kjøbenhavn, alle Blade, som gjøre Kunstneren største Ære, og vidne om, hvormeget Udlændere bekymre sig om enhver Egns Skjønheder, hvor de komme frem.

Ehrenstrael (David Kløcher de). Han er fød i Hamborg den 23de September 1629, og betraadte først den diplomatiske Bane, var Legationssecretair fra Sverrig paa Congressen i Münster. Efter denne Forretnings Tilendebringelse fulgte han sin Hoved-Tilbøielighed i at dyrke Malerkunsten, og var en Lærling af Georg Jakobs i Amsterdam. Han gik herpaa tilbage til Sverrig, og blev Dronning Eleonoras Hofmaler. Han malede i en kraftig og skjøn Stiil, var en god Colorist, componerede ret godt Allegorier og historiske Stykker, hvormed adskillige Kongelige Slotte i Sverrig prydedes. Carl den XItes Kroning, et Stykke af ham, som sees paa Drottningholm, holdes for hans Mesterstykke. Han var meget agtet, og optoges i Adelstanden, han døde i Stokholm den 23de Octbr. 1698.

Ehrenswærd (Carl August) Greve og svensk Admiral, fød 1745, død 1802. En fortræffelig Tegner, og besynderlig lykkelig i Karikaturer. Paa en Reise, som han foretog til Italien, trykt i Strengnæs 1812, aftegnede han adskilligt mærkværdigt, hvis Udarbeidelser i Kobber han ledsagede med en Text, som er i et mystiskt Sprog, der ligner Oldtidens berømte Hieroglypher.

Ehrhart (Johannes) Maler i Helsingøer. Med ham gjorde Kong Christian den 4de 1607 Contract, at han skulde afcopiere et af de

Hercules Stykker paa Kronborg, og derfor have 60 Daler, dog skulde Kongen bekoste Lærredet, som sees af Antegnelserne i Kongens Almanak for dette Aar.

Eichen (von der). Saaledes var den Mesters Navn, formodentlig en Hollænder, eller af en hollandsk Familie, som forfærdigede de med Guld og Sølv indvævede Tapeter, der 1677 fabrikeredes i Kjøge, og som forestillede Krigsbegivenheder, saavel til Lands, som til Søes, der indtraf i Kong Christian den 5tes Tid. Nogle af disse sees endnu paa Frederiksborg og Rosenborg Slotte, men de maae staae tilbage, saavel i Tegning, som Composition mod Carl von Manderns.

Eigtwed (Nicolai). Oberst af Infanteriet, Hofbygmester, Kirkeinspecteur og det begyndende Maleracademies første Directeur. Han er fød paa en eenlig Gaard, kaldet Egtved, paa Skioldenæsholms Gods i Sjælland 1701, af Bønderfolk. Han reiste i sin Ungdom udenlands som Gartnersvend, men røbede bestandig store Anlæg til Bygningskunsten. I Aaret 1726 antog Oberst Poppelman i Saxen ham, som Conducteur. 1729 blev han Lieutenant ved Ingenieurcorpset og i det paafølgende Aar fandt han Leilighed ved adskillige Tegninger i Leiren ved Zeithayn, at vise sin Duelighed. Her indtraf General Løvenørn, som fandt Leilighed til at gjøre Bekjendtskab med Eigtwed, hvis Hjemkomst til Fædrelandet formodentlig nu blev forberedet. Efter Kong Augusts Død 1733 begjærede han, og fik sin Afskeed som Capitain og Kong Christian den 6te hjemkaldte ham tre Aar derefter til Fædrelandet, og lod ham derpaa reise til Rom for ret at studere det skjønne i Bygningskunsten, hvorfra han efter trende Aars Forløb kom hjem. Han blev nu ansat som Capitain ved Ingenieurerne, og beskjæftiget med at opføre adskillige Byg-

ninger, hvoriblandt Slottet Sophienborg og de fire Pallaier, der danne Frederikspladsen i Kjøbenhavn, om hvilke Ramdohr siger: "de have alle tvende Pavillons og Glasdøre i Midten, ere overlæssede med Zirater og en slet Smag, ligne Landhuse og svare ikke til den Værdighed, som denne Plads fordrer". Den afbrudte Kuppel paa den midterste Deel af Slotsbygningen paa Sophienborg, fortjente ei heller Biefald. Han forestod Christian den 6tes og Dronning Louises Castrum doloris i Christiansborg Slotskirke, og Portalerne udenfor Slottet, ligeledes Indretningerne i Slotskirken ved Kong Frederik den 5tes Kroning. Den tydske Kirke paa Christianshavn, Frederiks Kirke, er anlagt efter hans Tegning og skulde under hans Bestyrelse været opført, men han døde førend Arbeidet tog sin Begyndelse. Han døde 1754 og er begraven paa Petri Kirkegaard i Kjøbenhavn, hvor Pezolt havde forfærdiget hans Monument, men som i Bombardementet 1807 ved en Bombe er sønderslaget.

Eleonora Christine. Kong Christian den 4des Datter, og Corfitz Ulfeldts Gemalinde. Hun lærte at tegne og male af Carl von Mandern, og broderede med megen Flid, som sees af Kong Christian den 5tes Portrait, som broderedes af hende, og hænger paa Rosenborg Slot. Hun maa desuden have været lykkelig i at treffe, hvilket Historien om Amtmand Johan Herman Holsts Portrait bekræfter. Dette gav hun til sin Mand, paa det de Svenske kunde tage Kjende paa ham, som de og gjorde, og efter samme tog ham paafølgende Aar til Krigsfange. Ulykkelige Eleonore Christine, dine Ulykkers Register henhører til Historien, men den Betragtning hører hertil, at de Mennesker, hvis Lod det blev at hentære en Række af sine bedste Aar i Fængsler, have

dog nogen Trøst, nogen Adspredelse under al deres Kummer, naar de ved noget Haandarbeide kan forkorte Tiden, hvortil især Malerkunsten og Brodering kan tjene. Længere hen vil flere Personer forekomme, som ved Kunstarbeider have gjort deres Fængselstid taalelig.

Elliger (Othmar) Maler fra Gothenborg, Lærling af Daniel Segers, fød 1602, malede meget godt Blomster og Frugter. Fra 1666 arbeidede han ved det berlinske Hof, og døde ogsaa i denne Stad.

Elliger (Othmar) Søn af foregaaende, fød i Hamborg 1666, Lærling af hans Fader, Michel Mucher i Amsterdam, og Gerhard Lairesse. Han har malet mange historiske Stykker i Platfonds og Betrækker i en Deel af de fornemste Huse i Amsterdam. Han døde 1732.

Enander (Samuel). Han fremstillede 1811 i de frie Kunsters Exposition i Stokholm et Prospect til et Monument over den paa Qviddinge Hede døde Sverriges Kronprinds Carl August.

Enegren (Gustav) Modellerer, udstilte 1811 i de frie Kunsters Exposition i Stokholm en Statue i Gibs, den Borghesiske Gladiator, copieret efter en i samme Academie befindtlig Antik.

Engelbrecht. En i Sverrige berømt Feltherre, som Aar 1435 arbeidede allerførst paa en Kanal fra Södertelje, der ofte blev igjentaget, og ofte frafaldet, indtil den i Aaret 1819 dog blev fuldført.

Engels (Peter) Perspectivmaler. Han fik kongeligt Reisepas 1658 for at reise paa sin Kunst, endog til Italien.

Enhørning (Carl) Medalliør fra Sverrig. Han opholdt sig i Aarene 1780, 81 og 82 i Kjøbenhavn og forfærdigede der nogle smaa smukke Jettons med Brystbilleder af de Kongelige Per-

soner. Hans reiste derpaa tilbage til sit Fædreneland.

Ens (Caspar) Kobberstikker, har stukket, skjøndt i en svag Maneer, Kobberne til Resens Frederik den 2dens Krønike 1680.

Erich den XIVde. Konge i Sverrig fra 1560 til 1568. Han skal selv — som det foregives — have malet sit eget Portrait i heel Figur, som forvares paa Gripsholm Slot.

Erichsen (Vigilius) Maler, fød 1722, Lærling af Salomon Wahl i Kjøbenhavn. Han forlod Danmark 1757, og reiste til Petersborg, hvor han nød den Berømmelse, at være en af de første Portraitmalere. Han havde den Ære at male Catharina den 2den i Gardeuniformen til Hest, som ogsaa er et af hans fornemste Malerier. Efterat have i Petersborg indhøstet megen Berømmelse, og erhvervet sig nogen Formue, kom han tilbage til Kjøbenhavn, hvor han malede Dronning Juliane Maries og Arveprinds Frederiks Portraiter i Legemsstørrelse, der som en Present sendtes til Petersborg. Han førte en marved Pensel, hans Klædemon foldede han net og naturligt, hans Maneer røbede en stærk Øvelse, men for nogle synes hans Karnation at falde lidet i det gibsagtige. Han døde i Kjøbenhavn 1782.

Erichsoning (Johan) Kobberstikker, s. s. Theologiæ studiosus, har stukket Kobbere til Jacobæi Mutæum regium, han fortjener som en Diletant Berømmelse.

Esteves (David) Maler. Han var Lærling af d'Agar, og fik 1691 Kongens Pas for at reise paa hans Kunst. Han bekom ogsaa i lige Hensigt et kongeligt Reisepas 1703.

Ewerdingen (Albert van) Maler. Han blev fød i Alkmar 1621. Paa en Reise han foretog sig fra Holland til Østersøen, leed han Skibbrud paa Kysterne af

Norge. Ved her at skue de majestætiske Klipper, vilde og romantiske Udsigter, samt styrtende Vandfald, der vare saa skikkede for hans Pensel, opholdt han sig her en temmelig Tid, og malede adskillige Landskaber efter Naturen, hvoraf nogle, der ere ret fortreffelige, zire den kongelige Maleriesamling i Kjøbenhavn, ligesom man ogsaa treffer paa hans Stykker i andre private Samlinger, endog i Norge. De skjønneste Arbeider af Ewerdingen, som jeg kjender, siger Raendohr, ere i Kjøbenhavn, Osstans Aand synes at være faret i ham, og have indaandet ham hans Malerier. En bange Gysen og mørk Melankolie griber os ved Synet af hans Stykker, til hvilke han paa Alperne og i Norge samlede Udsigter. Alt hvad der kan gjøre en Egn skrækkelig vidste han fortreffelig at fremstille. Hans Klippemasser ere sande Steendynger, som have lagt der fra Verdens Skabelse. Ingen har bemærket dem uden han. Hans Farvetone er mørkebruun, og maaskee er han deri for eensformig.

Eyerschøttel (Johan) Portraitmaler. Han boede i Husum, og var Heinrich Krocks første Læremester. Han var meget bekjendt for hans Ansigtsstykker. Paa nogle efter hans Malerier stukne Portraiter skrives hans Tilnavn Ayer Schettel.

F.

Fabris (Jacob) Maler fra Venedig, malede Decorationer for Skuepladsen og Perspectivstykker. Han arbeidede 1742 i Berlin, men kom siden til Kjøbenhavn, hvor han og er død. Hans Arbeider sees paa Fredensborg Slot, paa Bregentved, og i adskillige borgerlige Huse i Kjøbenhavn, men de ere middelmaadige. Han blev

kongellg dansk Cancellieraad, og har endnu levet 1759.

Fædderholt (Andreas) fik 1798 den store Sølvmedaille for Tegning i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn.

Fæhrman (Carl Gustav) kongelig svensk Medalliør, og Professor i Tegningen, fød 1746 i Stokholm. Han studerede i Rom, og kom 1780 tilbage til Fædrenelandet. Han har forfærdiget adskillige kongelige Skuemynter. Han døde 1798.

Fæhrman (Daniel) Medalliør, den foregaaendes Fader, fød i Stokholm, en Disipel af Hedlinger. Han arbeidede for den kongelige Mynt, og døde 1780.

Færngren (Johan Peter). Udsatte 1811 i de frie Kunsters Exposition i Stokholm, et Løvehoved og en Tiger, copierede efter Oudry i det kongelige Museum.

Fahlcrantz (Carl Johan) kongelig svensk Landskabsmaler. Er meget berømt for sine Arbeider, og fremstilte i det kongelige svenske Academies Exposition for de frie Kunster, Aar 1811, syv Landskaber, som tildrog sig Kjenderes og Kunstelskeres store Biefald.

Fahlcrantz (Axel) Ornament Skulpeur i Stokholm, fremstilte i de frie Kunsters Exposition i Stokholm 1811, en antik Vase og en Model til en Candelabre.

Fahne (Halvor) Bildhugger. En i Norge fød Bonde, som uden anden Anførsel end hans eget Genie forfærdigede Drikkekar, Skaale, Bøsseskæfter af Valdbirk, hvori han anbragte alleslags ualmindelig smukt skaarne Figurer, som endnu sees paa det kongelige danske Kunstkammer. Han levede og arbeidede under Kong Christian den 5tes Regjering i Mellemrummet fra 1670 til 1699, og efterlod Sønner, som baade besad Genie og Duelighed til at udøve samme Kunst.

Falck (Jeremias) Kob:

berstikker, fød i Danzig ved 1629. Han arbeidede i Frankrige meget for Chavreu, gik derpaa til Holland, hvor han udarbeidede adskilligt for Cabinet de Reynst. Han blev kaldet saavel til Danmark som Sverrig, hvor han stak de Kongelige Personer i Kobber. Han førte en reen Gravstikke og foreenede denne og Naalen paa en fortstandig Maade. Hans Arbeider ere ogsaa meget agtede blandt Liebhavere og Kjendere. Endelig drog han tilbage til Danzig, hvor han omsider døde i en høi Alder.

Falk (Henrich). En kunsterfaren Guldsmed, som 1786 har udarbeidet en Deel dreven Arbeide i Kjøbenhavn.

Falkenstein (Thomas Erasmi von). En ved det Kongelige danske Hof værende Cavallier, af hvem Medalliøren Carlsteen skal have lært, først at skjære Medaillerne ophøiede i Staal og siden at inddrive dem i det til Prægningen nødvendige Stempel. Formodentligen er det vel den Thomas Walgenstein, som Jacobæus omtaler i Musæo regio, der havde forfærdiget en meget kunstig laterna magica, hvori han for Kong Frederik den 3die foreviste adskillige Billeder. Han var fra Aar 1651 til 1682 Udgiver af Danske Almanaker eller Prognostica, og ved sin forbedrede Laterna magica fortjente en Deel Penge.

Faltz (Raymund) Medalliør. Han var en Guldsmeds Søn fra Stokholm, hvor han blev fød 1658. Han arbeidede nogle Aar i Paris under Cheron, og nød en Kongelig Pension. Han blev 1688 kaldet til Berlin, hvor han døde 1703. Han erhvervede sig overalt megen Berømmelse og hans Arbeider agtes høit.

Farenholtz (Georg) Kobberstikker. Han blev fød i Kjøbenhavn og fik der 1779 Academiets, anden Sølvmedaille. Han har stukket adskillige Kobbere, meest satiriske Stykker, der har Hensigt

til hans Tids Moral og Politik, og de have mere Fortjeneste fra Opfindelsens, end Stikningens Side.

Fechtel (Powel). Han var fød i Lybek, og forestod Mynten i Danmark i Kongerne Frederik den Førstes, Christian den Tredies og Frederik den Andens Tid. Han skal have opnaaet en Alder af henved et hundrede Aar, og levede endnu 1599. Han stiftede et Hospital, for gamle og svage Mennesker, i Myntergade i Kjøbenhavn, og tillagde det Indkomsten af 3000 Speeies, som staae paa Rente i Hamborger Bank.

Fehr (Carl de) Kobberstikker. Han var fød i Frankrige, hvorfra han blev hidforskreven for at stikke Videnskabernes Selskabs Korter. Han døde paa en Reise i Norge 1774.

Fehrman (Jacob). Fik 1781 den store Sølvmedaille for Tegning i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn.

Fimpen (Hans) en Bygmester, som 1623 byggede Fæstningsportene i Fæstningen Glückstadt.

Fincke (Thomas). En Kunstsmed i Helsingøer, der har forfærdiget det meget kunstige Jern Gitterværk med Figurer, som indslutter Kong Christian den 4des Capel i Roeskilde Domkirke, og som blev færdigt 1615.

Findaas (Johan). En Bonde, fød i Findaas Præstegjæld i Bergens Stift i Norge. Han havde store Talenter for Billedhugger- og Stenskærer-Kunsten. Han har forfærdiget en Buste af treffende Lighed med Justitsraad og Rector Boalth, som staaer i det musikalske Academies Sal i Bergen.

Finnberg (Gustav W.) fremsatte 1811 i de frie Kunsters Exposition i Stokholm: Dedalus og Icarus efter Prisopgave tagen af Ovids Metamorphosis.

Firen (Peder). En nederlandsk Kobbrrstikker, der har levet og arbeidet i Midten af det syttende Aarhundrede. Han anføres her fordi

han har stukket Pladerne til Peter Firens Piscium vivæ icones in ærincisæ.

Fischer (Abraham). Han har 1756 udgivet en Samling af kobberstukne Afbildninger af skaanske Herregaarde, saaledes som de vare i Midten af forrige Aarhundrede. Ved at anføre Kunstnere, som ere fødte i Udlandet, og have der udarbeidet et og andet der har havt Hensigt paa Kunsternes Frembringelse i de skandinaviske Riger, være det her en Gang for alle sagt, at jeg ingenlunde vilde forbigaae dem, og deres Arbeider, da de vise os, hvad de have i disse Riger funden deres Opmærksomhed og Arbeide værdig, og at paa den Tid de beskjæftigede sig med samme, ingen indenlandsk Kunstner har været tilstæde i Rigerne, der har havt Evne, Leilighed og Kraft at udføre et saadant Foretagende.

Flint (Niels) Maler. Han vandt 1797 den store Guldmedaille i Malerkunsten ved Academiet i Kjøbenhavn, reiste som Historiemaler 1806 udenlands, men da man ei i endeel Aar har hørt noget fra ham, troes han at være død i Udlandet.

Flint (O.) Kobberstikker i Kjøbenhavn, har forarbeidet adskillige Kobbere, saavel til Skrifter, som stukket Landkort til samme.

Flint (Andreas) Medlem af det svenske Kunstacademie, Søn af Foregaaende, han var ogsaa Kobberstikker, og fød i Kjøbenhavn 1766, han vande 1795 Academiets mindre Guldmedaille i hans Kunst. Han har stukket en stor Hob Portraiter af adskillige i hans Tid levende danske Mænd. Han døde 1824.

Floding (Peter) Kobberstikker. Han er fød i Stokholm 1721. Han gik til Paris for at uddanne sig i sin Kunst, og angav sig der 1760, i Selskab med Charpentier, som Opfinder af at arbeide i tusteret Marmor i Kobber. Senere vendte han tilbage til Stokholm, og

døde der som Hofkobberstikker og Professor i det Kongelige Maler- og Bildhuggeracademie 1791. Han har foruden andre Arbeider stukket Gustav den 3dies Brystbillede i Legemsstørrelse og et smukt Værk: Solemnités qui sont passées a Stokholm etc.

Floris (Cernelius) Bildhugger og Bygmester i Antverpen, som byggede Raadhuset der 1560, saavelsom mange af de fornemste Bygninger i samme Bye. Han anføres her, fordi han har forfærdiget Kong Christian den 3dies Monument i Roeskilde Domkirke, hvilket man nu med Vished veed, da det forhen af Ukyndige udgaves for italiensk Arbeide. Da Hieronymus Cock har 1556 efter hans Tegninger stukket nogle Grotesker, Vaser og Zirater i Kobber, saa er det vel muelig, at man i disse kunde finde Ligheder med hvad der paa Monumentet er anbragt. Han levede endnu 1604 og var en Broder af den bekjendte Maler Franz van Vriendt, kaldet Floris, som i hans Kunst var saa berømt.

Førslund (Jonas) var 1804 Professor ved Kunsternes Academie i Stokholm og Portraitmaler. Han døde 1809.

Førster ( ) Bygmester. Han var føds i Holsteen, kom til Petersborg, og blev af Keiserinde Catharina den 1ste overdraget at opbygge Slottet Czarko-Selo nogle Mile fra Petersborg beliggende. Det skal efter Reisendes Beretning være af en plump Bygningsmaade. Han døde 1747. Czar Peter den 1ste antog ham i sin Tjeneste, da han opholdt sig i Hamborg, brugte ham først ved Arbeidet paa Søecastellet ved Kronstadt, derpaa ved det Keiserlige Pallai, samt flere anseelige Bygninger i Petersborg.

Førster (Wilhelm). Fik 1794 den mindre og større Sølvmedaille for Tegning ved Kunsternes Academie i Kjøbenhavn.

Fogelberg. En svensk Bildhugger, Lærling af Sergel, har forfærdiget en Buste af Kronprinds Carl August, som døde paa Qviddinge Hede i Skaane, og en Philoktet, der roses meget.

Fogt (Hans Christian) fik 1808 den mindre Sølvmedaille for Tegning i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn, han gjorde derpaa en Reise til Norge, hvorfra han ikke er retourneret.

Foltmar (Christoph) Miniatur- og Emaillemaler, fød i Kjøbenhavn 1718. Han blev ogsaa Tegnemester for Cadetterne og kom 1748 i Kongelig Tjeneste, som Hof-Miniaturmaler, og levede endnu 1760.

Foly (Adrian) Historiemaler i Kjøbenhavn. Han nævnes af Houbraken, Tom. 2, Pag. 344, No. 64, men der vides ikke paa hvad Tid han egentlig har levet, ei heller kjender man noget til hans Arbeider.

Fontana (Giovanni Maria) Muurmester fra Italien, som efter den store Brand i Bergen 1702 var her meget beskjæftiget i sit Fag.

Forsfel ( ). En duelig Kobberstikker, fød i Sverrig, som i 26 Aar har opholdt sig udenlands, men af Kronprinds Carl Johan kaldtes tilbage til sit Fædreneland fra Paris, med 1100 Rdlrs. Løn, hvoraf Kronprindsen alene giver de 800 Rdlr.

Fosie (Jacob) Maler, fød i Kjøbenhavn 1679. Han var Informator for Søecadetterne i Tegnekunsten, og desuden en god Mecanicus, han var ogsaa Organist ved Holmens Kirke, og blev Medlem af Academiet i Florenz. Omendskjøndt han ei malede uden i Vandfarve, arbeidede han ikke uden efter de allerbedste Mestere, hvoraf især hans Landskaber vandt Biefald. Han dannede nogle gode Skolarer, hvoriblandt Capitain Norden, Capitain Villars, Capitainlieutenant Grønvold berømmes for deres

nette Tegninger. Han døde i Kjøbenhavn 1763.

Fosie (Johanne). Hun var fød i Kjøbenhavn 1726, og en Datter af foregaaende. Hun blev gift med en Præst Westengaard til Sverborg, hvor hun skal være død. Vel vovede hun sig ikke udenfor Vandfarvemaleriet, men hendes Arbeider, hvortil hun stedse valgte Originaler af de bedste nederlandske Mestere, røbe alle en god og sikker Tegning, og at hun har fattet Originalens Aand. Man maa beklage, at hun ei tog fat paa Oliemaleriet, hvori hun sikkert vilde frembragt noget got. Adskillige af hendes Arbeider ere fra Aar 1743. Hun har ogsaa stukket i Kobber.

Fournier ( ). Han var fød i Frankrige, men kom til Kjøbenhavn under Kong Frederik den 5tes Regjering, og blev ved Kongelig Understøttelse sat i Stand til at anlægge en Porcellainsfabrik i Kjøbenhavn, hvilket dog ei varede i lang Tid, da den, formedelst de medgaaende Omkostninger, der ei betalte sig, gik ind igjen.

Frænkel (Lipman) Miniaturmaler, fød i Parchim 1774, kom til Kjøbenhavn 1792, reiste derfra en Tour til Sverrig, men opholder sig nu i Kjøbenhavn.

Fredenheim (Bernt H.) Conducteur i Kongen af Sverrigs Musæum, fremsatte 1811 i Udstillingen for de frie Kunsters Exposition i Stokholm, en Hollænder til Hest, og tvende Løver, malede i Gouache.

Fredsberg (Oluf) Miniaturmaler i Stokholm, som var temmelig berømt. Han døde 1794.

Frese (Daniel) Maler, fød i Ditmarsken, da han skriver sig natione Ditmariensis. Han har malet Henrik Ranzow, og muligt stukket ham i Kobber, som sees paa et gammelt Kobberstykke, hvor Paternosterbaandet ligger ved høire Side af ham.

Freund (H. E.) Medaillør, havde fremstilt i Academiet for de skjønne Kunster, Aar 1815, en næsten i Legems Størrelse, for Aretæus flygtende Eurydice, som ved Bredden af en Flod bliver dødelig saaret af en i Græsset liggende Slange. Virgil Georg. 4, 557.

Friborg (Jørgen von) Bygmester paa Frederiksborg Slot, som hans Gravskrift i Slangerup Kirke udviser.

Friederich den 3die, Konge i Danmark og Norge fra 1648 til 1670, har malet Portraiter, iblandt andet et Portrait af en Præst, som forvares paa det Kongelige Kunstkammer, bag paa betegnet "Fridericus tertius hat diss Contrafei gemahlt, als Er Ertsbischoff im Stift Bremen gewesen, dieser Pastor ist Prediger gewest zum Jorik im Stift".

Friederich (Johan Georg) Kobberstikker, fød i Tydskland 1742. Han blev af Naturforskeren Otto Friederich Müller forskreven til Kjøbenhavn, for at være behjelpelig med Kobberstikning, til de af ham udgivende Verker i Naturhistorien. Han vedblev efter dennes Død at arbeide i hans Kunst i Kjøbenhavn og døde der 1809.

Friedlein (Johan) en Kobberstikker, som har arbeidet i Kiel i Holsteen 1695 og 1704 i Kjøbenhavn og har stukken Portraiter.

Fries (Adrian de) Keiserens Statuarius i Prag. Han anføres her, deels fordi han af Fuesli aldeles forbigaaes, deels fordi at Kongen i Danmark, Christian den 4de, har 1616 hos ham ladet gjøre adskillige Billeder og Statuer af Metal.

Frietzsche (Claudius Ditlev) Blomstermaler i Oliefarve. Han er fød i Kiel 1765, blev Medlem af Academiet fot de skjønne Kunster i Kjøbenhavn, hvor han arbeider i sit Fag og leverer ypperlige Kunststykker.

Frisch (Anders) fuldførte 1657 runde Taarns

Bygning, og indsatte dette Aar den sidste Steen i samme.

Fritzsch (Christian). En Kobberstikker, som kalder sig Graveur de la Cour de S. A. R. le Duc regnant de S. Holstein, og som levede 1739. Han har foruden andre Portraitter ogsaa stukken Biskop Hersleb. Han er formodentlig den samme, som i Aarene henved 1740 har boet i Landsbyen Schiffech i Hertugdømmet Holsteen, en halv Miil fra Hamborg, og der stukket baade Portraiter, og andre Arbeider, hvorpaa foruden hans Navn, dette hans Opholdssted tillige er angivet. Hans Arbeider ere meget at rose.

Fuchs (Georg) Maler. Han er fød 1723, og opholdt sig sex Aar i Italien, hvor han studerede efter Antikerne og Maleren Amiconi. Han kom til Kjøbenhavn fra Vien, og udøvede sin Kunst over tredive Aar her i Landet. Han levede endnu 1783.

Fuchs (Nicolai Bernhard) Medailløre. Han har under Kong Christian den 6tes Regjering skaaren adskillige Stempler, saavel til Medailler, som til gangbar Mynt.

Fuchs (Mathias). Fik 1755 den første Sølvmedaille for Tegning i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn.

Funtaune (John) Graveur, Han har forfærdiget Signeter og kunstige Uhre, og boer paa Mærager ved Størdalen i Tronhjems Stift i Norge.

G.

Gahrliep (Gustav Casimir) fød i Gripsholm ved Stokholm 1630. Han blev 1663 Professor i Lægekunsten i Frankfurt ved Odern, og 1680 Churfyrstelig Livlæge i Berlin. Han malede Portraiter i Miniatur,

og var meget lykkelig i at træffe.

Gamleson (Thorod). En Bygmester i Island, som enten i Enden af det 11te, eller i Begyndelsen af det 12te Aarhundrede byggede efter Biskop Jons Anordning, en stor Steenkirke i Holum i Island. Saga om den hellige John Ogmunsen. Müllers Saga Bibliothek Pag. 324.

Gamman (Hans) Arkitekt. Han var fød i Sverrig og rivaliserede under Gustav Adolphs Regjering i Bygningskunsten med den udenlandske sig da der i Riget opholdende Gerhard de Besche.

Ganchy ( ). Fik 1764 den mindre Sølvmedaille for Modellering i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn.

Ganssog (Johannes) Bildhugger fra Frankfurt an der Oder, har 1592 udarbeidet Prædikestolen i Lunds Domkirke i Skaane, af sort Marmor og Alabast, paa hvis fem Sider findes Optrin af Jesu Lidelse.

Garnæs (Jørgen) Postjager, boesiddende i Bergen. Omendskjøndt vandfør paa Hænder og Fødder, gjorde han allehaande kunstige smaae Sager og Billeder, forestillende norske Bønder, som modtoges i det Kongelige Kunstkammer i Kjøbenhavn.

Gasner (Nicolaus) Maler, han var fra Frankfurt am Mayn, og arbeidede for Hoffet i Kjøbenhavn adskillige Landskabsmalerier i Miniatur 1670.

Gebauer (Christian David) Maler, fød i Neusalz ved Oderfloden i Schlesien 1777. Han kom til Kjøbenhavn, hvor han øvede sig i Kunsten, og malede især Dyr og Heste fortræffeligen. 1813 gjorde han en Tour til Dresden og malede der i Galleriet, ved hans Hjemkomst til Kjøbenhavn blev han 1815 Medlem af Kunsternes Academie. Han forfærdiger Dørstykker til det opbyggende Christiansborg Slot.

Geer (Baron de) svensk Kunstdiletant og Landskabs-

maler, som levede i Stokholm 1799. Han har en behagelig Pensel, tegnede hans Figurer med Yndighed og Liv.

Gellentin ( ). Han malede gode og vellignende Portraiter i Miniatur i Kjøbenhavn, under Kong Frederik den 5tes Regjering.

Gelton (Toussainet) Maler. Uagtet han længe har opholdt sig og arbeidet i Kjøbenhavn, hvor der findes mange skjønne Stykker af ham, veed man saare lidet om hans Levnets Omstændigheder. Han var Kongelig dansk Portraitmaler, og sendtes 1674 til Sachsen og Pfaltz, for at male Kongens, Chr. 5, Søster, hvorfra han igjen efter et Aar retournerede 1675. Han formodes at have været en Udlænder, eller føde her af udenlandske Forældre, og om ei inddraget her i Riget, saa dog beskyttet og opmuntret af Gyldenløwe, han malede mange Stykker saa nøiagtig i Poelenburgs Maneer, at man maae være en øvet Kjender, for at skjelne dem fra hinanden, og sandsynlig gaae mange Stykker af ham udenlands for Poelenburgs Arbeide. Han nævnes kun en Gang i Gerhard Hoets Catalog. See Athene, et Maanedsskrift, Kjøbenhavn 1816, VI Bd., Pag. 540.

Gemperlin (Tobias) Maler. Han kom fra Augsburg 1575 med Tyge Brahe til Danmark. 1586 malede han Tyges Portrait i Livsstørrelse paa hans Qvadrans muralis eller Thyconicus, som Tyge selv giver det Vidnesbyrd, at det var overmaade vel gjort og lignede ham meget. "Hanc effigiem magna solertia expressit eximius artifex Tob. G. idque tam competenter, ut vix similior dari potest"; ere Tyges Ord.

Genelli (Johan Frantz Joseph) Medlem af Kunstacademierne i Kjøbenhavn, Wien, Berlin. Han er føb 1734. Fra hans andet Aar

blev han opdragen i Kjøbenhavn, hvor han lagde sig efter Perlestikkerkunsten, og i denne drev Naturens Efterligning med Synaalen, til en beundringsværdig Grad af Fuldkommenhed. Adskillige Indskrænkninger og Anordninger, der bleve udgivne i Danmark mod Overdaad, berøvede ham den Afsætning og det Arbeide, hans Kunst udfordrede, hvorfor han begav sig til Vien, hvorfra han igjen af Kongen af Preussen forskreves til Potsdam og Berlin, og fik Arbeide og aarlig Løn. Han døde 1792 som Kongelig preussisk Hof Kunst-Perlestikker.

Georgi (Nicolaus) Medalliør fra Stokholm. Han var 1737 i Lære hos Hedlinger, men senere troes han at have gaaet til det preussiske Hof, saasom en Medalliør af dette Navn levede og arbeidede 1750 i Berlin.

Gerdten (von) en svensk Officeer, som har tegnet nogle smukke svenske Prospecter, der ere stukne i Kobber.

Gerdtes (Johan). Han har malet Portraiter i Norge 1706, og blandt andre Forfatteren af det gamle og hedenske Norge, Provst Anders Jønssen Borcks Portrait, stukket i Kobber af H. Thiele i Kjøbenhavn.

Gerhard. En tydsk Maler og Bildhugger, som Vadsteen Klosters Diarium beretter, kom 1487 i Strid med den der værende Orden, og var meget berømt for sine Kunstfrembringelser.

Geringius (   ) en Kobberstikker i Stokholm, som 1745 raderede endeel Portraiter af berømte Svenske.

German (   ) Hofpræst paa Augustenborg, maler ret godt i Miniatur og tegner Portraiter med Sølvstift.

Gerss (Jacob Wilhelm) Capitain ved den svenske Armee, og agreeret i Academiet i Stokholm, fremstillede 1311 i de frie Kunsters

Exposition i Stokholm sex Udsigter af forskjellige Kirker i og omkring Visby, alle tegnede efter Naturen og laverede.

Gesner (Adam) Kobberstikker, har godt stukket adskillige Plader til Mohrs og Webers Beiträge zur Naturkunde.

Geting (

). En Bygmester, som har opført flere smukke og af Reisende berømte Kirker i svensk Finland, f. Ex. Nora, Høgsis.

Geve (G.). En Mester, som 1747 malede Miniaturportraiter i Kjøbenhavn, maaskee Faderen eller en Familie af følgende, men hans Stykker ere i en flad og kold Smag.

Geve (Nicolaus Georg) Maler, han kom i sin Ungdom til Kjøbenhavn, og var Elev af Hofmaler og Kunstkammerforvalter Wahl. Henved Aaret 1770 boede han i Slesvig, og gav der Underviisning, hvor han og skal være død henved 1790. Han har malet adskillige gode Portraiter, hvoriblandt Præsten Peter Cramer i Legemsstørrelse i Slesvig Domkirke. Han har desuden efter adskillige naturhistoriske Gjenstænder i sit Naturaliecabinet gjort mange smukke colorerede Tegninger, især af Conchylier, som han ogsaa 1755 begyndte at vilde udgive, men det standsede ved den 33 Plade.

Gherardini (Alexander) Maler fra Florenz, fød 1658, og Lærling af Alexander Rosi. Han var stærk i Platfonds, og arbeidede med stor Færdighed. Da Kong Frederik den 4de fta Danmark 1709 opholdt sig i Florenz, gjorde han Gherardini det Forslag, at gaae med til Kjøbenhavn, formodentlig for at male i Slottet Frederiksberg, men han afslog Tilbudet og forblev hvor han var. Han anføres dog her, for at vise denne Konges Omsorg for Kunsternes Fremgang i hans Stater.

Gheyn (Jacob de) Maler, Lærling af hans Fa-

der. Han er fød i Antverpen 1565. Han har selv stukket i Kobber, og med dansk Text udgivet et Exerceerreglement, bestemt for Kongen i Danmark, Christian den 4de.

Gianelli (Peter Leonhart) Medalliør. Han er fød i Kjøbenhavn 1761. Han studerede ved Academiet sammesteds, og vandt 1783 den mindre, og 1786 den større Sølvmedaille for Modellering. Han reiste derefter til Italien og opholdt sig nogen Tid i Rom. Efter hans Hjemkomst skar han Stempler til adskillige smukke Medailler, og døde i Kjøbenhavn 1803.

Gianelli (Domenico) Broder til foregaaende, vandt 1796 den mindre og 1797 den større Sølvmedaille for Modellering i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn. Han gjorde en Reise til London, hvor han giftede sig, og boer for nærværende Tid.

Gielstrup (Adam Gottlob) Maler. Han er fød paa Møen 1753, og havde fra sin tidligste Ungdom Anlæg til Tegne- og Malerkunsten. Han var i nogle Aar fra 1777—1802 Skuespiller ved den Kongelige Skueplads, som han forlod til stort Tab for de comiske gamle Mænds Roller. Han malede smaae nydelige Landskaber i Ruisdals eller rettere i de Vrieses Maneer, hvori der er megen Orginalitet. Hans Portrait sees foran i Lommebog for Skuespilyndere malet af Lorenzen, stukket af Klemens og udgivet af Fridrich Swartz for Aar 1786.

Giese (Joachim) den Yngre, fød i Husum, hvor hans Fader var Præst i Aaret 1648, og blev tilsidst Archidiaconus i sin Fødebye, hvor han døde 1712 meget gammel. Han roses for Anlæg til alle Slags Kunster, og har aftegnet adskilligt for Olearius i Gottorp.

Gillberg (Jacob) Major og Kobberstikker, han blev fød i Værmeland i Sverrig 1724, studerede i Gymnasium i Carlstad, og fra 1746

—1748 i Upsal. I Aaret 1749 begyndte han under Anførsel af Hofintendent Tam, at lægge sig efter Tegning. For at gjøre sig mere fuldkommen, saavel i denne, som Kobberstikning, reiste han 1753 udenlands og fornemmelig 1760 til Paris, og fortsatte der ved Maler- og Bildhugger-Academiet sine Studier. Efter 8 Aar kom han hjem igjen, og blev 1773 Professor ved Maleracademiet sammesteds. Han døde 1793. Han har stukket et temmeligt Antal Portraiter efter svenske Malere og Bildhuggere.

Gillberg (Jacob Axel) Major, var 1804 Professor og Miniaturmaler ved Kunsternes Academie i Stokholm.

Gillemans (J. P.) En Maler, som afmalede Kong Christian den 5te og Dronning, og hvis Portraiter hænge paa Fridriksborg Slot, men om han her var boesat eller blot reisende Udlænder, er ingen Vished for. I Gerhard Hoets Auctionscatalog, Tom. 3, Pag. 642, sees et Stykke anført af ham.

Gjørwel ( ). En Arkitekt i Sverrig, der har Fortjeneste af sin Kunst, og staaer ei tilbage for nogen af hans Samtidige i Bygningsfaget.

Gladberg ( ). En Historiemaler i Sverrig, der var Elev af Pasch.

Glasing (Christoph Georg) Formskjærer. Han var fød i Rostok, og udøvede i en temmelig høi Grad Formskjærerkunsten, som han forenede med Bogtrykkerkunsten. Han har trykt adskillige Bøger i Kjøbenhavn fra 1742 af, zirede med alle Slags udskaarne Figurer af ham selv.

Glauber (Diana) Søster af den berømte Landskabsmaler Johan Glauber, opholdt sig i Kjøbenhavn nogen Tid med denne hendes Broder, og reiste endelig til Hamborg, hvor hun vedblev at dyrke Landskabsmaleriet, omendskjøndt i en meget fortebrun Colorit, samt døde der.

Glauber (Johan) Landskabsmaler, Lærling af Berghem, fød i Utrecht 1646, død i Breslau 1703. Han er saa bekjendt, at man ei finder her nødvendigt at anføre om ham andet, end at han efter Gyldenløves Anmodning kom til Kjøbenhavn, opholdt sig der nogen Tid, og malede adskillige smukke Landskaber, hvoraf man seer adskillige der i Staden.

Glostrup (Niels Simonsen) Biskop i Opsloe og Hammer i Norge. Af ham haves et Portrait, stukket i Kobber, som deels, da det mangler baade Malerens og Kobberstikkerens Navne, deels fører den Paaskrift: amicis intimis sacrum, og ikke er i de da levende Kobberstikkeres Maneer, lader med største Sandsynlighed formode, at Biskoppen selv er Mesteren af samme.

Gøthe (E. Gustav) Bildhugger, Lærling af Sergel. Han fremstilte 1811 ved de frie Kunsters Udstilling i Academiet i Stokholm, en Statue i colossalsk Størrelse af Sverrigs Kronprinds Carl Johan, forestilt som talende til Rigets Stænder paa Rigssalen, modelleret efter Naturen, og formet i Gibs. Han er agreeret ved det Kongelige Academie i Stokholm.

Golzius (Henrich) Maler, Kobberstikker og Bildhugger, fød i Mulebrecht 1558, død 1617. Dette for Kunsterne store Genie, som reiste omkring i mange Lande, troes ogsaa at have besøgt Danmark. Paa det Kongelige Kunstkammer i Kjøbenhavn forevises et forhen i Husum Slotskirke værende Alter af Ibenholt, hvori sees Jesu Lidelses Historie, deels i ophøiede Figurer i Sølv, deels inddreven i Sølvplader paa det kunstigste. Alteret i Frederiksborg Slotskirke og Sølvpostementerne ere af samme Arbeide. Han har malet Kong Frederik den 2den og stukket ham i Kobber, ligeledes Henrik Ranzovs Billede.

Gor (Peter). Han har gydet i Metal den Statue til Hest, af Kong Frederik den 5te i Danmark, som staaer paa Frederikspladsen i Kjøbenhavn, og er modelleret af Joseph Saly.

Gorck (Georg Christian). Han var fra Nyrnberg, gjorde mange og vidtløftige Reiser, og underviste Dronning Christine i Tegning. Han døde i hans Fødeland 1687 i sit 72de Aar.

Gottman ( ) en Portraitmaler i Sverrig. Efter ham har Bergqvist stukken Præsten Folstadins Billede.

Gram (Olaus Peter). Han er fød i Kjøbenhavn 1779, og lagde sig efter Træbilledhuggeriet under Køppens Anførsel, men da dette ei kunde forskaffe ham Udkomme, gik han til China i Farten, og avancerede til Styrmand. Af Lyst til Billedhuggeriet tog han atter fat herpaa, og drog udenlands, tog til Wien, og omsider til London, hvor han kom i Arbeide. 1807 gik han til Paris og derfra til Italien, hvor han opholdt sig til 1811 og arbeidede i Mailand. Han gik tilbage til Paris, da han nu troede, at kunde finde Arbeide i hans Fag udi hans Fædreland ved Slottets og Frue Kirkes Bygning. Men her ragede han i en for ham fortrædelig Proces med Bygmesteren, hvis Anlæg og Arbeide ved Slottet Christiansborg, han havde adskilligt at udsætte paa. Han fremsatte dette i et alt for bidende og nærgaaende Sprog, og blev derfor ved Høiesterets Dom mulcteret. Formodentlig er han vel atter gaaet udenlands, da man siden ei har hørt videre til ham. Han skal have besiddet overordentlige Talenter, og gjort temmelige store Fremskridt i Ornaments Billedhuggeriet.

Grandel (Lorentz) Kongelig svensk Medalliør, Lærling af Ljungberg. Han har graveret en smuk Medaille paa fordum Konge i Sverrig, Gustav Adolph den

4de, og Dronning Friderike Dorothea Wilhelmine, Prindsesse af Baden, deres Kroning; under hans Ophold i Rom, hvor han paa Kunstens Vegne var reist hen, havde han paa Grund af politiske Yttringer nogle Ubehageligheder, der gik endogsaa til personlig Heftelse, men hvorfra Piranesi ved sin Mellemkomst befriede ham.

Greve (Arnt) fød i Bergen i Norge. Han havde medfødte Anlæg til alle skjønne Kunster. Han modellerede, malede Landskaber, pousserede i Vox, skar i fine Stene. I phllosophisk Roe opoffrede han de sidste Aar af sit Liv paa sin Gaard Aarstved nær Bergen, og beskjeftigede sig der med Kunster og Videnskaber, hvor han ogsaa døde 1809.

Greys (Hans Andreas) Kobberstikker. Han har fra 1642 til 1656 stukket adskillige Portraiter, Stamtavler, Titelkobberet til Hvitfelds Danmarks Riges Historie, og mere, som i Almindelighed er bedre, end de Kobberstykker, man har fra samme Tid af andre danske Mestere.

Grosch (Henrich August) Maler og Kobberstikker, fød i Lybek 1763. Han kom til Kjøbenhavn, og studerede i Maleracademiet, vandt ogsaa der dets mindre Sølvmedaille 1793. Han har malet adskillige Landskaber i Oliefarve, og stukket i Kobber nogle Prospecter, der i Norge vare optagne af Professor Lorenzen. For en Deel Aar siden drog han til Norge, og boesatte sig i Frederikshald, men har siden fæstet Boepæl i Christiania, og er der ansat ved den der oprettede Tegneskole.

Groskurt (H. P.). En Medalliør fra Sachsen, som arbeidede for Kong Frederik den 4de i Danmark.

Grosman (Carl August) en meget duelig Graveur i Guld, fød i Sverrig, arbeidede 1765 i Augsburg, tegnede fortræffelig og forfærdigede smukke Stykker.

Grossi (Ludovico). Han vandt 1781 den første Sølvmedaille i Kunsternes Academie for Modellering.

Grotschilling (Bendix, den Ældste). Han var fød i Holsteen, reiste udenlands, og blev som en stor Kunstner adlet af den romerske Keiser 1655. Han kom 1660 til Kjøbenhavn, kaldet af Kong Frederik den 3die, for at ordne og indrette det Kongelige Kunstkammer, som og 1680 kom i Stand. Til Erindring herom lod Kongen hans Portrait sætte over Kunstkammerets Dør, med Nøglen til samme i Haanden. Hans Liv og Levnet, samt Adelsbrev kan læses i det nye danske Magazin, 1ste Bind, 6te Hefte fra Pag. 161 til 167.

Grotschilling (Bendix, den Yngre) en Søn af foregaaende, fød i Kjøbenhavn 1655. Han lagde sig efter Malerkunsten, og reiste til Frankrig og Italien. Efter hans Faders Død blev han Kongelig Kunstkammerforvalter. Han har malet Kong Christian den 5te til Hest i Christiansborg Slots forrige Apartementssal, ligesom og nogle Tapeter paa Rosenborg Slot ere forfærdigede efter hans Malerier. Han gav sig ogsaa af med optiske Forestillinger. Han døde 1707, og efterlod 12 Børn.

Grotschilling (Bendix, den Yngste). Han var en Broder af foregaaende og fød i Kjøbenhavn 1686. Han har malet Kong Frederik den 4des Salving i Frederiksborg Slotskirke, med tilstædeværende Personer meget lignende. Han blev ogsaa i sit 21de Aar Kunstkammerforvalter efter hans Broder, og døde i denne Tjeneste 1737.

Grotschilling (Bernhard) tjente sig op i den danske Søeetat til Admirals Værdighed. Han malede Mariner, og adskillige Maneuvrer af den danske Flaade, samt Kong Christian den 6tes Besøg paa samme. Jeg har seet nogle af disse Stykker

betegnede med Aarstallene 1746 og 1764.

Grund (Joh. Gotfried) Kongelig Hofbilledhugger. Han var fød i Meissen 1733, lærte Billedhuggeriet i Dresden 1748, og i Berlin 1754 hos Hofbilledhugger Adam. Han kom 1757 til Kjøbenhavn, arbeidede der i Kongelig Billedhugger Hænels Værksted, som døde 1761, og hvis Enke Grund giftede sig med 1762, da han blev Kongelig Hofbilledhugger. Han har gjort de Statuer, som staaer i den saakaldte Nordmands Dal i Fredensborg Slotshave, og som han har 1773 udgivet en Beskrivelse over, med Afbildninger af 55 Figurer, men at dømme af hans Arbeider, har han ei hævet sig stort over det almindelige Steenhuggerie.

Grøger (Friederich Carl), Denne Maler er fød i Pløen 1766, og dyrkede sit medfødte Talent for Maleriet i Kiel og Altona, med at male Portraits en Crayon og Miniatur, gik derpaa 1787 til Lybek og Berlin, hvor han studerede under Hofmaler Frisch, videre til Dresden og 1802 til Paris, opgav derpaa Miniaturmaleriet, og arbeidede blot i Oliefarve. Kom 1813 til Kjøbenhavn, og senere til Hamborg.

Grønnewald ( ) Capitainlieutenant i den danske Krigshær under Kong Christian den 6te, Lærling af Fosie, har gjort smukke Tegninger, og stukket adskilligt i Kobber.

Guittair. Kobberstikker fra Frankrige. Han har stukket de første Landkorter, som Videnskabernes Selskab udgav over Sjælland. Formodentlig er han hidforskreven til dette Arbeide. Han stak en skjøn Bogstavskrift, og var Angelos Læremester.

Guldager (Christian) han var fød i Kjøbenhavn, studerede ved Kunsternes Academie, og vandt der 1779 dets mindre Sølvmedaille. Han reiste derpaa til Nordamerica, og skal for nogle

Aar siden have ernæret sig som Maler i Boston.

Gunnar. Saaledes kaldes den Bygmester, som har bygget Tingvolds Kirke i Nordmøers Provstie i Norge, og hvis Navn staaer paa en hvid Marmorsteen i samme.

Gustav (

) en Bygmester i Sverrig, som af Descamp, Tom. I, Pag. 56, berettes at være sendt 1495, af Maleren Schoréel, til den daværende Konge af Sverrig.

Gustaw den Tredie, Konge i Sverrig. Han beskjeftigede sig i sin Ungdom 1763 og 1764, som Kronprinds, med Radeernaalen, og udarbeidede smaae Landskaber. Nogle af disse ere at see i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn.

Gyldenløve (Ulrich Christian) General-Admiral, har pousseret Kongen i Danmark, Christian den 5tes Billede i hvidt Vox, som forvares paa det Kongelige danske Kunstkammer.

Gylding (J.) Miniatur- og Emaillemaler i Kjøbenhavn, hvor han arbeidede i hans Kunst, og sees der adskillige Stykker af ham i det under Kong Frederik den 5te, paa Snuusdaaser og Smykker saa meget yndede Emaillemalerie.

Gyntelberg (Nicolaus). Han var fød i Jylland 1626, og Kong Frederik den 3dies velbestalter Bygherre over Danmarks Rige, baade i civil og militair Arkitektur.

Gysbrecht (Cornelius Norbertus). Af denne Maler findes adskillige Stilleben Stykker paa de Kongelige danske Slotte, og det med Paaskrifter paa Breve, som lader formode, at Mesteren har været her i Kjøbenhavn.

Gørbitz (Johan) Maler, fød i Bergen i Norge, han kom til Kjøbenhavn og øvede sig i sin Kunst her ved Academiet, fik 1801 dets mindre Sølvmedaille og reiste derpaa udenlands til Wien og

Paris, hvorfra han ei endnu er tilbagekommen. Han lever og arbeider sammesteds.

Gørtz (Baron) formodentlig den ulykkelige svenske Finantsminister, har inventeret et Studsglas med Laag; paa Glasset en Hercules, og Carl XII Seiervindinger, hvilket bevaret paa det Kongelige Slot Rosenborg i Kjøbenhavn.

H.

Haas (Jonas) Kobberstikker, fød i Nürnberg 1720. Han kom til Kjøbenhavn, hvor han boesatte sig og blev Universitets Kobberstikker. Han har stukket en Mængde Portraiter af berømte danske Mænd, mange Vignetter og andre Kobbere til de Skrifter, som hans Tids Lærde udgav i Danmark. Han døde i Kjøbenhavn 1772.

Haas (Peter) en Søn af foregaaende, ligeledes Kobberstikker, han har stukket adskillige Plader til Niebuhrs Reise i Arabien, og mange andre Skrifter.

Haas (Meno) Broder til foregaaende og Kobberstikker. Han er fød i Kjøbenhavn 1754, studerede der ved Kunsternes Academie og vandt 1774 dets større Sølvmedaille for Tegning. Han gik 1776 til Berlin, blev Medlem af det der værende Academie for de skjønne Kunster. Han har der stukket mange skjønne og agtværdige Blade, som gjøre hans Gravstikke stor Ære.

Haas (Johan Jacob Georg) Broder af de foregaaende, Kobberstikker og Professor i Modelskolen. Han er fød i Kjøbenhavn 1753, og vandt 1776 Academiets store Guldmedaille i hans Kunst, hvorefter han reiste udenlands, og blev i Paris Medlem af Kunstacademiet sammesteds. Han har leveret adskillige Blade, hvor-

iblandt nogle colorerede Prospecter af Egne i Norge, og optagne og malede af Professor Lorenzen. Han døde i Kjøbenhavn 1817.

Hackert (Jacob Philipp) Maler. Han var fød i Berlin 1737, og faaer her Sted blandt svenske Malere, da han 1756 begav sig til Stralsund, og derfra til Sverrig. Han har under dette sit Ophold i svensk Pommern og Rygen, optaget og udmalet adskillige landlige Udsigter, hvoraf han endog selv har raderet elleve i Kobber. Han gik 1766 til Italien, gjorde megen Opsigt og Lykke i Neapel, og døde i Rom 1807.

Hadramson eller Hadrami (Tiorfo) en Islænder, som havde saa store naturlige Anlæg til Billedskjæreriet, at han udskar et aldeles endog i Liniamenter lignende Billede, af den ham nægtede Brud Margaretha Marvitsbrecha.

Hænel (Johan Friederich) Kongelig dansk Billedhugger under Kong Friderik den 5tes Regjering. Han døde 1761, levede og arbeidede i Kjøbenhavn.

Håerleman (Carl Friherre af) fød i Stokholm 1700, en fortræffelig Bygmester, under hvis Opsigt og Anordning, det der værende Kongelige Slot gandske blev bragt til Ende. Han var Oberintendant over de Kongelige Bygninger, Directeur af Ridderhuset, Ridder af Nordstjernen, og Ceremoniemester af alle Kongelige Ordener. Han døde 1753, og holdt Grev Tessin en Ligtale over ham.

Hæsling (Daniel) Medalliør. Han var fød i Østgothland og Lærling af den berømte Hedlinger. 1730 kom han som Medalliør til Hamborg, og arbeidede han ogsaa i Kongerne af Danmarks og Polens Tjeneste. Han døde 1746.

Haffner ( ) Kongelig dansk General-Adjutant og Major, malede meget reenligt og net i Pastel, og det hele Selskaber paa et Stykke. Han

malede den hele Kongelige Familie under Christian den 7des Regjering, siddende i Apartementssalen paa Christiansborg Slot, spillende Kort sammen, og omgiven af Landets den Tid da værende Stormænd, de allerfleste vare Portraiter af en beundringsværdig Lighed. Dette Stykke eies nu af H. K. H. Prinds Christian Frederik.

Hagberg (J.) Conducteur i Sverrig, havde fremsat 1811 i Kunsternes Academie i Stokholm et Project til en offentlig Begravelsesplads.

Hagelberg (Niels) Maler, fød 1767 i Sverrig, studerede ved Academiet for de skjønne Kunster i Kjøbenhavn, og vandt der 1809 dets mindre Guldmedaille. Han deelte sin Tid og sine Arbeider mellem at male, deels i Kjøbenhavn, deels i det her næst tilgrændsende Skaane.

Halbeek (Johan) Kobberstikker, en Hollænder af Fødsel, har tilligemed en Ubekjendt stukken Kobberne til Scienza e practica d'arme di Salvator Fabris, trykt 1606 hos Hendrich Valdkirchen i Kjøbenhavn.

Halblad (Erich). En Maler i Sverrig, Eleve af O. Arshenius, som ei var saa berømt af hans Malerier, som af hans Kunst at renovere gamle Malerier, og at overføre dem fra gammel Dug paa en nye.

Hall (Johan) en fortræffelig Emaille- og Miniaturmaler, Medlem af Academiet i Stokholm, fød i Sverrig, han arbeidede med meget Biefald i Paris, og blev der antagen som de Kongelige franske Prindsers Maler.

Haller (   ). Omendskjøndt han var en indfødt Sachser, anføres han dog her, fordi han, i det første Halvdeel af det forrige Aarhundrede, opførte Domkirkens Bygning i Carlstad i Vermeland. Den bedømmes at være opført i en simpel og ædel Stiil, er bygget paa en Klippe, 70 Alen lang og 28 Alen bred, er

mærkværdig formedelst dens store Kuppelhvælving, som ei bliver baaren af nogen Understøtning. Han har i Carlstad ligeledes bygt Gymnasiets Bygning paa en Klippe.

Halvegh (Albert) Kobberstikker, fød i Danmark. Han har stukket mangfoldige Portraiter efter de paa den Tid her værende berømte Malere; ligeledes Kobberne til Simon Pauli Flora danica, hans Arbeider ere af forskjellig Godhed.

Ham (Herman von) en Maler i Kjøbenhavn, hvis Lærling Miniaturmaler Simon Dram var.

Ham (Levin David) vandt 1795 den mindre Guldmedaillt for Malerie i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn.

Hamarson ( ). En svensk Kobberstikker, af hvem man seer forskjellige Portraiter fra 1725.

Hambré (Alexander) Arkitekt. Han fremsatte 1311 i Udstillingen i Kunsternes Academie i Stokholm et Forsøg til et Monument over Kronprindsen Carl August at oprettes paa Qviddinge Hede.

Hamelau (Hans) Bygmester, fød i Holsteen, gjorde sig berømt i sin Kunst i Hamborg, hvor han døde 1670.

Hannibal (Ehrenreich) Medalliør. Han var en Malers Søn, og fød i Stokholm 1678. Efter at han havde lært Grundene i hans Videnskab, gik han paa Reiser, og blev 1705 churhanoversk Medalliør. Han arbeidede for mange udenlandske Regenter med Biefald, og døde 1741.

Hannibal (Martin) Medalliør, en Søn af foregaaende, som tilbragte en Deel af sin Tid i Sverrig for at lære af den berømte Hedlinger.

Hansen (Hans) Maler, fød paa Skioldenesholms Gods i Sjælland. Han vandt 1791 den større Sølvmedaille for Tegning i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn, reiste

derpaa udenlands til Dresden og Wien, hvorfra han kom hjem igjen. Han maler gode og vellignende Portraiter, og især copierede han fortræffelig.

Hansen (Christian Friderich) Overbygmester, Etatsraad, Ridder af Dannebrogen og Dannebrogsmand. Han er fød i Kjøbenhavn 1754, studerede i hans Kunst deels ved Academiet i Kjøbenhavn, deels paa sin Reise i Italien. Under hans Anordning og efter hans Tegninger, er det nye Raad- og Domhuus opbygt, ligesom ogsaa det af sin Aske sig opreisende Christiansborg Slot bygges af ham, Frue Kirke og latinsk Skole, som staae under Bygning, bestyres ogsaa af ham.

Harekson (Hakon) en Normand fra Vigen i Norge, kom til Kong Svend Estridsens Hof, og lod Kongen ham oplære i Guldsmedprofessionen, at udgrave og indfatte Stene, at emaillere, saavelsom og i Muurarbeide og Bygningskunst, hvori han blev en Mester.

Haring (Harro) han er fød paa de vestfrisiske Kanter i Hertugdømmet Slesvig. Efterat have freqventeret med meget Anlæg og Held Kjøbenhavns Kunstacademie, gik han til Dresden, og flere Tegninger og Malerier paa dette Sted vidnede om, at han meget heldigen gik frem paa denne Bane. Men Kjærlighed og Sværmerie lod ham ombytte Paletten med Digterpennen. Ingen kunde nægte ham Talent, han har i München skrevet Tragoedier, som ere blevne opførte, og han har i Udlandet vunden en Slags Celebritet.

Harper (Johan) Maler. Han var en Kjøbmands Søn, fød i Stokholm 1688. Meytens og Kraft vare hans første Læremestere. 1709 gik han til Lybek med Ismael Mengs, hvor de begge øvede sig i Miniatur- og Emaillemalerie, under den der værende Maler Heineckens Anførsel. 1712 kom han til

Berlin, og 1719 kom han der i Kongelig Tjeneste, for hvilken han malede en stor Deel Generaler og Officerer i Oliemalerie. Han døde i Berlin 1746.

Hartman (Herman). Da denne Maler ei forefindes i nogen udenlandsk Optegnelse, og har ret brav malet en perspectivisk Kirke, hvori en Medaillon med Kongen af Danmarks, Frederik den 3dies Navneciffer er ophængt, saa tager jeg ingenlunde i Betænkning, at anføre ham her i Klasse med Fædrenelandets Kunstnere.

Hartmann (Carl Gustav) Medalliør. Han var fød i Stokholm, og Carlsteens Lærling, han forfærdigede adskilligt under Carl den 12tes Regjering, og levede endnu 1738.

Hartmann (Engel) Medalliør, en Søn og Lærling af foregaaende. Han forfærdigede en Medaille 1743 paa Tronfølgerens Ankomst til Stokholm.

Harsdorff (Caspar Friedrich) Bygmester, Professor og Justitsraad. Han var fød i Kjøbenhavn 1735, og lagde sig i sin Ungdom efter Mathematik og Tegning i Haab om at komme ind i Ingenieur-Corpset. Efter Kunstacademiets Oprettelse opoffrede han sig aldeles til Bygningskunsten. Han reiste 1757 til Paris, og studerede under Pere, Suflot, Blondel og Coustoux i fire Aar, gik derfra til Rom og gjorde sig bekjendt med Antikerne og de gamle Monumenter i Bygningskunsten. Han kom tilbage til Fædrenelandet 1764, blev Medlem i Academiet og Professor, derpaa 1770 Hofbygmester. Endskjøndt han var en pompeus Bygmester, forefaldt der dog i hans Levetid ingen Pragtbygninger at opføre. Foruden nogle borgerlige Bygninger i Kjøbenhavn, er den imellem Palaierne staaende Collonnade efter hans Tegning. Han har bygget Hercules Logen i Kongens Have. Men der forefalt ei i hans Tid betyde-

ligere Bygningers Opførelse. Ved Slottets Brand 1794, og Byens 1795, var nu givet ham Udsigter til at vise sig som Arkitekt, men efterat han havde opført nogle borgerlige Bygninger i Hovedstaden, afgik han ved Døden 1799.

Hasselgreen (   ) en svensk Maler, om hvilken er bekjendt, at han 1807 arbeidede i Dresden, og havde da allerede opholdt sig der nogen Tid. Han har senere i Rom malet en Altertavle, forestillende Christi Opstandelse, som nu er opstilt i den i Stokholm værende St. Jacobs Kirke.

Haton (Claudius) en Kobberstikker, som arbeidede i Sverrig 1730, og blev der indforskreven af Grev Nic. Tessin paa hans egen Bekostning, for at stikke Elevationerne til det nye Slot, og fra hvis Gravstikke man har Kong Carl den 12tes og flere Svenskes Portraiter.

Hauk (Torkel) en mægtig og berømt Mand, der levede i Island kort efter Aar 1000. Han lod udskjære i Træe paa Paneel og Borde i hans Boepæl sine foregivne Heltebedrifter. Dette beviser, at der paa den Tid maae have været Kunstnere der til Lands, som gave sig af med slige Arbeider.

Hauser (Elias David) Brigadeer, Chef for Fortificationsetaten og Bygmester. Han forestod Christiansborg Slots Bygning, fra 1733 til 1739, han blev Generalmajor 1742, og er nok død kort efter denne Tid. Han havde informeret Kong Christian den 6te i hans yngre Aar i civil og militair Arkitektur.

Hawen (Lambert von) Bygmester og Maler. Han var fød i Bergen i Norge 1630, og havde et godt Genie til Maler- og Bygningskunsten. Efter hans Faders, Salomon von Hawens Død, reiste han udenlands paa Kong Christian den 4des Bekostning til Italien. Han blev 1671 af Kong Christian den 5te beskikket til Generalbyg-

mester samt Inspecteur over Piktura, Skulptura, og alle dertil hørende Kunster, med 1500 Rdlrs. Gage. Han forestod Bygningen ved Frelsers Kirke paa Christianshavn, som blev begyndt 1682 og fuldendt 1695, i hvilket Aar han ogsaa døde.

Hawen (Salomon von) Maler og Bildhugger, nedlod sig efter adskillige Reiser i Bergen i Norge, i hvilken Bye han under Navn af Salomon Skildrer findes 1636 at have, tilligemed nogle Studenter, ageret tvende hedenske Historier i Nyekirken. Han havde foruden sine andre Færdigheder, et særdeles Talent til at udklæde Billeder, som behagede Kong Christian den 4de saa vel ved hans Ophold i Bergen, at han vilde have ham til Hoffet, som von Hawen paa Grund af sin Alder frabad sig.

Hawen (Michel von) Portraitmaler, en Søn af Salomon, og en Broder til Lambert. Kong Christian den 4de lod ham tilligemed Broderen reise udenlands efter deres Faders Død. Han blev 1671 confirmeret som Kongelig Mathematicus og Contrafeier paa Sorøe, hvor han fra 1644 havde lært Ungdommen at ridse og tegne. Hans Arbeider ere ubekjendte, og han døde som Slotsforvalter paa Frederiksborg Slot.

Hawen (Peter Nicolai) Medalliør, har skaaret Stempler til adskillige Mynter 1749, ved Mynten i Kjøbenhavn, og er død 1762.

Hebbe (Philip Bernh.) Medlem af Academiet for de frie Kunster i Stokholm, havde i sammes Udstilling 1811 fremsat et Landskab med Udsigt til Søen, og et Par Portraiter.

Heckel (Abraham) Kobberstikker i Kjøbenhavn, han har i sin Tid været saa meget beskjeftiget med Holmskjolds Svampeværk: Beata ruris otia fungis danicis impensa, at man ikke kjender stort andet Arbeide fra hans Haand.

Hedlinger (Johan

Carl) Medalliør, og en af de største i sit Fag, der har været til. Han er fød i Sveits 1692. Han kom 1718 som Medalliør i Kongelig svensk Tjeneste. Han var hædret af næsten alle sin Tids Fyrster, der havde Smag for hans Kunst, og indsaae hvad han var. Paven Benedikt den 13de gav ham Christus Ordenen, Kong Frederik den 1ste i Preussen, udnævnte ham til Hofraad og Intendent. Han forfærdigede Medailler for Sverrig, Moskou og Danmark, i hvilket sidste Land han blev indkaldet 1736 og har han gjort adskillige Medailler, der have Hensyn paa dette Riges daværende Tider og Personer. Han besad stor Smag, Kundskab og Lærdom, og hans Arbeider, der ere udødelige, vil endog for den sildigste Efterslægt være et Studium og Mønster for dem, der lægge sig efter denne Kunst. Han begav sig tilbage til sit Fædreneland 1745, hvor han for Tidsfordriv vedblev at arbeide, og døde der 1771. For dem, der ei have Leilighed til at besee hans Arbeider i Medaillerne selv, kan det af Mechel udgivne Skrift: Oeuvre du Chevalier Hedlinger ou Recueil des Medailles de ce celebre Artiste, par Chretien de Mechel, a Basle 1776, forskaffe baade en fornøielig og belærende Underholdning.

Heelwock (A.) Kobberstikker i Kjøbenhavn i det 17de Aarhnndrede. Formedelst Ligheden af Navnet kunde man let falde paa at troe, at han forvexledes med Haelwegh og Halvegh, men han distingveres udtrykkelig fra disse tvende.

Heger (Hans) Etatsraad, Assessor i den Kongelige Landsoverret samt Hof- og Statsret. Han var fød i Kjøbenhavn 1747, og besad Anlæg og Gaver til alt hvad der er Kunst. Foruden at han sleeb de bedste Kikkertglas og forfærdigede musikalske Instrumenter, stak han Portraitter i Kobber og malede i

Pastel. Han døde i Kjøbenhavn 1820.

Heideken (Gustav von) Conducteur i Sverrig, havde 1811 i Academiet for de frie Kunsters Udstilling i Stokholm, fremsat en Udsigt af det Kongelige Lystslot Haga, malet i Olie.

Heilman (Friderich Christian). Han er for nærværende Tid Bygnings-Inspecteur i Hertudømmet Holsteen.

Heimbach (Wolfgang) Maler, da han kalder sig oldenburgensis, er han formodentlig fød i Oldenburg. Han har i Kong Frederik den 3dies Tid, og under hans Regjering opholdt sig i Kjøbenhavn, og malet adskilligt, iblandt andet et stort Stykke, forestillende Souverainitetsacten 1660, med mangfoldige Figurer paa; samme sees nu paa Frederiksborg Slot, og er stukket i Kobber af Johan Martin Preisler. Han malede ogsaa Portraitter, og vendte efter en Deel Aars Ophold i Kjøbenhavn tilbage til hans Fødested Oldenburg.

Heintze (   ) Bygmester, har opbygget Domkirken i Bergen efter Ildebranden 1702, han har ligeledes efter samme Brand, istandsat Korskirken sammesteds.

Heland (M. B.) en svensk Kobberstikker, som har stukket smukke Blade til Skiøldebrands 1801 og 1802 udkomne Voyage pittoresque au Cap Nord.

Helgen (Hans). En Gaardmand l Brynør i Nordland, som giør kunstige Udskjæringer i Elfenbeen.

Henningsen (J.) Kobberstikker. Da han ved sit Ophold i Paris gav det største Haab, om at levere noget fortrinligt i sin Kunst, og stak der efter Vanlo, Boucher 1756, blev han bortrevet ved Døden.

Henrichsen (Mathias) Maler i Miniatur. Han er fød i Nyestæd paa Lolland. Han vandt 1788 den mindre Sølvmedaille for

Tegning i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn, og døde 1807 som Lærer i Tegne- og Skrivekunsten ved de Døvstummes Institut i samme Stad, nogle og tredive Aar gammel.

Henrichsen (   ). En svensk Kobberstikker, fra hvis Haand haves Billedhuggeren Burkard Prechts Portrait.

Herclas (P.) Medalliør. Han har skaaren Stemplerne til en Medaille, hvorpaa Kong Frederik den 3die i Danmark sees til Hest.

Herbach (Caspar). Han var erfaren i alle Slags Kunster, og kom fra Sachsen ind i Danmark, i Frederik den 3dies Tid, hvilken Konge han gik til Haande i Alkymisterie, Agatslibning og andet kunstigt Arbeide. Han døde 1664 som Kongelig Myntmester i Kjøbenhavn.

Hermanson (Nicolaus Peter). En Maler, som opholder sig i Flensborg, og formodentlig fød i Friedrichsstadt i det Slesvigske, maler fortræffelig Dyr, Høns og Kyllinger, saavel i Vand- som Oliefarve, og det paa det naturligste. Skade at han ei har havt Leilighed at see og danne sig efter den bekjendte Maler, Hondekoters Mesterstykker i denne Genre, da han er paa Veie at blive en meget stor Mester i dette Fag. Han har Naturen meget at takke, Kunsten derimod savner endnu, Arangement, Compositon, Variation, og mere udhulede og perspectivifke Baggrunde. Han maae jage sine Høns ud af Hønsehuset.

Herreyns (N.) Historiemaler fra Mecheln, hvor han arbeidede 1770. Han anføres her, fordi Kong Gustav den 3die i Sverrig gav ham Titel af sin første Hofmaler, og overdrog ham, at forfærdige adskillige Malerier, der skulde indeholde Begivenheder af den svenske Historie. Om han nogensinde har været i Sverrig, vides intet om. Han levede endnu 1806.

Hesselius (   ). En svensk Maler, Lærling af Schrøder. Han døde udenlands, gav stort Haab, men har efterladt faa Arbeider, som røbe noget Genie.

Hetsch (Gustaw) Arkitekt og Ornamentstegner, fød i Stutgart 1788. Han kom til Kjøbenhavn 1815 og blev der beskjeftiget med Decorationsarbeide til det under Bygning værende Christiansborg Slot, og ansat som Lærer i Ornamentskolen ved Kunsternes Academie sammesteds.

Heuer (Wilhelm) Kobberstikker, fød i det meklenborgske, kom til Kjøbenhavn, hvor han studerede i sin Kunst ved Academiet, og fik 1807 den mindre, 1808 den større Sølvmedaille, og 18** den mindre, 1815 den større Medaille i Guld.

Hialtelin (Torsten Elias) Maler. Han er fød i Island 1771. Han forlod sit Fædreneland 1789, og kom efter mange Besværligheder til Danzig, dersfra paa et Landgods i Polen, hvor en Baron Trenk boede. Denne Mand mærkede megen Tilbøielighed hos denne Islænder til Malerkunsten og forskaffede ham Leilighed til at øve sig i den. Efter nogen Tid tabte han denne Understøttelse, og kom igjen til Braunschweig, hvor han kom i Kjendskab med en Fabrikant Stobvasser, der antog sig ham som Fader, og satte ham paa sin Bekostning hos Galerieinspecteur Waitsch i Salzdalen for at underviises i Maleriet. Saavel derved, som ved at benytte det derværende Galerie, kom han i 3 Aar saa vidt, at han bragde det fornemmelig i Landskabsmalerie til en temmelig Høide. Han indgik Ægteskab i Braunschweig, og nedsatte sig der som Maler, tilkjendegav sine Forældre sit Giftermaal og sin Beslutning, ikke at ville vende tilbage til sit Fædreneland. Adskillige af hans Arbeider, hvori var en original Maneer, gik til Frankrig, i den Tid de

Franske oversvømmede Tydskland. Tvende af hans Landskaber, der skal være gandske i Ruisdals Smag, ere stukne i Kobber af Morasch i Dresden. Hialtelins Portrait staaer foran i Meusels Arkiv für Künstler und Kunstliebhaber, 1 Bd. 2 H., med den fordreiede Underskrift: Dorstein Illia Hialtelin, erster Maler aus Island. Han døde i Halle 1815.

Hielm ( ) Eleve af Desprès i Sverrig.

Hiernøe (Jens) Billedhugger og Arkitekt. Han er fød 1748 i Horsens, hvor hans Fader ogsaa var Billedhugger. Han lærte først Kunsten hjemme, reiste derpaa til Kjøbenhavn, for at studere ved Kunstacademiet under Wiedevelt og Harsdorff. De Bygninger og Decorationer man har af ham saavel i Horsens, som andre Kjøbstæder, og paa Landet i Jylland, bære Vidne om hans Indsigt og Kyndighed i Bygningskunsten. Han døde i Horsens 1801.

Hilfeling ( ) Maler. Han er fød i Sverrig. Men ved at besøge Kjøbenhavn, kom han til paa Kongelig dansk Bekostning 1785 at bereise de fleste for Oldsager mærkværdige Egne i Skaane og Bleking, og aftegnede der alle forefindende, til den ældre Historie henhørende Monumenter, Mynter, Gravstene o. s. v. Samme ere gjorte med megen Nethed og Nøiagtighed og en mageløs Flid. Disse Tegninger forvares i det Kongelige Haand-Bibliothek.

Hilleström (M. Per) Professor i Tegning ved Modelskolen i Academiet for de skjønne Kunster i Stokholm, hvorved han 1805 blev Rector.

Hinrichsen ( ). En svensk Emaillemaler, hvis Arbeider blive til alle Tider høit agtet, saavel for Tegning, som Colorit.

Hinz ( ). En i det 17de Aarhundrede i

Altona værende Maler, som malede Kirker, Stillebens Stykker o. s. v. I den store Kongelige danske Maleriesamling er en Kirke af ham, hvis indvendige perspectiviske Fremstillelse er af en forblindende Sandhed.

Høerling (Johan Friderich) Maler. Han var fød i Tydskland, men døde 1786 i Stokholm i sit 69de Aar. Han var Historiemaler, og at han førte Navn af Medlem i Academiet i Florenz, giver Formodning om, at han forhen maae have studeret i Italien.

Højer (Cornelius) Professor og Miniaturmaler ved Academiet i Kjøbenhavn, Lærling af Andreas Thornborg. Han blev af Saly, der blev opmærksom paa hans Arbeider, recommanderet til Grev A. G. Moltke, som forskaffede ham en Pension at reise udenlands for i 3 Aar, hvilken Tour han endnu forøgede paa sin egen Bekostning med 2 Aar. I Paris var han en Discipel af Massé, og gjorde der Bekjendtskab med Alwen fra Wien. Han gik derfra til Italien, og i Rom, Dresden og i hans senere Aar i Stokholm og Petersborg indhøstede han overalt megen Berømmelse og Ære for hans Arbeider. Han døde 1804 i Kjøbenhavn.

Højer (Christian Fædder) Maler. Han er fød i Reersløv ved Roeskilde, studeerede i Kunsten ved Academiet i Kjøbenhavn, og vandt 1803, samme Aar som Wahl, den store Guldmedaille. Han reiste derpaa udenlands, og opholdt sig nogen Tid i Rom, hvorfra han hjemsendte 1810 en Hero og Leander, og senere en Socrates, efter at han har udtømmet Giftbægeret. Han har efter sin Hjemkomst malet Christian den 4des Besøg hos Tycho Brahe paa Hveen, der er bestemt for Børsen; han er optagen som Medlem af Kunsternes Academie i Kjøbenhavn.

Hørberg (Peder) Maler, fød af Bønderfolk i

Sinaaland 1746. Han viste fra Barndommen af, at have Anlæg og Genie til Malerkunsten, som han senere ved Kunstacademiet i Stokholm uddyrkede og forædlede. Uagtet han er vedbleven at dyrke Jorden, har han malet meget, og for største Delen Altertavler, 87 i Tallet, hvoriblandt den i Svenarum Kirke roses af Molbech i Breve fra Sverrig 1812, første Deel Pag. 290—293. Han døde 1816, 70 Aar gammel. S. Måleren Pehr Hørbergs Lefwernes Beskrifning, forfattet af ham sellf, ved Atterbom, Upsala 1817.

Høskuldsen (Oluf) kaldet Paa eller Paafugl af sin store Lyst til Pragt, en Høvding i Dalene i Island i det 10de Aarhundrede. Han lod opføre en stor Gildesal, hvori det Udvendige af Væggene og Tagets Hvælving var overalt ziret med ophøiet Billedhuggerarbeide, som forestillede den nordiske Gude- og Heltelære. Dette vidner om, at der paa den Tid maae have været Folk tilstæde her i Norden, som har befattet sig med at forfærdige saadant Arbeide.

Hoffmeisler (H. Sam.) Kongelig Billedhugger i Sverrig, Lærling af Sergel. Han har udarbeidet Malerinde Ulricha Paschs Brystbillede, som skal staae i Academiet for de skjønne Kunster i Stokholm.

Hofman (Johannes) Miniatur-Maler. Saavel Kong Friderich den 4des, som Dronning Anne Sophies Portraiter i Miniatur, bleve af denne Mester offererede Dronningen paa hendes Fødselsdag, den 16de April 1726.

Hofman (

) Historiemaler fra Orebroe i Sverrig. Han studerede i Italien og arbeidede derpaa nogen Tid i Paris, hvor han blev optagen til Medlem af det Kongelige Academie. 1770 vendte han tilbage til Stokholm, hvor han døde 1781, i hans 55 Aars Alder.

Holm (Jesper Johansen) Medalliør. Han er fød i Kjøbenhavn, og studerede der ved Academiet, fik 1773 den mindre og 1775 den større Guldmedaille i Billedhuggerkunsten. Han reiste derefter til Italien, og efter sin Hjemkomst forfærdigede han en Medaille over Gerner.

Holm (Jens) fød i Kjøbenhavn 1776, dyrkede Malerkunsten, men forlod Danmark, og tilbragte nogle og tyve Aar i Berlin, hvor han nu igjen, efter at have besøgt Fædrenelandet, opholder sig. Han malede smaa nydelige Landskaber paa Daaser, Kakkelovnsskjerme o. s. v.

Holst (H.). Han har i Laaget af en Terrin af islandsk sort Agat, forarbeidet Kong Christian den 5tes Portrait en Camé.

Holstein (J. M.). Af ham var et Malerie paa Slottet Frederiksborg, forestillende en Raabuk med hans Navn paa, og Tilsætning Flensburgh.

Holzbecher (Johan Christopher). Han er fød 1700 og har været Kongelig dansk Perspectivmaler og Forgylder. Hans Portrait er stukket i Kobber af W. A. Müller 1761 i Kjøbenhavn.

Horn (   ) Arkitekt, fød i Sachsen, opholdt sig længe i Holsteen, og døde der. Han har opført Bygningen paa Falkenberg ved Slesvig, tilhørende Grev Henrich Rewentlau. Han byggede Slottet i Wandsbeck og forskjønnede Emkendorff.

Hornbech (Christian Bernhard) Bygningsinspecteur. Han har ved Kunsternes Academie i Kjøbenhavn dyrket sin Videnskab, reist udenlands paa samme, og udøver den nu der i Staden.

Horneman (Christian) Miniaturmaler, Medlem af Kunstacademiet i Kjøbenhavn, hvor han er fød 1766. Han studerede der ved Academiet, og fik 1786 dets store Sølvmedaille. Han reiste derpaa udenlands i Tydskland og Italien i 16

Aar, og kom til Kjøbenhavn igjen 1803, hvilket Aar han blev optagen som Medlem af Academiet sammesteds, senere blev han ansat som Hofminiaturmaler i Høiers Sted.

Horneman (Ottilie Pauline) Søster til foregaaende, ligeledes fød i Kjøbenhavn, Medlem af Kunsternes Academie i Berlin; hun har tilligemed hendes Stedmoder Bothilde Birgithe, fød Riegels, gift Horneman, fælleds broderet i coloreret Udlgarn, en meget smuk og stor Vase med allehaande Blomster, efter vau Huysum, som eies af Etatsraadinde de Coningh i Kjøbenhavn.

Hørner (Johan) Maler. Han var fød i Sverrig, men opholdt sig mange Aar i Kjøbenhavn, hvor han malede endeel Natstykker med Flid og Lys i Skalkens Maneer. Han har ogsaa malet Portraiter, og er formodentlig død i Kjøbenhavn.

Horrebov (Peder, den Ældre) fød 1679 af fattige Fiskerfolk i Løgstør i Jylland, han blev for sit mecaniske Talent kjendt, og brugt af Ole Rømer; han blev senere Professor i Astronomien. Han døde 1764 efterfulgt i Embedet af hans Søn Christian Horrebov.

Horrebov (Peder, den Yngre) Søn af Peder den Ældre, og Broder til Christian, besad Talenter for Mecanik og alle Slags Kunstarbeider, blev ogsaa Professor i Astronomien, han døde 1812.

Hrede (Thor). En Islænder, som i det 9de Aarhundrede udmærkede sig ved sin Kunstfærdighed. Han havde med sit udskaarne Arbeide prydet Bjelkerne paa flere Gaarde i hans Sogn, som endnu efter 600 Aar var at see i Island. Thor Hredes Saga fra Enden af det 10de Aarhundreda: Han var tillige en stor Bygmester.

Hu (Salomon de la) Maler, han arbeidede 1642 hos Feltmarskalk Torstenson i Sverrig, og forfærdigede i

dette Kongerige mange gode Portraiter.

Hull (Gert) Medalliør, fød øster paa Norge. Han kom til Kjøbenhavn, og vandt 1782 den mindre Sølvmedaille i Kunsternes Academie. Reiste derpaa udenlands, og opholdt sig i Paris nogen Tid. Efter hans Ankomst til Fædrenelandet, har han leveret en Medaille paa den danske og svenske Flaades Forening paa Kjøbenhavns Rhed 1794. Han døde i Kjøbenhavn 1810.

Hultgren (Anders) Hofmaler i Sverrig, og agreeret i Academiet. Han fremsatte 1811 i Udstillingen i Kunsternes Academie i Stokholm en Phaeton, kjørende Solens Heste, i Oliefarve, og adskillige andre, deels historiske, deels allegoriske, Compositioner, tegnede og laverede.

Husman (Joh.) Kobberstikker. Han har stukken en stor Deel Kobbere til Resemi Atlas 1677, Udsigter af adskillige Stæder i Sverrig, og Slaget i Kjøge Bugt.

Huth ( ) en Søn af den forrige bekjendte Statsminister i Danmark, General Huth; han røbede Lyst og Tilbøielighed til Theatermalerie og Maskinvæsenet, reiste i denne Hensigt udenlands, og privatiserer nu efter hans Hjemkomst i Kjøbenhavn.

Huyssing (Hans) Maler. Han er født i Stokholm, og kom til London 1700, hvor han arbeidede i Selskab med Dahl, og erhvervede sig der megen Anseelse, da han afmalede de trende ældste af Kongens Døttre, i de Klædninger, som de bare ved Kroningen.

Hüpwen ( ) en Flammander, der var Arkitekt, og som Kong Gustav Vasa forskrev til Sverrig.

J.

Jacob (Hollænder). Hans Tilnavn veed man kun af Bogstaverne J. J. N., men han er formodentlig en og samme Person med den her længere hen i dette Lexicon anførte Jacob Jensen Norman. Han var fød i Norge, og havde som Søemand sværmet om i portugisisk Tjeneste, og paa de brasilianske Kyster, havt adskillige Fægtninger med Indianerne, derefter kom han omsider tilbage til Norge, hvor Kong Frederik den 3die paa sin norske Reise viste ham stor Naade 1648. Kongen foreslog ham at tage til Kjøbenhavn, som han og gjorde, og forfærdigede han der saavel for Kongen, som de øvrige Kongelige Personer, adskillige kunstige Sager af Valdbirk, Elfenbeen og Enhjørningshorn, med Billeder paa. Han gjorde Tjeneste, som en gammel øvet Krigsmand, med i Kjøbenhavns Beleiring 1659. Han har været Kongelig Kunstkammerforvalter, Opsynsmand over Rustkammeret, og har levet endnu 1677. Paa det Kongelige danske Kunstkammer sees hans Portrait, med en kunstig udskaaren Kande i Haanden af Elfenbeen, som ogsaa forvares paa samme Sted.

Jacobson (Ahron) Edelsteenskjærer. Han var fød i Hamborg, og en af de bedste Graveurer i fine Stene i hans Tid. Efter at han en Tid lang havde i sin Kunst arbeidet i Kjøbenhavn, hvor han er bekjendt af mange smukke Arbeider, døde han der 1770.

Jacobson (Ahron Salomon) Professor, Edelsteenskjærer og Medalliør, en Søn af foregaaende. Han er fød i Kjøbenhavn 1756. Han har skaaret mange skjønne Stene, saavel Cameer, som Intaglios, baade her og under sit Ophold, fra 1795 til 1800, i Stokholm. Han har ogsaa skaaret Stempler

til adskillige Medailler. Han er Medlem saavel af Kunstacademiet her, som i Stokholm. 1815 gjorde han en Reise til England.

Jacobson (Albert) Professor, en Søn af foregaaende. Han er født i Kjøbenhavn 1780, og havde fra Barndommen af stor Lyst til hans Faders Kunst, hvortil han ogsaa i tiltagende Aar henvendte al sin Agtpaagivenhed. Han begyndte at tegne ved Kunstacademiet i Kjøbenhavn, men reiste herfra med hans Fader til Stokholm efter Ildebranden 1795. I denne Stad besøgte han strax Academiet, og fik der 1798 Sølvmedaillen for Tegning, arbeidede i Sergels Værksted, med at modellere efter Antiken til 1805. Han kom nu igjen til Kjøbenhavn, hvor han vedbliver troeligen at gaae i hans Faders og Farfaders Fodspor, med at arbeide i fine Stene, hvori han har skaaren vor allernaadigste Konges, Frederik den 6tes Portrait (en Camée).

Jageteufel (Otto) Maler. Han var Kammertjener paa Gottorp Slot, men opoffrede meget af sin Tid paa Malerkunsten. Man seer af ham i Syderstapel Kirke i Landskabet Stapelholm, ei langt fra Fridriksstad, 12 bibelske Historier, som ere godt malede i Aaret 1648. Han levede og døde i Slesvig, og har i denne Byes Fridriksberg Kirke malet sit eget Epitaphium, som nu, til Skade for Kunsten, skal være ruineret.

Jansen (Henrich) Maler. Han er født i Flensborg 1625. Han begav sig til Holland, og blev Lærling af Rembrand, derfra gik han til Spanien og Italien, og endte denne 3aarige Reise, 1654 til 1657, kom derpaa til Kjøbenhavn, udholdt der Beleiringen 1659, blev Kongens Hofmaler. Reiste omsider til Flensborg igjen, hvor han døde, 43 Aar gammel, 1668.

Jansens (Victor Honorat) Maler. Han var født

i Brüssel 1664, og Lærling af Wolders, han opholdt sig ved det hertugelige Hof i Holsteen, og gik ved Hertugens Understøttelse til Italien og Wien, hvor han blev keiserlig Hofmaler. Han døde i Brüssel 1739.

Janson ( ). En meget duelig brabansk Blomstermaler, som levede i de Besches Familie i Sverrig, han skal ogsaa have malet Portraiter ret godt.

Jardin (Nicolai Henrich) Bygmester. Han blev fød i St. Germain des Noyers i Frankrige, hvor han var Intendant des batiments du Roi, havde i ti Aar dannet sig i Rom, blev paa Salys Recommendation af Kong Frederik den 5te indforskreven til Danmark 1755. Her blev han Intendent over de Kongelige Bygninger efter Thuras Død, og overdraget at bygge Frederiks-Kirken af Marmor. Dette vidtløftige Arbeide kom ei engang saa vidt, at det kom under Tag. Han byggede ogsaa under hans Ophold her Lystslottet Bernsdorff, og en Gaard i Amaliegade i Kjøbenhavn. 1771 gik han tilbage til sit Fædreneland, hvor han døde i Paris 1799.

Jardin Ludvig Henrich) Bygmester, fød i Frankrige, kom til Danmark med hans Broder, var Professor i Academiet for de skjønne Kunster i Kjøbenhavn, fra 1755 til 1759 da han døde sammesteds i dette Aar. Saavel denne, som Broderen, tilligemed Saly, havde megen Indflydelse paa Kunsterne og Kunstnerne i Danmark, og det Sving det nyelig anlagde Maleracademie tog.

Jens (Spækhøker) Billedhugger, Lærling af Wiedewelt. Han er bekjendt af den Hurtighed og Acuratesse, hvormed han i hans Mesters Værkstæd udspidsede og udpuncterede Figurer i Marmor. Men han forlod denne Kunst og gav sig til Høkerhandelen, som mere indbringende for ham.

Jepsen (Johan) Maler, han levede i Kong Christian den 5tes Tid, og malede Portraiter, som ere stukne i Kobber af van Gunst og Schaten.

Imhoff (Amalia von) en bekjendt tydsk Digterinde. Hun anføres i dette Lexicon, fordi hun var gift med General Helwig, der var Chef for det svenske Artillerie. Hun malede med megen Eleganz og Smag, og har copieret mange, især italienske Mesteres Arbeider, som saaes i Stokholm.

Johan. Maler fra Flensborg. Om ham skriver Kong Christian den 4de i hans Almanak Antegnelser af 19de October 1607: Johan, Maler i Flensborg, femten Daler for et malet Stykke.

Johannes af Antwerpen. Maler. Han kaldes af Tycho: pictor Regius Coronæburgensis. Han havde malet de Landskaber og Bjerge, saavelsom den nedgaaende Sol paa hans Quadrans muralis eller Tychonicus, og er nok den samme som siden anføres under Navn af Hans Knieper.

Johansen (Lars) en Borger i Upsala, som efter de Besches Tegning, under Gustav Adolphs Regjering, opførte det tredie Taarn paa Upsala Domkirke.

Jones (Inigo) Bygmester. Han var fød i London 1572. For end videre at uddyrke hans naturlige Anlæg til Kunsten lod Grev Arundel, der var opmærksom paa hans Arbeide, ham reise paa sin Bekostning til Frankrige, Flandern, Tyskland og Italien, hvor hans Genie udviklede sig og udelukkende beskjæftigede sig med Bygningskunsten. Efter at han havde i Venedig studeret Palladio, og erhvervet sig et Navn, blev han af Kongen i Danmark, Christian den 4de, kaldet til Kjøbenhavn, hvor han byggede Rosenborg Slot. Det er ogsaa meget sandsynligt, at Frederiksborg Slot er begyndt af ham og anlagt efter hans Tegninger.

Kong Jacob den 1ste af Skotland og Dronning Anna lærte at kjende Jones her i Landet, paa det Besøg de her aflagde 1590, og tog ham som deres Arkitekt med til Skotland. Han døde 1651.

Jordans (Jacob) denne hollandske Maler og hans Arbeider ere saa bekjendte, at jeg kun finder nødvendigt her at anmelde ham, som Mester af nogle vigtige Arbeider, der have været her i Danmark. Man har i vore Dage seet nogle meget store Tableaux, men nu skaarne i fire Stykker, hvori Mercurius lærte Cupido at fiske paa en Klippe i den vide Søe. Fra Dybet hævede sig Neptunus i sin Muskelvogn, omgiven af Tritoner og Nereider. Saavel Neptunus, som hans Følge, præsenterede til Cupido paa en Trefork alle Slags Fiske. Alt var i naturlig Størrelse. Dette Malerie, der var usædvanlig kraftigen malet, har sikkert engang ziret det gamle Kjøbenhavns Slot, hvis Nedrivelse, da Christiansborg Slot paa samme Grund opbygges, har befordret saa mange Kunstsagers Ødelæggelse, til stort Tab for Kunsten og endnu mere for Danmarks Kunsthistorie, da man billig maae formeene, at dette gamle Kongesæde har indeholdt en Mængde gamle nagelfaste Kunstsager fra forskjellige Tider. Carolus Ogerius beskriver jo denne gamle Borg i hans Reise 1634 saaledes: In altera Palatii Regii parte erat ingens ac vetustum atrium *tapetis undique sursumque ac deorsum* constructum. Da Jordans for Kong Carl Gustav i Sverrig har malet Passionshistorien paa 12 store Tavler, saa er det og at formode, at han til det danske Kongelige Hof har leveret af sit Arbeide, men om han har malet disse paa Stedet, eller i hans Fædreneland veed man intet om.

Ipsen (Jacob) Maler. Han var fød i Amtet Flensborg, i Querum Sogn,

hvor hans Fader var Præst. Han malede Portraiter, hvoriblandt den berømte Provst Lüders 1784 stukken i Kobber af Friderich Carstens 1794.

Ipsen (Poul) Maler. Han var en Broder af foregaaende og Lærling af Geve i Slesvig, han opholdt sig en Tid lang i Kjøbenhavn, og malede der Portraiter og Søestykker, reiste tilbage til Flensborg, hvor han døde.

Ipsen (Rudolph) Maler, en Broder, og den Ældste, til de tvende foregaaende. Han malede Portraiter og Landskaber, og skal have været bedre Colorist end sine Brødre.

Isachsen (Isack). Saaledes kaldes den Skildrer, som har malet Johannes Pontanus, og hvorefter det Portrait, som staaer foran hans Historie er stukket i Kobber af van der Velde. Og da Pontanus ikke har videre talt om ham, heller ikke anmeldt ham som Broder af sig og Peter Isachsen, har man Grund til at troe, at han er Isack Isachsen Oserin, hvorom længere hen skal tales.

Isacksen (Peter) Maler. Han er fød i Helsingøer 1569, ei Helvexor, som Descamp urigtig har læst efter van Manders Schilder-Boock, og hvilken urigtige Læsemaade mange efter ham, ja endog Fiorillo selv har optaget, der hans Fader var hollandsk Agent. Han var først i Lære hos Cornelis Ketel, som han havde fulgt paa en Reise i Italien og Tyskland. Han opholdt sig længe i Antwerpen, hvor han malede for Kong Christian den 4de i Danmark, hvilke Malerier han efter Kongens Licent Pas af Aar 1622, agtede at forsende til Kjøbenhavn. Han skal omsider have faaet Faderens Embede, som hollandsk Agent i Helsingøer, efter dennes Død, og er selv død 1625. 1604 har Joh. Saenredam stukken i Kobber et af Peter Isacksen forfærdiget Malerie, forestillende Mars og Venus's Bilager,

som vidner om, at Maleren har seet Italien, og havt Die for Titians Arbeider. Af Antegnelserne i Kong Christian den 4des Almanak for 1621 sees: den 11te October gav jeg Peter Isak 300 Dlr. in Specie for et malet Stykke, hvilke jeg sendte ham med Cantsleren. I Advocat Schmidts berømte Maleriesamling i Kiel var Kong Christian den 4des Portrait, malet af Peter Isacksen; og den ældre Johan Müller har stukket samme Konges Portrait efter denne Maler.

Judichær (Oluf) Bygmester. Han var fød i Slangerup i Sjelland før 1668, og først Student, men døde som Admiral, og var en meget duelig og kyndig Bygmester i Søeetaten ved Holmen i Kjøbenhavn.

Juel (Jens) Maler og Professor ved Kunstacademiet i Kjøbenhavn. Han var fød i Fyen 1745. Han lærte først i Hamborg, kom derpaa til Kjøbenhavn, hvor han i Academiet vandt dets store Guldmedaille 1771. Et Selskab af Kunstens Yndere i Kjøbenhavn, lod ham reise paa deres Bekostning i 6 Aar. Efter hans Hjemkomst malede han mangfoldige Portraiter, og var han unægtelig en med de største Portraitmalere i Europa i hans Tid. Han malede ogsaa smaa nydelige Landskaber, som findes i Samlernes Kabinetter. Han døde i Kjøbenhavn 1801.

Jürgensen (Urban) Ridder og Dannebrogsmand. Han har forfærdiget et kunstigt Pendeluhr, til Brug for det astronomiske Observatorium i Kjøbenhavn, og er en med de første i sit Fag i Europa.

Jørgen Postfører, saa kaldet, fordi han havde med Posttransporten at bestille. Han havde særdeles Talent til at udklæde Dukker, som norske Bønder, skar ogsaa Billeder i Træ. Han var boesiddende i Bergen i Norge i Aarene 1760 til 1780.

Jørgens (Magnus). Om denne Maler vides ei mere, end at han har malet et Stykke med spisende og drikkende norske Bønder i Livs Størrelse. Naar og hvor han har levet, samt for hvem han har arbeidet, er aldeles ubekjendt.

Jørgensen (Eilef Niels) og Brødre. Bekjendte Metalstøbere i Danmark i det 14de eller 15de Aarhundrede, som forfærdigede Døbefade og Klokker til Kirkerne med latinske Indskrivter.

Jørgensen (Magnus). En dansk Maler, af hvilken der haves Malerier i Danmark, og hænger der et historisk Stykke af ham paa Slottet Fredensborg. Af ham skal være en Altertavle i Gunderløvholms Kirke. Om hans Levnetsomstændigheder, vides iøvrigt intet.

K.

Kahrs (Caspar). Han har pousseret i Vox smukke og lignende Portraiter. Han blev fød i Bergens Stift i Norge, og døde 1811 som Kammerraad og Renteskriver i det første nordenfieldske Contoir i det Kongelige Rentekammer i Kjøbenhavn.

Kalthoff. En berømt Staalarbeider og kunstig Bøssemager; han opholdt sig i Kjøbenhavn i Kong Christian den 4des Tid. I Antiqvitetsahlen har man en Staalkrone af ham, af en besynderlig Opfindelse.

Karlsberg (   ). En svensk Bygmester, som studerede i Italien og England, og var bekjendt 1775.

Karlsteen (Arved) Medalliør. Han var fød i Sverrig i Karlskoga i Værmeland. Fra Ungdommen opoffrede han sig til Myntvæsenet, begav sig derfor til Mynten i Stokholm. 1668 gik han paa Reiser udenlands,

opholdt sig en Tid i Frankrig, arbeidede i Paris og siden i London under Johan Rottier. Han indlagde sig megen Ære i sin Kunst ved at arbeide for adskillige Hoffer, og omendskjøndt han blev kalden til Dresden og Berlin, foretrak han dog Fædrenelandet, hvor han udarbeidede adskillige Medallier, endog for udenlandske Hoffer. Han skar en Følge af Medallier over alle Kongerne i Sverrig af Huset Vasa, fra Gustav den 1ste til Carl den 12te. Han døde i Stokholm 1718.

Kaup (Friderich) Kobberstikker, Capitain i den danske Landm litairetat, og Æresmedlem af Tegneacademiet i Hanau. Han er fød i Hanau 1775, men kom til Slesvig og bosatte sig der. Indtagen af Louisenlunds skjønne Omegne, har han 1813 tegnet og stukket i Kobber et af ham selv optaget Landkort over Slesvig og Omegn, der er borderet med 12 af de smukkeste Udsigter, saavel fra Naturens, som Kunstens Side, omkring Gottorp Slot. Dette Kort er dediceret Prinds Carl og hans Gemalinde af Forfatteren.

Kehrort (Severin) Maler. Han sendtes 1623 i Kongeligt Ærende, for at afmale Kongens, Christian den 4des, Moder, Sophia af Meklenborg. Han havde forhen 1620 havt en lige Afsendelse til Sønderburg.

Kern (E. C. von) en Kobberstikker, som 1758 har stukket adskillige Kobbere til Jonges Geographie.

Keyl eller Keylhau (Bernhard) Maler. Han er fød i Helsingborg i Skaane 1625, var Lærling af Martin Steenwinkel i Kjøbenhavn. Han reiste derpaa til Amsterdam, og gav sig i Lære hos Paul Rembrand, drog til Italien, og arbeidede i Rom 1656. Hans Stykker indeholde Forestillinger af latterlige Bønderscener, som han malede i en behagelig Maneer, hvori Naturen nøie

var iagttagen. Han malede ogsaa i Italien nogle historiske Tavler. Han døde i Rom 1687.

Keyl (Michel) Kobberstikker. Han var fød i Nyrnberg 1722, lærte hos J. Daniel og J. Martin Preisler, hos J. Jacob Schubler og Martin Tyrof. J Aaret 1745 blev han tilligemed flere Kobberstikkere kalden til Kjøbenhavn, for at stikke Pladerne til Thuras Vitruvius danicus og Hafnia hodierna. Efter Ankomsten igjen til Fædrenelandet 1749, blev han 1751 ansat i Dresden, hvor han fra 1753 blev Tegnemester ved det derværende ridderlige Academie, hvilket Embede han endnu havde 1788. Han har stukket adskilligt saavel for det Dresdenske, som Grevelige Brühlske Galerier.

Kilian (Lucas) Kobberstikker fra Augsburg, hvor han er fød 1579. Han er i saa mange andre Skrifter bekjendt, her anføres han blot fordi han har stukket Kongen i Danmark, Christian den 4des Portrait, og i et Brev af 1621 til samme Konge udtrykker sig med følgende Ord: das er Ew. M. unterthänigst bittet sein allergnädigster König und Herr zu sein, und verbleiben, som synes at være undersaatlige Yttringer. Han døde 1637.

Kingren (   ) Billedhugger, Lærling af Wiedewelt. Han arbeidede i hans Værksted, og blev regnet blandt de skjønne Arbeidere.

Kingo (Johan Thomas). En Skotlænder af Fødsel, og Farfader til den berømte Biskop og Digter Thomas Kingo. Han var Tapetmager hos Kongen i Danmark, Christian den 4de, og har forarbeidet de Tapeter, hvortil den berømte Maler Carl von Mander gav Desseins.

Kiølstrøm (   ). En svensk Kobberstikker, som har stukket Portraiter af nogle svenske Biskopper.

Klein (Peter). Af denne Kunstner opbevares paa det Kongelige danske Kunstkammer et skjønt Stykke af Sølv, forestillende et Monument i Anledning af den nordiske Fred 1720, med Kong Frederik den 4des Statue til Hest, paa et Fodstykke omgiven med allegoriske Figurer.

Klewe (Terkel) Kobberstikker og Professor. Han var først Lieutenant i Artilleriecorpset, men forlod dette for med Iver at dyrke sin Kunst, hvori han opfandt en egen Maneer, han selv kaldte den academisk Tegnemaneer. Han stak adskillige Portraiter af sin Tids berømte danske Mænd og Fruentimmer.

Klingstet (C. G.) Miniaturmaler fra Riga i Liefland. Fra sit femtende Aar havde han tjent under de svenske Tropper i 5 Aar, og 12 Aar i fransk Tjeneste. Endelig gav han sig hen aldeles til Maleriet, og leverede gode Stykker. Han arbeidede tilsidst i Paris, hvor han døde 1734 i sit 77de Aar.

Kløcker. See Ehrenstrael.

Kniеper (Hans) Maler fra Antverpen, og uden Tvivl den samme, som forhen er anført under Navn af Johannes af Antwerven. Han kom herind 1578. Han malede meget for Kongen i Danmark, Frederik den 2den, saavel Portraiter, som Desseins og Kartons til Tapeter. Da han kaldte sig pictor Regius Coronæburgensis, har han havt meget her at bestille, og er det bekjendt af en Contract mellem Kongen, Frederik den 2den, og denne Maler, at han for den Summa 9000 Dlr. skulde tapetsere den store Sal paa Kronborg, som skulde forestille de 111 Konger i Danmark, som havde været førend denne Konge, og dertil selv lægge Silke og flamsk Garn. 1584 blev en anden Contract indgaaet, om at male Gideons Bedrifter, og forfærdige de øvrige Zirater i

Kongens eget Gemak paa Kronborg, samt tvende Gjæstekamre med Harer, for den Summa 1600 Rdlr. og en Æresklædning. 1585 sluttedes Contract med ham, om at indrette et Rygstykke med en Himmel over Kongens Bord i den store Sal, 7½ Alen langt og 5½ Alen bredt. Himlen, Rygstykket, samt Omhænget af Guld, Sølv og god Silke, og med Billeder af flamsk Garn, hvorfor han skulde have 2000 Dlr. Han har desuden været beskjæftiget med Arbeide for Tycho Brahe.

Knubbe. Han var med i den hedenske Tid, fælleds med Ravnung Tove og Vodin, at bygge Høiene ved Jellinge.

Knupfer (Nicolaus) Maler. Han var fød i Leipzig. Om han nogensinde har været i Danmark vides ei med Vished, men han har malet meget for Kongen, Christian den 4de, baade Feltslage og historiske Stykker, og haves endnu af ham i den Kongelige danske store Maleriesamling et Malerie, hvori sees Paulus for Felix.

Koch (Servatins) Kobberstikker fra Leiden, blev antagen 1622, som Universitetskobberstikker i Kjøbenhavn, hvorfor han fik 100 Rdlr. i aarlig Løn, indtil saalænge et Vikarie ved Domkirken i Roeskilde, som siden skulde følge Kobberstikker-Embedet blev ledigt. Men det er besynderligt, at man intet Arbeide antreffer af ham.

Koch (Otto). En Kobberstikker, som har boet i Slesvig, og stukket Hertugen til Slesvig-Holsteen Friderichs Brystbillede.

Kofod (Willum Poulsen) Maler i Rønne paa Bornholm, han var fød døvstum, men har malet et Familiestykke paa et Epitaphium i Rønne Kirke, hvori sees hans Forældre, og samtlige afdøde Sødskende.

Kofod (Herman) Kammerassessor og Maler, en Søn af foregaaende, fød i Rønne paa Bornholm

1743. Han malede Portraiter, og var særdeles øvet i at istandsætte og reengjøre gamle Malerier. Han døde i Kjøbenhavn 1815.

Komlln (
). En Kobberstikker, som lever og arbeider i Stokholm.

Koning (Jacob) Maler. Han var fød 1650, og en Lærling af Adrian van de Velde, han malede saavel Landskaber, som historiske Stykker. Kongen af Danmark kaldte ham til sit Hof, formodentlig for at male paa gamle Kjøbenhavns Slot, da man ei seer noget af ham paa de andre Kongelige Slotte. Han malede ogsaa Portraiter.

Koop (A. L.) Maler, fød i Kjøbenhavn. Hans Malerier Niobe og Christus som lærer i Templet, lade formode, at der engang vil komme noget ærefuldt fra hans Pensel.

Krabbe (Anna) Malerinde og Digterinde. Hun malede Billederne af alle Konger i Danmark, fra Kong Dan til Christian den 4de, med Vers paa, digtede af hende selv. Hun døde 1618.

Kraft (David). En Portraitmaler i Sverrig, Ehrenstrael lod komme fra Tyskland, og som var hans Søstersøn, han var bekjendt under Kong Carl den 12te, hvis Portrait af ham skal sees paa Malmøes Raadhuus, og paa Drotningholms Slot Carl den 11tes Generaler.

Kraft (Peter) Kongelig svensk Portraitmaler og Professor. Han udsatte 1811 i Academiet for de frie Kunsters Exposition i Stokholm et Malerie, forestillende H. K. M., da Hertug af Sydermanland og Storadmiral om Bord paa Skibet Gustav III, uddelende sine Ordres under Bataillen ved Hogland.

Kragen (Tiet) Arkitekt og Borger i Kjøbenhavn. Med ham gjordes Contract 1613 om at opsætte et Spiir paa et Kirketaarn i Helsingøer.

Danske Magazin Tom. I, Pag. 255 og 256.

Kreyser (Lorentz Christian). Han er for nærværende Tid Bygmester i Hertugdømmet Slesvig; han er fød i Kjøbenhavn 1773, studerede i sin Kunst ved Academiet i Kjøbenhavn, og vandt der den store Guldmedaille i Bygningskunsten 1795.

Krieger (G.). En dansk Bygmester, som nævnes henved 1745, som magnus Architectonices præfectus.

Krock (Henrich) Maler. Han var fød i Flensborg 1671, Lærling af Eyerschiøttel i Husum. Da han var 17 Aar, drog han til Kjøbenhavn for at dyrke Kunsten, og efter 4 Aars Ophold der, 1693 anbefalet til Ulrich Christian Gyldenløve, som tog ham med sig til Rom. Han forblev i Italien efter Gyldenløve, men da han kom hjem, anbefalede denne Herre Krock til Kongen, Frederik den 4de, som lod denne Maler, strax efter sin Hjemkomst, atter reise til Italien, hvilken Reise endnu den tredie Gang blev foretaget, og var han borte paa alle disse Reiser i elleve Aar indtil han sidste Gang kom hjem 1705 eller 1706. Han fik nu nok at bestille ved de Kongelige Slotte, malede ogsaa for adskillige Private, men især var hans Pensel beskjeftiget for Slottene Christiansborgs og Hirsholms Bygninger, hvor han malede mangfoldige Ting. Han syntes fornemmelig at danne sig efter Cignani, componerede ei ilde, men hans Tids Lovtalere, indtagen af hans brillante Farver, har ved at ophøie ham formeget, skadet ham, ligesom Ramdohr senere igjen har nedsat hans Arbeider alt for meget. Vist er det at Krock, overvældet med Arbeider, har ei nok tænkt paa, hvad Efterkommerne engang vilde sige om hans Malerier, og dersom han har laant denne Tanke en flygtig Betragtning, havde han ei foretrukken sin

Tids umodne Lovtale, og hurtig Fortjeneste, for stedsevarende Berømmelse efter Døden. Hans udførlige Liv og Levnet kan læses i danske Magazin Tom. 3, Pag. 142 et seq.

Kyster (Abraham de) Portraitmaler, blev ved Bestalling, dat. Gottorp 1604 antagen af Kong Christian den 4de, med 150 Daler aarlig Løn, som Kongelig Portraitmaler.

L.

Laan (Theophilus) Kobberstikker. Han har stukket et Prospect af Christiania i Folio, dediceret til Kongen i Danmark, Frederik den 5te.

Labenwolf. Kunst- og Metalstøbere. Af dette Navn kom 1582 en Søn af Georg Labenwolf, og hans tvende Fættere fra Nyrnberg til Danmark. Faderen der var boesat i Nyrnberg havde der forfærdiget en Fontaine med allehaande Zirater og Sindbilleder, af 200 Centners Vægt, som først saaes med Beundring i Tyskland, og derpaa kom til Danmark, og opstiltes efter Sigende i Slotsgaarden paa Kronborg. Sønnen og de tvende Fættere ere døde her i Landet.

Laegh (William van der) Kobberstikker. Han har efter Lambert von Hawen stukken 1674 i Kjøbenhavn, Kong Christian den 5te i Salvingsdragt i Folio, paa Abraham Wugters Forlag.

Lahde (Gerhard Ludvig) Hofkobberstikker. Han er fød i Bremen 1765, kom til Kjøbenhavn, hvor han studerede i Kunsternes Academie, og vandt der 1792 dets mindre Guldmedaille. Han lever i Kjøbenhavn og arbeider der i sin Kunst.

Lakkerer (Christian). Sønnen af denne Mand har forfærdiget en Pyramide, paa

hvilken Kong Christian den 5te til Hest, som forvares paa Rosenborg Slot.

Lambert ( ). En Guldsmed i Stokholm, som 1405 omarbeidede Kong Erik den Helliges kunstigen udarbeidede og stærk forgyldte Sølvskriin, hvori Levningerne af denne Sverrigs Skytshelgen bevares, og til hvis Forgyldning der anvendtes 534 engelske Nobler.

Landsberg ( ). En svensk Kobberstikker i Stokholm, som er bekjendt af nogle Portraiter.

Lange (Søren Læssøe) Maler og Kobberstikker. Han er fød i Faaborg i Fyen 1760, kom 1781 til Kjøbenhavn, og erholdt i Kunstacademiet den største Sølvmedaille 1787 for Tegning. Han har malet gode Landskaber og Portraiter, og han har selv ædset nogle af de første i Kobber. Han er død 1828.

Langeland (Børge). Foruden andre Kunstfærdigheder, stikker han ogsaa smukke Signeter. Han opholder sig i Aalen ved Røraas i Norge.

Langen (Frantz Philip von) Hofjægermester ved det Kongelige danske Hof under Kong Christian den 6tes Regjering. Han kom 1737 til Danmark, for at optage Karter og reglere Forstvæsenet i Norge. Han har ogsaa malet Landskaber med Figurer udi.

Lantighausen (Baron von). Svensk General, en Kunstelsker, raderede Landskaber o. s. v.

Lastman (Peter) Maler. Han var fød i Harlem 1581, Lærling af Gerard Pieters. Han malede adskillige smaa historiske Stykker, som staae i Kongens Stol i Frederiksborg Slots Kirke, men om han nogensinde har været her i Landet, er ei med Vished bekjendt.

Laub (F.). Han har under Kong Christian den 6tes Regjering i Danmark

ædset nogle italienske landlige Udsigter, hvorpaa staaer F. Laub fecit. Hafniæ 1744.

Laurentz. See Brecheisen.

Laureus (Alexander) Agreeret i det Kongelige svenske Academie for Kunsterne i Stokholm, havde ved Udstillingen i samme 1811 fremsat adskillige Conversations-Stykker, hvoriblandt en Deel i Schalkens Maneer, Scener ved Ild og Lys. Han foretog 1817 en Reise gjennem Danmark til Frankrig og Italien. Han døde 41 Aar gammel 1823, efter at have tilbragt 4 Aar i Paris.

Lavreince (Nicolaus). Han var ved 1760 Kongelig svensk Hofmaler, eller som andre berette Miniaturmaler.

Legér (   ) en fransk Tapetmager, som 1736 overdrog paa et Tapet i haut de Lise, et Malerie i en kraftig Stil, hvilket sees i det Kongelige Kunstkammer i Kjøbenhavn.

Lehmann (Carl) en i Bergen i Norge værende Historiemaler, som for hans Malerie, der forestiller Havguden Ægir, samt hans Hustrue Ram, fik en Præmie af 10 Ducater af det Gøthiske Forbund i Stokholm.

Leigel (Gotfried) en Formskjærer fra Holsteen, som 1526 skar Figurerne til et Bibelværk.

Lellin (Sebastian) en dansk Kobberstikker, som under Kong Christian den 4des Regjering har stukken Portraiter af adskillige adelige Personer.

Lembke (Johan Philip) Bataillemaler. Han var fød i Nyrnberg 1631 og blev kalden til det svenske Hof, hvor han i begge Galerierne paa det Kongelige Slot Drottningholm har noksom aflagt Prøver paa sin store Duelighed i at male Beleiringer, Feltslage og Jagte, og dannet berømte Disciple. Han døde i Stokholm 1713.

Lesle (E.) en Medallør, som 1699 har forfær-

diget en Medaille til Kongen i Danmark, Frederik den 4des Kroning, men er et maadeligt Stykke Arbeide.

Levin (Gustav). Han fremsatte ved Udstillingen i Kunsternes Academie i Stokholm 1811 nogle Tegninger af adskillige Malerier.

Lidstrøm (Peter Anders) var 1804 Ornamentmaler ved Kunsternes Academie i Stokholm.

Limnell (

) Elev af Deprez.

Lindberg (Joh. Nic.). Han fremstilte 1811 i Udstillingen i Stokholm en Prospect til en almindelig Begravelsesplads.

Linnerhielm. Secretair i Sverrig, Eier af Gaarden Ebbetorp i Kalmar Lehn, har i trende Bind udgivet en Reise, hvortil han selv har tegnet og stukket Prospecterne. Molbechs Reise i Sverrig, 3die Bind, Pag. 143.

Linning (Carl Christian) Kobberstikker og agreeret i Academiet Stokholm, fremstilte 1811 et Portrait af H. M. Dronningen.

Liunberg (Gustav) Medalliør. Han er fød og har arbeidet i Sverrig. Han har skaaren Kong Gustav den 3dies Kroningsmedaille.

Lodde (Alexia de) Kobberstikkerinde, en Søster til Kobberstikkeren af samme Navn, har stukken Prospecter til den danske Atlas.

Lodde (Odoard Helmold de) Kobberstikker, død 1758. Han har stukket gode og lignende Portraiter, og vandt 1754 den store Sølvmedaille for Tegning i Academiet for de skjønne Kunster i Kjøbenhavn.

Lode (G. W.) Medalliør. Han har fra 1715 til 1725 skaaren Stempler til Medailler, iblandt andre over Gabel og Grev Holstein, men begge ere slette.

Lode (Gustav de) Maler og Kobberstikker i Viborg i Jylland 1730. Han har stukket Tordenskiolds Attakker paa Strømstad og for

Gothenborg 1717, efter Stiebolts Malerier.

Løeben (de) Maler. Han var svensk Major, og i Miniatur ret brav.

Løeding ( ). En svensk Frugtmaler.

Løenbom ( ). En svensk Maler, efter hvilken Bergqvist har stukken Grev Magnus Steenbuchs Portrait.

Lønning (Terkel Erichsen). Han er fød i Kjøbenhavn 1762. Uagtet han var bestemt til Søemandskab, vedblev han dog hans medfødte Lyst til Tegning, og freqventerede Kunsternes Academie, saa ofte Leiligheden tillod. Han har tegnet adskillige Attakker til Søes, hvoraf Capitain Krabbes Anfald af 4 engelske Fregatter i Nordsøen er stukken i Kobber; ligeledes afdøde Skuespiller Knudsens Forestilling paa den danske Skueplads over Orlogsskibet Phoenix Løben af Stapelen den 26de Januar 1811, stukket af W. Heuer.

Longomontan (Christen Johansen). Han var en Dattersøn af den ældre Longomontan, og har 1655 forfærdiget en Oktant af Træ og Messing, som uagtet den var af 4 Fods Radius dog lod sig skille ad, for at transporteres paa Reiser.

Lorenzen (Christian August). En dansk Maler, som var Professor i Academiet for de skjønne Kunster i Kjøbenhavn, fød 1753 i Sønderborg paa Øen Als, død 1828. Han studerede her ved Academiet, og kom til at reise udenlands ved Understøttelse af et i denne Hensigt sammentraadt Selskab, der havde subskriberet hertil. Han bereiste Nederlandene, og var især i Antverpen for Portraitmaleriets Skyld, dannede sig der efter Rubens og van Dycks Malerier, og gik derfra til Paris. Han componerer let og heldigen, drapperer godt, har en

livlig Colorit. Hans Valdemar Seier i Lifland og hans Holbergske Galerie, ere sande Prydelser fra hans Pensel.

Lorichs (Melchior). Han er fød i Flensborg 1527, og røbede allerede tidlig store Anlæg, saavel til Maler- som Billedhuggerkunsten, og da Kong Christian den 3die i Danmark pleiede, naar han kom til Flensborg at tage ind til Lorichs Fader, tilsagde han Sønnen et aarligt Stipendium, og lovede ham Forfremmelse. Han lagde sig først efter de første Grunde hos en Guldsmed i Lybek, drog siden om paa Reiser, var ved Keiser Carl den 5tes Hof, og gjorde megen Fremgang i Kunsterne. Aar 1548 traadte han i Pfalsgrev Othos Tjeneste, og stak han samme Aar Luthers Billede i Kobber, efter en af ham selv malet Original. 1550 stak han Albrect Dürers Portrait i Qvart Format. Han udtraadte nu af Pfalsgrevens Tjeneste og fik af ham Recommendationer til Nederlandene, hvor han saavelsom siden i Venedig, Bologne, Florenz, og fornemmelig i Rom gjorde stor Fremgang i hans Kunst. Men endnu ei her tilfredsstillet, besluttede han over Vien at gaae til Grækenland, den sande Billedhuggerkunstes rette Hjem. Han gik til Constantinopel med en Keiserlig Gesandt, og forblev han der 3½ Aar, for at optegne de ældste Mindesmærker i denne Stad, og dens Omegn. Han malede her Sultan Soliman, en af hans Favoritsultaninder, og den persiske Ambassadeur Ismael, som han siden stak i Kobber, hvoraf Aftrykkene ere meget rare. I Aarene 1571, 75, 76 og 79 var han atter i Tyrkiet og 1581, 82 og 83 atter sammedsteds. Han leverede en stor Deel Portraiter og Tegninger af de smukkeste østerlandske Bygninger. Hans Navn er saa bekjendt, og hans Levnets Omstændigheder saa omstændelig beskreven, f. Ex. i Minerva, 1ste Bind, Pag. 127

et seq. Kjøbenhavn 1785, at jeg finder her overflødigt at tilføie mere, end at nogle berette, at han er død i Rom ved 1586.

Luitgardus. En Munk, som under Kongen i Danmark, Swend Estridsens Regjering, kunstigen udskar et Krucifix med Figurer af Rosmer Tænder, paa Begjæring af Kongens Datter Helene. Samme forvares og sees endnu paa det Kongelige danske Kunstkammer, samt er afbildet i Jacobæi Musæum Regium.

Lund (Fredrik Cay Carl) Miniaturmaler. Han er født paa Eckhoff i det Slesvigske 1778, studerede ved Kunsternes Academie i Kjøbenhavn, og vandt der 1800 den mindre Sølvmedaille for Tegning.

Lund (Johan Ludvig) Maler. Han er født i Kiel 1777, kom 1796 til Kjøbenhavn, studerede ved Kunsternes Academie sammesteds, hvor han 1798 vandt den mindre og 1799 den større Sølvmedaille for Tegning. 1799 gik han til Dresden, og 1800 til Paris. 1802 til Rom, hvorfra han kom tilbage til Kjøbenhavn 1810. 1814 blev han optagen som Medlem af Kunsternes Academie i Kjøbenhavn, efterat have overrakt: Habors Tilbagekomst fra Slaget, og hans Modtagelse ved Kong Sigars Hof. Han har desuden malet Altertavlen i Capellet i det nye Raad- og Domhuus, indeholdende, da Maria Magdalena første Gang seer Christus efter hans Opstandelse, antagende ham for en Gartner, og spørger: hvor har de lagt ham hen? Han er nu beskjeftiget med at male en Altertavle til den af sin Aske sig paa nye opreisende Frue Kirke i Kjøbenhavn.

Lund (Jens Pedersen) Maler. Han er født i Sønderjylland, studerede Malerkunsten i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn og vandt der 1756 Academiets store Guldmedaille. Han reiste

derpaa til Frankrig og Italien, hvor han dannede sig efter Antikerne, og de store Mesteres Arbeider. Han havde meget Genie, og malede gode Landskaber.

Lund (Niels) Maler. Han vandt 1785 Academiets mindre Guldmedaille i Kjøbenhavn.

Lund (Børje). En Maler, som var fød i Sverrig, men opholdt sig længe, arbeidede og døde 1815 i Kjøbenhavn, hvor han til Forskjel fra de andre Malere af dette Navn, bestandig kaldtes den svenske Lund. Han var et sjeldent Genie, og fød for sin Kunst. I Theatermaleriet besad han usædvanlig Styrke, skjøndt han til dette Arbeide kun brugtes af private dramatiske Selskaber.

Lundberg ( ). En berømt svensk Portraitmaler. Han lærte i Venedig hos Rosalba Carriera, og i Paris hos Cazes, hvor han 1741 blev optagen til Medlem i det Kongelige Academie. Han arbeidede fra 1750 i Stokholm, og havde efter Grev Tessins Formening faa eller slet ingen Lige i sin Kunst. Han levede endnu 1778 i sit 83de Aar.

Lundberg ( ). En svensk Medaliør, som levede og arbeidede ved 1770.

Lunder (Gabriel) Medaliør, fød paa Kongsberg i Norge. Han opholdt sig længe i Nyrnberg, hvor han 1749 skar en meget smuk Medaille. Han kom derpaa hjem igjen til Fædrenelandet, og har arbeidet i Kongen af Danmarks Tjeneste.

Lundin (Joh. Er.) fremsatte 1811 i Kunsternes Academie i Stokholm et Prospect til et Monument over Kronprinds Carl August.

Lüderich (Johan Rasmus). Han er fød i Christiansfeld, hvor hans Fader var Uhrmager. Han har forfærdiget Tegninger i adskillige Fag, til Mohrs botaniske Taskenbog og Mol-

denhawers botaniske Verk over Planternes Physiologie. Han lever nu som Portraitmaler i Hamborg.

Lütken (Julie). Hun er fød i Kjøbenhavn, og malede Landskaber i Oliefarve af megen Sandhed, og i en god Maneer. Blev 1815 optagen som agreeret i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn. Hun er senere gift med en Kjøbmand Owerbeck, og er død 1816 ved et ulykkeligt Spring af en Vogn udenfor Hamborg, da Hestene for samme bleve løbske.

Lyman (Johannes Samuel) Kobberstikker fra Kjøbenhavn, Lærling af Preisler. Han fik den store Guldmedaille i hans Kunst 1765 ved Kunsternes Academie i Kjøbenhavn. Han har stukket gode og lignende Portraiter, og døde 1768.

Lyng (H. Johan) Maler. Han var fød i Norge, kom til Kjøbenhavn 1779, studerede ved Kunsternes Academie sammesteds, og vandt den store Sølvmedaille der for Tegning 1781. Han skal have været en dygtig Tegner, og malet ret godt. Han blev Tegnemester ved Realskolen i Trondhjem, hvor han skal være død 1792.

Lynge (H.) Kobberstikker. Han har 1742 stukket en Karoussel, som blev holden den 13de April s. A. i Kjøbenhavn.

Lys (Johan) Maler, fød i Oldenborg henved 1570. Han var en Lærling af Heinrich Golzius, men forlod hans Maneer i Rom. Han malede smaa Stykker, Dandse, Bryllupper, Bønder-Slagsmaale, Vertshuusscener o. s. v., fulde af Aand og Liv, og med en blød Pensel. Hans Tegning er endog undertiden skjøn, hans Farver kraftige, hans Pensel marved, og hans Opfindelser sindrige. Han døde i Venedig 1629 af Pesten, da han anden Gang opholdt sig der.

M.

Magens (Johan Bøye) Hofbygmester, Justitsraad og Professor. Han er fød i Kjøbenhavn 1748. Han reiste, efterat have vundet Præmierne ved Kunstacademiet i Kjøbenhavn, til Italien, hvorfra han igjen kom tilbage til Fædrenelandet. Han var meget beskjeftiget med de Kongelige Slottes indvendige Decorering, og døde i Kjøbenhavn 1814.

Malcho (Simon) Maler. Han var fød i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Malermester, han studerede i Kunsten ved Academiet i Kjøbenhavn, og vandt 1767 sammesteds den mindre Guldmedaille, gjorde derpaa en Reise til Italien med Maleren, Professor Abildgaard. Han gik derfra til England, hvor han 1793 har ædset den ulykkelige Prindsesse Lamballe i den sorte Kunst, i Følge af en Parlamentsact.

Malde (Olaus). En Kunstner fra Asnæs Bye i Fyen, som har forfærdiget tvende kunstige Kirkedøre af Jern, den ene i Gieldstæd Kirke, den anden i Norup Kirke i Aarene 1506 til 1513 i Vends Herred i Fyen.

Maler (den stumme). Han er formodentlig den Jørgen Maler, saa kaldet Danus, som jeg har seet et Portrait af med samme Paaskrivt. Han har skildret Dronning Sophia Amalia i Bondeklæder, saaledes som hun engang var klædt paa en Maskerade. Samme Stykke saaes paa Rosenborg Slot.

Mandelberg (Johan Edward) Maler og Professor. Han var fød i Sverrig 1731, og Lærling af Lembke. Han reiste til Paris, hvor den svenske sig der opholdende Portrait-Maler Roslin var ham meget behjelpelig. Fra Conferentsraad Vassersleben blev han recommenderet Kongen i Danmark, Frederik den 5te, som

1754 lod ham reise udenlands med 300 Dlr. aarlig. Han gik til Rom, Florenz, Bologne, Venedig. Efter hans Hjemkomst blev han Medlem af Academiet i Kjøbenhavn, 1763 Professor. Han døde i Kjøbenhavn 1786. Hans udførlige Biographie kan læses i Minerva 1786 i September Heftets første Afdeling Pag. 329—341.

Mander (Carl von) den Yngre, Maler. Han er fød i Harlem 1480, og har først lært Kunsten hos sin Fader, den berømte Maler og Skribent Carl von Mandern, den Ældre. At han ei før 1618 er kommen til Danmark, i Kong Christian den 4des Tjeneste, kan bevises deraf, at han ei i det til hans Faders Schilder-Boeck af 1618 føiede Liv og Levnet omtales, som kalden til Danmark, men roses ellers som: in Ryckdom van vindingen, en stontheyt van Schilderen, en tekenen dapper te achten en the priisen zyn. Han maa dog kort herefter være kommen herind i Riget, da der paa Tapeterne paa Ftidriksborg Slot staaer Karel van der Mander fecit 1620. Hans Hovedarbeider vare Portraiter, men tildeels i den større Stiil, og har han malet Kongen, Christian den 4de, og de Kongelige Personer, mange Gange, og det med usædvanlig Styrke, og i den ægte Portraitstiil. Han gjorde 1635 en Reise til Holland, men Kongen havde ham saa kjer, at han maatte udstæde sin Revers, at han ville komme tilbage. Dette er formodentlig skeet, men naar han er død, og hvor han er begraven, derom tie alle Efterretninger. Man kan ansee ham for Hovedet for en hollandsk Portraitmalerskole her i Landet, der vedligeholdt sig under hans Søn og Abraham Wuchters, og som fortrængte den ældre Holbeinske, der her var indført ved Jacob Binck. Denne gode Portrait-Stil blomstrede indtil

Jacob d'Agar indførte den Knellerske Maneer.

Mander (Carl von) den Yngste, Maler og en Søn af den forrige. Han er formodentlig fød her i Danmark, og har lært hos hans Fader, hvis Maneer han maae være kommen temmelig nær, siden man i saa lang Tid har sammenblandet deres Arbeider. Hos Houbraken anføres han udtrykkeligen som en Sønnesøn af Carl von Mander den Ældste, og siges at han 1657 er flygtet til Holland, formodentlig for Krigsuroelighederne, og har malet Portraiter der. Men han er kommen her igjen tilbage og har endnu 1665 arbeidet i Kjøbenhavn, hvilket ei vel kan passe sig paa Faderen, som da maatte have været 85 Aar gammel. Omendskjøndt Stilen i Faderens og Sønnens Arbeider ligner hinanden, er dog Faderens kraftigere end Sønnens, et Kjendetegn, hvorpaa man kan adskille deres Arbeider, hvilket tydeligen tilkjendegiver sig paa de udenlandske Gesandteres Portraiter, der kom til Kjøbenhavn for at lykønske Kong Frederik den 3die til Souverainiteten, der ere malede af ham, men ei med Faderens Aand og Kraft. Han døde 1668.

Margaretha. En Kunstnerinde blandt de største Island eiede, var til i det 12te Aarhundrede, og udskar i Valrosstænder en Ærkebispestav, hvis Mage ei var til, samt en Altertavle, med mere.

Marrées (Georg des). Denne store Colorist blev fød i Stokholm 1697. Efterat have øvet sig i de første af Tegnekunstens Grunde, lærte han hos den svenske Hofmaler, Peter Martin Meytens, Maler-Kunsten. Hos ham forblev han i 14 Aar. 1724 reiste han til Amsterdam, derfra til München, Padua og Venedig, var hos Piacetta, gik derpaa til Rom. 1745 blev han af Churfyrsten kaldet til Bonn. Tilsidst blev han churbayersk

Hofmaler, og forlod ei München mere, hvor han døde 1776. See mere om ham i Lipovskys Bayerisches Künstlerlexicon.

Mars ( ). En svensk Blomstermaler. Hans vilde Characteer, og hans oftere Tvekampe, hvori han havde tabt et Øie, havde i det nederlandske Kunstnerselskab i Rom forskaffet ham dette Navn, da man for Resten ei veed hans rette Familienavn, eller noget videre om ham.

Marselius (C.) Bygmester. Han har tegnet de fornemste Prospecter i Kongeriget Danmark, som Johan August Corvinus udgav 1728 paa 7store Blade.

Martin (Elias). En svensk Landskabsmaler, som opholdt sig over 14 Aar i London, og blev 1780 tilbagekaldt af hans Konge. Han levede endnu 1804 i Stokholm, som Medlem af det der værende Academie. I hans tidligere Arbeider berømmer man ham for en behagelig Harmonie, som var udbredt over det hele af hans Malerie, ligesom og en streng Iagttagelse af Perspectiven, men han tabte sig i hans senere Aar. Han døde i Aaret 1811.

Martin (Johan Friderich) Kobberstikker, og Broder til foregaaende. Tilligemed ham har han 1797 udgivet Udsigter af Hovedstaden Stokholm. Han opholdt sig ellers hos Broderen i 10 Aar i London, og har stukken flere Blade i Skjöldebrands Voyage pittoresque au Cap Nord, foruden flere Sager.

Martin. Klokke- og Funtstøber, har i ældre Tider baade i Danmark og Norge støbt Klokker til Kirkerne med Figurer paa.

Martzan (Melchior). Han var fra Aar 1631 til 1654 Bogtrykker i Kjøbenhavn, har der trykt betydelige Verker, som han har ziret med egenhændige smukke Træesnit, f. Ex.

Wormii Literatura danica antiquissima.

Maschius (Jacob Morten). Han var fød i Bergen i Norge, og blev Sognepræst for Jølsters Menighed i samme Stift, som han var fra 1676 til 1678. Han har stukket i Kobber Trondhjem og Trondhjems Domkirke 1661 og 1674, saavelsom en Attaqve af et tyrkisk Søersverskib, paa tvende bergenske Spaniefarere, med et latinsk Vers under, og Indskrift: Bergis Ao. 1673 scrib. & sculpeb. J. Maschius.

Masrelier (Ludvig) Maler. Han var vel fød udenlands, men indkom i Sverrig som et Barn med sin Fader, en duelig Ornamentbilledhugger, der blev der indforskreven for at decorere Værelserne paa Stokholms Slot. Af ham er Altertavlen i Maria Magdalene Kirke, og Malningerne paa Væggene i de Kongelige Værelser paa Haga Slot; han døde 1810.

Mathias af Kiøge. Bygmester, har 1475 opført et nyt Taarn paa Ringsted Klosterkirke. Han benævnes Mathias af Kiøge, Borger i Roeskilde, en kunsterfaren Mand. Danske Magazin Tom. 1, Pag. 76.

Mathias (Broderus) en Portraitmaler fra Husum, som blev 1665 antagen, som Hofmaler i Berlin, hvor han havde Opsigten over de churfyrstelige Malerier, besørgede dem istandholdte, og underviste i Tegning efter Kongelig Befaling.

Mathisen (Mester Albert) nævnes som Kongelig Bygmester under Kong Frederik den 3die i Danmark 1657, hvor han har besørget adskillige offentlige Bygninger.

Meaux (de). En fransk Maler, som i Sverrig malede gode Sager i Over-Intendenten Tessins Palais.

Meiners (Martin von). En svensk Maler, Lærling af David Kraft, han

gik til Wien, hvor han udmærkede sig meget.

Melin (Ulrica). En svensk Brodererinde, som for et i sort paa hvidt Atlask udsyet Landskab, efter Claude Lorrain, blev optagen som Medlem af Kunsternes Academie i Stokholm.

Meliolus ( ) Medalliør, fød i Italien. Han har i Sølv forfærdiget en Medaille 1474 paa Kong Christian den 1stes Indtog i Rom, hvilken ei er præget, men særdeles vel støbt og ciseleret.

Mengs (Ismael) Maler. Han er fød i Kjøbenhavn 1690, og efter et der endnu vedligeholdt Sagn af den jødiske Nation, hvis Religion han senere har forladt. Han skal have været Lærling hos Coffer, og maaskee hos d'Agar, men han dannede sig meget selv, og arbeidede især i det i hans Tid saa stærk i Brug værende Emaillemalerie, der under Petitot, Barbette og flere store Malere i dette Fag, gjorde saa megen Opsigt, søgtes begjerligen til Daaser og Brasseletter, og blev saa vel betalt. Han reiste fra Kjøbenhavn, da den der graserende Pest havde bortrevet hans Sødskende og Venner, til Lybek, formodentlig har han ei kunde begaaet sig blandt den Folkeslægt, hvoriblandt han var fød, da han skal have havt sære Principer i Religionen, og hans Levemaade været besynderlig. Derfra kom han til Sachsen, hvor hans Søn, den bekjendte Anton Raphael Mengs, blev fød i Dresden 1728, og som han siden fulgte med til Rom 1740. Han malte i Leipzig og Dresden i Miniatur og Emaille, indtil han endelig 1730 fik Titel af Hofmaler. I Chemien, som han havde lært i Heineckes Huus, skal han have været vel erfaren, og beriget Emaillemaleriet med adskillige Farver. Han døde i Dresden 1764, og er stukken i Kobber af Folin, med Titel som

Prof. honor. ved Kunsternes Academie i Sachsen.

Meybusk (Anton) Medalliør. Han var fød i Tyskland, og begyndte at vise sig i Stokholm 1675. Omtrent 1687 begav han sig paa Reiser, og opholdt sig 8 Aar i Paris, hvor han ivrigen dyrkede sin Kunst, og udarbeidede nogle Medailler for Kong Ludvig den 15de. Han begav sig derpaa igjen til Norden, og kom 1690 til Danmark, hvor han nedsatte sig, og blev antagen som Kongelig Medalliør. Han indrettede Mynten paa en bedre Fod, og skar her mange Medailler og Stempler til andre gangbare Mynter, der alle vidne om hans store Flid, Kunstfærdighed og Duelighed. Omtrent 1701 troer man ham at være død her i Landet.

Meyer (Gerhard) Ridder og Oberdirecteur for det Kongelige Støberie i Stokholm. Under hans Opsigt blev 1779 Kong Gustav Adolphs Ridderstatue lykkeligen gydet, som veier 120 Skpd. Han har desuden den Fortjeneste, at han testamenterede sit store og rummelige Huus i Stokholm til Boelig for Kunstacademiet, hvilken Velgjerning alene var nok til at gjøre hans Navn udødelig.

Meyer (Elias). Han er fød i Kjøbenhavn 1763. Han studerede i Dresden, og arbeidede fornemmelig i Gouache, Landskaber og Blomster. Senere lagde han sig efter at male Landskaber i Oliefarve, som efterhaanden bleve bedre, uagtet de i samme værende Figurer aldrig ret villet lykkes ham. Han raderede ogsaa nogle smaa Udsigter af Kjøbenhavns Omegn, som han udgav illuminerede. Han døde 1809, og var Medlem af Kunstacademiet.

Meyer (Bartholomæus) Medalliør. Han arbeidede 1680 i Kjøbenhavn, men hans Arbeider har intet fortrinligt.

Meyn (Peter) Byg-

mester og Professor ved Kunsternes Academie i Kjøbenhavn, hvor han er fød 1749. Han studerede i sin Kunst ved Academiet, og efter at have vundet Præmier der, reiste han til Italien. Efter sin Hjemkomst har han bygget det chirurgiske Academie i Norgesgade i Kjøbenhavn, i en skjøn og ædel Stil. Han døde 1808.

Meytens (Peter Martin) Maler, fød i Holland, men kom til Sverrig, hvor han arbeidede i sin Kunst. Han maae have været boesat der, da hans Søn Martin er fød i Stokholm 1698.

Meytens (Martin von). Denne Maler troer man at være fød i Stokholm 1698, da hans Fader, Peter Martin, en Maler fra Haag, arbeidede ved det svenske Hof. Allerede tidlig gik han til Holland og England, hvor han udviklede sine ualmindelige Talenter til Miniatur- og Emaillemaleriet. I Paris mødte han sin Landsmand Boit, og benyttede sig af hans Underviisning. 1723 kom han til Venedig og 1724 til Rom, endelig til Vien, hvor han blev Keiserlig Kammermaler. Han blev Directeur for Kunstacademiet sammesteds, og døde der 1770.

Miani (H.). En Historiemaler, formodentlig fra Italien. Han kom til Danmark, og havde malet Platfonden i Høiesteretssalen paa Christiansborg, saavelsom 2 Malerier over Kaminen i Gardersalen sammesteds. Han har stukken Kronprinds Friderik den 5te til Hest, da han var 22 Aar, i Patent Folio. Han reiste siden bort fra Kjøbenhavn, og fra den Tid veed man intet videre om ham.

Middelthun. En norsk Medalliør, som 1818 forfærdigede den af Bjergværkspersonalet paa Kongsberg, til Ære for den nye tiltrædende Konge i Sverrig, slagne Medaille. Paa den ene Side er Kongens Brystbillede, paa den anden en sørgende Bergmand, af hvis

Hænder Værktøi og en udslukket Fakkel ere faldne. En Genius rækker ham nyt Værktøi og en antændt Fakkel med de tydske Ord: Gluck auf!

Millich (Nicolaus) Bildhugger, fød i Antverpen 1633. Han blev 1669 kalden til Sverrig for at udzire det Kongelige Slot med Statuer. Han forestilte Minerva, de ni Muser, og 16 Dyder i Legemsstørrelse, som vare udarbeidede med saa megen Kunst og Blødhed, at de syntes snarere at være af Vox end af Marmor. Man har i Sverrig Buster af Carl den 10de og 11te, som ere udarbeidede i denne Mesters Attelier. Ham tilskrives ogsaa de colossalske Figurer, forestillende Grev Jacob de la Gardie, og hans Søn Magnus Gabriel, i Warnhems Klosterkirke, ligeledes tvende Brystbilleder i Alabaster, forestillende Grev Magnus de la Gardie og hans Gemalinde, Fyrstinde Marie Euphrosine sammesteds. Han forlod Sverrig 1675 for igjen at gaae til sit Fædreland. Man holder hans Arbeider i megen Agt og Ære.

Moerling (   ). En svensk Maler, om hvilken man ei, foruden hans Navn, veed noget videre.

Møerner (Greve). En svensk Kunstdilettant, af hvilken man kjender nogle Kobberstik, som ere i en lykkelig Efterligning af den tydske Stil i Mezzo-Tinto. Samme havde han øvet sig udi under sit Ophold i Wien, da han befandt sig der i Hertugen af Sydermandlands Følge. Han levede i Stokholm 1799.

Møinichen (C. à). Han har tegnet Løvværket og de Afbildninger af Dyr, der sees paa de Kobberplader, som Reinhart har stukket i Kobber 1709, til den danske Kongelov.

Møller (Dieterich) Maler. Han blev 1602 ved Bestalling antaget til Kongelig Maler og Pousserer af Christian den 4de, hvorfor

han erholdt 5 Dlr. maanedlig Kostpenge, og 40 Dlr. Løn.

Møller ( ). En tydsk Maler, som under Carl den 12tes Regjering i Sverrig, malede Platfonder sammesteds.

Møller (Chatrine Marie). Hun er fød 1744 og blev Medlem af Kunstacademiet i Kjøbenhavn 1791 for 2de broderede Hoveder. Hun døde paa Fredensborg 1811. See Birchs Galerie for Fruentimmer Tom. 1.

Mølsted ( ) Gibsmodellerer i Kjøbenhavn, som har formet adskillige Buster og Figurer, men ved samme er intet udmærket, og de ere behandlede paa en haandværksmæssig Maade.

Moine (Wilhelm le). En Kunstner, som ved Udstillingen i Kunsternes Academie 1811 i Stokholm, fremstilte deels Portraiter, deels Landskaber i Miniatur og crayon.

Molinedo ( ). Han var fød i Kjøbenhavn, formodentlig af spansk Familie. Han studerede her Malerkunsten, reiste paa nogen Tid til Rusland, men kom derfra tilbage 1780 og reiste derpaa atter bort til Spanien.

Monnier (Gabriel Jean Joseph Hubert le). En fransk Adelsmand, fød i Thionville 1761. Han emigrerede fra Frankrige 1792, opholdt sig en Tid i Stokholm, kom derfra til Kjøbenhavn, hvor han har levet i nogle Aar, og maler Portraiter i Pastel og Miniatur.

Monrad (Vitus). Han erholdt 1759 den mindre Sølvmedaille for Modellering, og den større for Tegning, ligesom og den mindre Guldmedaille 1760 i Billedhuggerkunsten, i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn.

Mordhorst (Hendrich). Han er fød i Elmshorn, og har raderet smukke Blade, samt gjort Fortoninger, som alt er betegnet med Aarstallet 1806.

Moréen (   ). En svensk Billedhugger. Han kom ved 1740 til Rom, hvor han fæstede Boepæl, men erhvervede sig et stort Navn i sin Kunst. Han levede endnu 1770.

Morell (Gerhard). En dansk Maler, og Kongelig Kunstkammerforvalter. Han er fød i Kjøbenhavn 1729. Han udøvede først Malerkunsten, som han en Tid lang drev, derefter lagde han sig efter Kunsthandel, reiste til Brabant, Flandern og Holland, for at kjøbe Malerier til det Kongelige danske Kunstkammer, hvortil han hjembragte adskillige betydelige Stykker. Han blev Kunstkammerforvalter 1766, og døde 1769.

Mostrarskog (Thorolf). En Adelsmand, som i det 9de Aarhundrede i Island udskar et Høisædes Støtter, med Thors Billede. See Landnama Saga.

Müller (Andreas) Portraitmaler. Han var fød i Kjøbenhavn 1684, og tilbragte sin meste Tid paa Reiser i Tyskland, Italien og England. For hans lange Ophold i London gav man ham det Tilnavn den Engelske, for at skille ham fra de mange Kunstnere, der havde dette Navn. Han levede endnu 1762 i Berlin.

Müller (Carl). En Miniaturmaler, som arbeidede i Kjøbenhavn i Kong Christian den 5tes Regjeringstid, og som havde lært hos en ved Navn Salomon.

Müller (Gabriel). Han var fød i Anspach 1668, og studerede i Vien hos Johan Cupetssky, fulgte med ham til Nyrnberg, hvor han fæstede Boepæl. Han anføres her, fordi han mesterligen illuminerede mange Tavler i Regenfuss Conchyliologie.

Müller (Wilhelm Andreas) Miniaturmaler. Han er fød i Braunschweig 1733, og blev opdragen hos sin Morbroder Ludvig Wilhelm Busk, Inspecteur over Maleriegalleriet i Salzdalen, hvor han havde god Leilighed

til at studere efter gode Mestere, og øve sig i Maleriet. Han kom 1757 til Kjøbenhavn, og blev her ved Kunstacademiet Brecheisens Eftermand. Han har leveret adskillige, flittigen udarbeidede og reenligen malede Stykker i Miniatur. Han har ogsaa ædset nogle Stykker i Kobber. Han døde i Kjøbenhavn 1816.

Müller (Christian Friderik) Kobberstikker. Han er fød i Kjøbenhavn 1744, og lærte først Kunsten hos Preisler, men anvendte den fornemmelig paa botaniske Sager, og Ting henhørende til Naturhistorien, hvori hans Broder, Naturforskeren Otho Friderich Müller, beskjeftigede ham bestandig, med Flora danica, og alle hans egne øvrige Arbeider. Han døde i Kjøbenhavn 1814.

Müller (Johannes) Borger og Guldarbeider i Bergen 1734. Han har forfærdiget en af Sølv kunstigen udarbeidet Model af en Æreport, som var oprettet i Bergen 1733, i Anledning af Kong Christian den 6tes og Dronnings Nærværelse der samme Aar.

Müller (Jens Peter) Landskabsmaler, Conservatør ved den Kongelige Maleriesamling, og Lærer i Tegning ved Søecadet-Academiet. Han er fød i Faaborg i Fyen 1778, og fik 1809 den mindre Sølvmedaille for Tegning i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn. Han gik paa en Udenlandsreise 1810, for at dyrke Kunsten, men ogsaa i den Hensigt, tilfulde at lære at vedligeholde og istandsætte beskadigede Malerier. Han kom 1813 hjem igjen efter at have opholdt sig i denne Henseende i Paris. Han blev 1815 Medlem af Kunsternes Academie i Kjøbenhavn.

Müller (Christian Andreas) Krigsassessor og Cancellist i Generalstabens Bureau. Af medfødt naturlig Anlæg, Lyst og Drift graverede han i Staal, og skar i Elfenbeen, og efter adskillige Kunstelskeres Opmun-

tring skar han, uden videre Anførsel end sit eget Genie, en Medaille paa Kongen af Danmarks, Frederik den 6tes, Hjemkomst fra Vien 1815.

Muhle (Secretair). Som kyndig i Medalliørkunsten, skar han Stemplet til en Medaille over Børsens 200 Aars Jubilæum i Kjøbenhavn.

Munk ( ). Han var Capitain i den norske Armee, og da han havde Lyst og Drift til Malerkunsten, reiste han i nogle Aar udenlands, var i Italien. Han kom 1813 tilbage, men den Udstilling han gjorde, da han kom hjem i Kjøbenhavn, af sine Sager, fandt ei meget Biefald.

Munnichofen (J. van). En hollandsk Kobberstikker, der arbeidede ved 1680. Han har stukken med Gravstik smukke Portraiter efter Kløecher Ehrenstrael, ligeledes Puffendorffs Billede, og af dette sluttes, at han paa nogen Tid maae have opholdt sig i Sverrig.

Musenius (Diethericus). Hans Navn staaer paa den 12te og 31te Plade i et Skrift: Cestus Sapphicus kaldet, udgiven af Provst Niels Thomsen paa Toten i Norge. Christiania 1661.

Mygind (Samuel) Landskabsmaler. Han er fød 1784 i Hertugdømmet Slesvig, og var bestemt til at studere Theologie, som han ogsaa ved Universitetet i Kiel og Gøttingen lagde sig efter. Paa en Reise i Tydskland blev han meget opmærksom saavel paa Malerie-Galeriet i Dresden, som paa adskillige skjønne og majestætiske Naturpartier i Bøhmen, og ved Standbredderne af Rhinen, hvor han i 3 Aar fra 1805 til 1808 opholdt sig; indtagen af disse, besluttede han at opoffre sig til Malerkunsten, og søgte derfor hjem til Fædrenelandet, hvor han i Kjøbenhavn blev Lærling af Lorenzen. Han har senere udarbeidet og fremsat ved

Udstillingerne paa Kunstacademiet, adskillige ret smukke Landskaber. Han døde i Christiansfelt 1817.

N.

N (D. K.). En Formskjærer, som 1530 har levet i Kjøbenhavn, og der arbeidet i sin Kunst.

Nagel (Georg Abraham) Maler. Han var fød i Nyrnberg 1712, Lærling af Joh. Daniel Preisler. Han arbeidede 1736 i sex Aars Tid i Florenz, hos Alderdoms-Forskeren, Baron Stosch, og blev 1741 Medlem af Academiet sammesteds. Senere kom han paa Marcus Tuschers Indbydelse til Kjøbenhavn, hvor han forblev i trende Aar. Herfra gik han til Lybek, Sverin, Hamborg, Wien og endelig 1750 til Rom, hvor han døde 1779.

Natter (Johan Lorenz) Medalliør og Ædelsteenskjærer. Han var fød i Biberach i Schwaben 1705, død i Petersborg 1763. Hans Navn er saa bekjendt, og Efterretningerne om ham saa overflødige, at jeg ei her finder fornødent at igjentage dem. Her anføres han kun, fordi han fra England blev forskreven til Kjøbenhavn, og 1743 ankom der med Tuscher og Spengler, hvor han af Kong Christian den 6te blev fyrstelig belønnet. Han har blandt andet udarbeidet en smuk Medaille i antik Smag, paa den imellem Danmark og Sverrig 1720 sluttede Fred.

Neander (Joh.). En dansk Maler, fød af svenske Forældre; han nævner sig selv danus, og har malet Svampene i det af Holmskiold udgivne smukke Pragtværk: Beata ruris otia fungis danicis impensis. Han forfaldt til et overdrevent Spil i Tallotteriet, og blev derover sindssvag. Han

kom omsider i Vartov, og døde der.

Nes (Hans) Bygmester. Han var fød i Jylland; og var Amtsforvalter, og derefter Lærer i Bygningskunsten paa Charlottenborg, tilsidst Committeret i Rentekammeret. Han har bygget Friedrichslund, og Krogsberg ved Odense, hvis Arkitektur roses.

Netche ( ). En svensk Maler, om hvem intet videre er mig bekjendt, end hans Navn.

Nicolai (Laurentius de Enecøpinge). En svensk Maler, som i det trettrende Aarhundrede har i Skuttunge Kirke, i Upsala Stift, malet en Altertavle, forestillende Treenigheden, Jomfrue Maria, Apostlernes og Martyrernes Billeder, foruden adskillige andre bibelske Historier.

Nielsen (Friderich Christian). En dansk Bildhugger, som 1777 vandt den mindre Guldmedaille i sin Kunst ved Kunsternes Academie i Kjøbenhavn.

Nieulant (Johan eller Adrian). En Maler fra Antverpen, som lærte hos den sig der opholdende danske Maler Peter Isaack, og formodentlig paa hans Anbefaling kommen til at male nogle af de i Panelet paa Væggene indfattede Malerier paa Kongens Stol i Fridriksborg Slotskirke. Om han har været her inde i Landet for at male dem, eller har forfærdiget dem i Nederlandene, har Historien ingen Efterretning givet os. Han skal være død i Amsterdam 1601 i sit 59de Aar.

Nollekens (Joseph). En svensk Historiemaler, som 1765 arbeidede i Rom. Han gik derefter til London, hvor han 1774 blev Medlem af det Kongelige Kunstacademie.

Norden (Friderich Ludvig). Han var fød i Glükstad 1708. Han er saa bekjendt af sin Reise til Egypten, at det er overflødigt at anføre noget herom. Her ommældes han i den Henseende, at han har ædset et

Kobber, forestillende Doktens Indvielse, ligeledes selv gjort Kobberne til det af ham i London 1741 udgivne Skrift: Ruins et collossal statues at Theben. I Zanettis i Venedig 1740 til 1743 i 2 Tomer udkomne Værk: Delle Statue Greche e Romane, che nell' Antisala della Libreria di San Maco e in altri luoghi publici di Venezia si trovano findes en af de kobberstukne Statuer Igia (formodentlig Hygea) inskriberet: Al Illmo *Federico Luigi Norden* Gentiluomo Danese, et Capitano nelle armate navale di S. M. il Re di Danim^ca et Norvegia. Dette fik Norden aldrig at skue, da han døde forhen 1742 i London, førend denne Tome kom ud.

Nordwall ( ). En fortreffelig svensk Mecanicus, der fornemmelig er bekjendt af hans kloge Overopsigt og Anlæg af Søder-Telje Kanalen i Sverrig.

Norman (Jacob Jensen). Saaledes er denne Kunstners Navn, fød i Norge, som fra Kong Frederik den 3dies Tid, og i Kjøbenhavns Beleiring 1659, for sin Bravoure er bekjendt, og omtales vidtløftig i Suhms Samlinger til den danske Historie, Tom. III, Pag. 54. See den forhen omtalte Jacob Hollænder, som nok er samme Person, som denne.

Norman (Anton) Medalliør. Han har 1702 skaaren en Medaille for Kong Frederik den 4de i Danmark, men det er et maadeligt Stykke Arbeide.

Norquist ( ). En svensk Kunstner. Paa Kunstudstillingen i Stokholm 1805 beundrede man fornemmelig en fortreffelig Udsigt, af St. Cloud af denne Kunstner, som havde opholdt sig en rum Tid i Paris.

Norstedt (J. F.). En svensk Maler, som 1311 fremsatte ved Udstillingen i

Kunsternes Academie i Stokholm Pyramus og Thisbe, og et Portrait, malet i Olie.

Nuis (Abraham) Medalliør. Han var formodentlig fra Holland. Han har arbeidet i Danmark i Kong Christian den 4des første Regjeringsaar, og skaaren en Følge Medailler af de oldenborgske Konger, som er ret brav.

Numers ( ). En svensk Maler, som 1770 opholdt sig i Rom, og for sin Fornøielse tegnede alle der værende Blomster, og adskillige maleriske Udsigter.

Nystrøm (Axel). En svensk Arkitekt, som 1811 havde fremsat et Project til en Begravelsesplads i Plan, Façade og Profil ved Udstillingen i Kunsternes Academie i Stokholm.

O.

Oberber (Hercules von) Bygmester i Danmark under Kongerne Christian den 3die og Frederik den 2dens Regjering.

Oeding (Philip Wilhelm) Maler. Han var fød i Fyrstendømmet Blankenburg 1697, var gift med en Datter af J. Daniel Preisler, og arbeidede saavel under dennes Anførsel, som under Kupetski og Desmarées. Han blev 1741 af det Kongelige danske Hof kalden til Altona, hvor han i den lutherske Kirke malede en Altertavle, indeholdende de trende hellige Kongers Tilbedelse. Han døde 1781.

Oerenbek (Leonhard). Han vandt 1758 den mindre og 1759 den større Sølvmedaille i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn. Det er nok den samme Mester, som i svenske Efterretninger nævnes Ørnbeck, Lærling af Pilo, der var en god Miniaturmaler, og en sikker Tegner, der har arbeidet i Sverrig, og døde der 1790.

Olavsen (Olav). Han er fød 1753 i Island, og sat til Studeringer. 1773 blev han Student ved Kjøbenhavns Academie. Han lagde sig efter Tegning, og vandt 1781 tvende Medailler ved Kunsternes Academie sammesteds. 1783 blev han Tegnemester ved Seminariet paa Kongsberg i Norge.

Orning. En Miniaturmaler, som arbeidede i Kjøbenhavn 1750.

Oseryn (Isaak Isaaksen) Maler. Efter den ældste Carl von Manders Beretning i hans Skilder-Boock ved Cornelius Ketels Levnets Beskrivelse, var denne Discipel af Ketel fød i Kjøbenhavn, og i nogen Tid i Lære i Amsterdam hos denne Mester. Han drog siden til Italien, var baade i Rom og Venedig. Da han kom tilbage, var han saaledes tiltaget i Kunsten — siger von Mander — dat men van hem hadde moghen verhopen te sien *het nyteste vermoghen in onse Const*, men dette Haab blev snart tilintetgjort ved hans tidlige Død, dog malede han for denne Konge, Christian den 4de, i Legemsstørrelse, som dog ei blev fuldfærdig. Han var efter Pontani Beretning en Halvbroder af ham. Herved hæves og tilintetgjøres alle de forvildende Beretninger, som den ene Skribent har forført den anden til, at gjøre ham til en Broder af den helsingøerske Maler Isaak Isaaksen, som det fælleds i Navnet ogsaa har havt stor Deel udi. De vare hinanden for saavidt uvedkommende, og den ene en Kjøbenhavner, den anden en Helsingører. Af denne Oseryns Arbeider er intet for Tiden os bekjendt, omendskjøndt der vel imellem de mange Portraiter paa de Kongelige danske Slotte, vist tør findes nogle af ham.

Owens (Jurian) Maler. Han var fød i Tønningen, hvor hans Fader var Raadmand 1600. Formedelst Krigsuroelighederne drog han 1657 til Amsterdam,

hvor han vandt Borgerret. Her er han formodentlig bleven bekjendt med Rembrandt, i hvis Maneer og Stil han malede. Hertugen Christian Albrecht til Holsteen Gottorp kaldte ham 1683 til sin Hofmaler, og forefindes saavel paa Slottet Gottorp, som i Domkirken i Slesvig, og i adskillige private Maleriesamlinger høist agtværdige Arbeider af ham. Han boede siden i Fridriksstad, hvor han døde 1678. Han var en god Tegner, ordnede alting vel, og en behagelig Colorist.

Owerbeck. See Lütken.

Owergaard (H. C.) Maler. Han vandt 1808 den mindre Sølvmedaille i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn, og fremsatte i Aarene 1814 og 1815 nogle Stilleben Stykker, der vel vare noget haarde, men dog taaleligen malede.

P.

Pachevall ( ). En fransk Ingenieur, som under Kong Christian den 4des Regjering bestyrede Befæstningsarbeiderne ved Glückstadts Fæstning.

Palmroth (Peter Wilhelm). En svensk Arkitekt. Han var Conducteur ved Overintendent-Embedet i Sverrig.

Palmstedt ( ). En svensk Arkitekt og Vice-Bygmester i Stokholm, som 1780 kom tilbage fra sine udenlandske Reiser.

Palmstruch ( ). En svensk Ridder, som gjorde Tegningerne til Qvensels svenske Zoologie.

Parise (Jean) Medalliør, og af Fødsel en Franskmand. Han blev af Dronning Christine forskreven fra Rom til Stokholm. Han var en af de bedste Kunstnere i sit Fag udi hans

Tid. Han døde i Begyndelsen af Kong Carl Gustavs Regjering 1655.

Parneman (Jacob) Formskjærer. Han var fra Kjøbenhavn, og lærte Kartuntrykkeriet, og det dermed forbundne Formskjærerie her i Staden, som han drev til en høiere Grad end sædvanlig, og skar endog Vignetter og historiske Stykker.

Pas (Simon de) Kobberstikker. Han var en Søn af Chrispin de Pas, Kobberstikker i Køln. Han blev forskreven til Danmark af Kongen, Christian den 4de, og forblev der indtil sin Død. Han kalder sig selv: Sereniss. Reg. Maj. Sculptor, og staaer 1626 anført i Universitetets Matrikul saaledes: inscriptus est Simon de Pas Coloniensis confes. luther. Han har stukken Portraiterne af alle de danske Konger til hans Tid, saavelsom andre anseelige Personer. Han havde en Søn Crispinus de Pas, som ogsaa var Kobberstikker.

Pasch (Lorenz, den Ældre). Han var Portraitmaler i Stokholm, og Lærling af David Kraft.

Pasch (Lorenz) Ridder af Vasa Ordenen, Professor og Rector for Kunstacademiet i Stokholm, Portraitmaler, og en Søn af foregaaende. Han var Lærling af Carl Gustav Pilo, og tilbragte 7 Aar i denne sidstes Huus i Kjøbenhavn, for at nyde hans Underviisning. Han gik derpaa tilbage til Sverrig, dyrkede og arbeidede i Kunsten, efter at han havde været andre 7 Aar udenlands, og i Paris, hvilket skeede fornemmelig ved Dronningen Louisa Ulrichas Omsorg. Han blev senere Inspecteur over det Kongelige Malerigallerie, og døde i Stokholm 1805. Naar man undtager hans sildigere Arbeider, saa var hans øvrige af en god og varm Colorit.

Pasch (Ulrica Fredrika). En Søster af næst foregaaende. Hun blev fød i Stokholm 1735, og nød fornem-

melig sin Faders Underviisning. Hun bragte det vidt i Portraitmalningen, saa at hun 1773 blev Medlem af det Kongelige Kunstacademie i Stokholm. Hun døde i Stokholm 1796, og har den da værende Secretair i Kunsternes Academie sammesteds, Thure Wennberg, 1798 holdt der en Afmindelsestale over hende, som er trykt i Stokholm samme Aar.

Pelli (   ). En Italiener, som sandsynlig af Kongen i Danmark, Frederik den 4de, blev forskreven tll Danmark, og byggede den skjønne, regelmæssige Bygning i Academiegaden i Kjøbenhavn, der var bestemt til et Operahuus, og hvor nu Landcadetmiet er. Han har nok ogsaa opført Staldmester-Gaarden, og havt Deel i Frederiksberg Slots Bygning, om ei andet, saa dog ordnet dets Tegning. Af denne Familie var i Aaret 1786 tvende Brødre Pelli i Kjøbenhavn, der decorerede Skuespilhuset indvendig, og malede en Decoration til Balletten Semiramis, der behagede meget.

Pellicia (Joseph) Maler. Han er en fød Romer, og kom 1801 til Holsteen med Grev Fritz Reventlau til Emkendorf. Han er en duelig Decorationsmaler, og har udført saavel i Grevens Boelig, som i Kiel, smukke Ting. Han er en Mand af Smag, en god Tegner, og har gjort mange Arbeider i Holsteen.

Peter Friderich Wilhelm. Hertug af Holsteen-Oldenborg. Han var fød 1754, malede Portraiter og historiske Stykker, og bør her anføres ei alene som Kunstens Beskytter, men ogsaa som dens heldige Dyrker. Han døde 1823.

Peters (Herman) Maler. Han var Remonstrant, og er fød i Fredrichstad i Holsteen 1742. Han malede Dyr og især Fuglevildt vel. Han døde i sin Fødebye 1805.

Peters (Nicolai) en

Søn af foregaaende. Han er duelig Kunstner i Aqvarel, hvori han maler Landskaber, Indsecter, Fugle, Blomster beundringsværdigen. Han opholder sig i Flensborg.

Peters (Jacob). En yngre Søn af Herman, og Broder til Nicolai. Han levede i Fridrichstad i Holsteen, og maler i Vandfarve, men meest i Olie, hvori han har udarbeidet gode Landskaber.

Peters. Denne Kunstner kaldes hos Fiorillo i hans Geschichte der zeichnende Künste, Tom. III, 2 Th., Pag. 570, Kongen af Danmarks Hofmaler, der tilligemed Marceney de Guis opmuntrede de i Aaret 1776 adspredte Medlemmer af det hellige Lukas Academie i Rom, at samle sig, og contribuerede saa kraftigen dertil.

Petersen (Remert) Maler. Han nævnes 1613 og 1642 som Contrafeier i Kjøbenhavn.

Petersen (Mathias og Nicolaus). Tvende Brødre og Guldsmedde i Husum. De have stukket Titelbladet og Karterne 1652 til Danckwarths Beschreibung der Herzogthümer Schleswig und Holstein, der noksom godtgjøre deres fortrinlige Anlæg til Kobberstikkerkunsten.

Petersen, Maler. Han er fød i Nordre Guldbrandsdalen i Norge af Bønderfolk. Da han havde meget Anlæg til Portraitmaleriet, reiste han til Kjøbenhavn, og lærte ved Maleracademiet, hvor Professor Juel tog sig af ham, og raadede ham at reise udenlands, men Kjerlighed til Fødelandet drog ham tilbage, og er han Maler i Skeen. Han har malet den Ankerske Familie.

Petersen (S. H.) fød , studerede Jurisprudencen, men udøvede i sine frie Timer Malerkunsten, som han dog tilsidesatte for at gravere i Kobber, hvorpaa han har fremlagt særdeles heldige Prøver, bestaaende af Træer og Landskaber. 1824

tiltraadte han en Udenlandsreise paa offentlig Bekostning for videre at dyrke sin Kunst.

Pezold (Johan Christopher) Bildhugger. Han er fød i Dresden. Han kom i Kongelig Tjeneste i Potzdam, hvor han gjorde tvende Caryatider ved Indgangen af Marmortrappen i Slottet sammesteds, ligesom og en af de fire i Hjørnerne af carrarisk Marmor. Derfra gjorde han en Reise til Kjøbenhavn, blev der Professor ved det Kongelige Maler-Academie. Antagelsesstykket var en Hercules, som kaster sig baglænds paa Baalet, udført i god Stiil. Han har forfærdiget de tvende Statuer, Mercurius og Neptunus, som staae ved Børsen, hvoraf især Mercurius fortjener Agtelse. Han havde gjort de tvende colossalske Statuer, som stode paa Siderne af den midterste Port ved Christiansborg Slot mod Slotspladsen. Han vendte omsider tilbage til sit Fædreland, og døde i Dresden 1760. Man forekaster ham, at hans Figurer mangle Grazie.

Pilloe ( ) Bygmester. Han var fød i Frankrig, og blev her antagen af Kong Christian den 5te til at bygge Nørreport i Kjøbenhavn, hvilken maae være fuldført 1671, som sees af dette Aarstal anbragt paa samme mod Nørrebroe. En Sønnesøn af denne var under Kongerne Frederik den 4de og 5te, en berømt Skuespiller paa det begyndende danske Skuespil.

Pilo (Carl Gustav) Maler, Professor og Directeur ved Maler- og Bildhuggeracademiet i Kjøbenhavn, Medlem af det romerske Keiserlige, Keiserlige russiske, og Kongelige svenske Kunstacademie. Han var fød i Sydermanland i Sverrig 1712. Hans Fader var Oluf Pilo, der ogsaa var Maler, og Lærling af Sylvius. Han var nogen Tid i Stokholm i Lære hos en Amtsmaler Crisman, kom derfra til Skaane, hvor han malede nogle Ade-

liges Portraiter, og derfra over til Kjøbenhavn. Her blev han først antagen at informere de unge Cadetter i Tegning, efter Almers Anbefaling, hvis Svoger han siden blev. Da han besad Gaver til at insinuere sig, var han vel antagen hos Grev Danneskiold, Grev Moltke, og selv Kongen, Frederik den 5te, havde megen Naade for ham. Dette var Aarsag i, at han i det nyelig oprettede Kunstacademie havde megen Indflydelse, og at de fleste andre Kunstnere maatte rette sig efter ham. Han manglede ei Genie, og han kunde blevet en af de store Mænd i Malerkunsten, naar han ei ofte i sine Arbeider havde blevet staaende paa Halvveien. Han synes at have valgt sig Vanloo til Mynster, hans Colorit er i de allerfineste af hans Stykker en herskende Blaagrøn, og af hans Penselstrøg kan man skjønne, at han har arbeidet meget hurtig, hvilket ogsaa hans utallige Portraiter bevise. Selv vant til i mere end 30 Aar at føre en Slags Dictator-Værdighed iblandt sine Medarbeidere i denne lange Tid, og have havt saa megen Indflydelse hos de Store, kan det ei feile, at det maae have gjort ham føleligen ondt, at fornemme, at saavel hans Konge, som nogle af de da formaaende Store paa den Tid satte Mistroe til ham, fordi Kongen af Sverrig havde gjort ham til Ridder af den da nys oprettede Vasa-Orden. Dette kan ei saa let forklares, uden man vil kalde i Hukommelsen de i Aaret 1772 værende Spændinger imellem disse nordiske Hoffer. Man affordrede Pilo en Copie af den Eed, han havde maattet aflægge ved Ordenens Modtagelse, samt befalede ham i Kongens Navn at gaae til Gottorp, for at male H. D. Prinds Carl, Gemalinde og Børn, samt fratræde Kunstacademiets Bestyrelse. Over alt dette blev Pilo stødt, og undveeg det paa en kjek

Maade, ved at søge sin Afskeed, den han og fik med 300 Rdlrs. Pension, men med Tillæg, inden 3 à 4 Uger at rømme sine Værelser paa Charlottenborg, og at forføie sig ud af Landet. Slutteligen er han falskeligen ved Øretuderi bleven beført; thi der er ei klare Udsigter i alt dette, at Pilo havde nogen Skyld. See herom den over ham 1793 af Thure Wennberg i det Stokholmske Kunstacademie holdne Afmindelsestale med Copierne af de originale Resolutioner og Breve fra Kongen, Prinds Frederik, og Guldberg, som der findes aftrykte. Han gik derpaa tilbage til sit Fædreland ei med de bedste Udsigter og Vilkaar, men hans tilnærmende Alderdom, der efter saa mange Aars Anstrængelser, syntes at blive saa taaget, blev atter opklaret ved at han fra det Kongelige svenske Hof blev tillagt en Pension af 333⅓ Rdlr., og han 1778 blev der Directeur ved Kunsternes Academie, som han i 12 Aar forblev, indtil hans Død 1792. Han var i sin høie Alder beskjæftiget med et stort Malerie, som skulde indeholde Kong Gustav den 3dies Kroningsact, som han efter Kongelig Befaling foretog, men dette blev ei færdigt, thi Døden forekom dets Fuldførelse.

Piper (Fredr. Magnus) Kongelig svensk Hofintendent, Ridder af Vasa-Ordenen, og det Kongelige Kunstacademies Vice-Præses. Han havde ved Kunstudstillingen i Academiet i Stokholm 1811 fremsat: Project til Decoration af Kong Gustav den 3dies Monument paa en Holm i den engelske Park paa Drotningholm.

Platen (Wilhelm Friderich von) Geheimeraad og Oberhofmarschal, har som General-Bygmester havt megen Andeel i de prægtige Bygninger, som under Kong Frederik den 4de blev opført i Kjøbenhavn.

Platen (Balthasar von). Et af Sverrigs før-

ste mecaniske Hoveder, han erhvervede sig ved Troldhætte Kanalens Anlæg og dets Arbeids Drift, den største Lovtale og Fortjeneste. Senere opoffrede han sig til Gøtha-Kanalens Istandsættelse, ligesom han ogsaa paa sit Gods Fruegaarden i Vestgothland, gav et priseligt Exempel paa en fornuftig, indbringende, og følgeværdig Landboedrift. Hans Konge og Landsherre ophøiede ham derfor i Greve Standen, og senere 1822 til Ridder af Seraphiner Ordenen, ligesom han ogsaa vil have baade sin Tids, som Efterverdenens Agtelse.

Planting (Anders). En svensk Medalliør fra Upland, arbeidede ved Enden af det 17de Aarhundrede ved Mynten i Stokholm.

Pløtz (Henrich) Miniatur- og Emaillemaler, Ridder af Dannebrogen og Dannebrogsmand. Han er fød i Holsteen 1748. Han reiste udenlands i Frankrig, Italien og Schweits, blev en Lærling af A. Marsinhe, Emaillemaler i Genf. Han tilbragte 18 Aar i Naturforskeren Bonnets Huus, og tegnede for ham. Efter dennes Død 1793 gik han paa en Reise til Italien, og kom omsider efter 27 Aars Fraværelse tilbage til Fædrelandet, boesatte og giftede sig i Kjøbenhavn, hvor han endnu lever og arbeider.

Poindre (Jaques de) Maler. Han var fød i Mecheln og Lærling af Marcus Willems. Han opholdt sig i Danmark under Kong Frederik den 2dens Regjering. Om han af egen Drift drog herind, eller blev hidforskreven, er ei bekjendt. Han malede især gode og lignende Portraiter, og siger Carl von Mander om ham i sin Schilder-Boeck: Jaques de Poindre was ooch een goet Mester, besonder in Conterfeyten. Han er død her i Landet 1570.

Polheimer (Christian eller Christopher) Kongelig svensk Commerceraad, Directeur for Mecanik og Med-

lem af Videnskabernes Academie i Stokholm, har udgivet Afhandlinger over den civile Bygningskunst.

Pollet (von) Hofdame hos fordum Enkedronning i Sverrig Sophia Magdalena. Hun var fød i Stralsund. Acerbi anfører hende blandt svenske Kunstnere, formedelst et Landskab, han saae af hende i Tusk, som var skizzeret i en frie og lykkelig Maneer.

Poulsen (Erich) Historie- og Portraitmaler, fød i Bigum i Jylland 1749. Han reiste til Kjøbenhavn, og gav sig som Malerdreng i Lære hos en Amtsmester. I sine Frietimer tegnede han flittig i Academiet, og vandt 1775 der den lille Guldmedaille, og 1777 den store. Han reiste derpaa udenlands til Dysseldorf, hvor han blev Professor, og Italien, hvorfra han igjen efter nogle Aar kom tilbage. Han blev efter sin Hjemkomst Medlem af Academiet for Kunsterne her i Staden, og var hans Receptions-Stykke Dronning Margrethe, som forener de 3de nordiske Riger. Han stak ogsaa nydelig i Kobber, og har leveret heri en Prospect af Sarpfossen i Norge. Han døde i Kjøbenhavn 1790. Han var udrustet med store Naturgaver for hans Kunst.

Precht (Burchard) Billedhugger fra Bremen. Han var i Kongelig svensk Tjeneste, og har gjort Alteret i Upsala, samt Prædikestolen og de Kongelige Stole i Stokholms store Kirke. Han døde i Sverrig 1738, 86 Aar gammel.

Preisler (Joh. Mar.) Justitsraad, Kongelig Hofkobberstikker, og Professor i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn. Han er fød i Nyrnberg 1715, og dannede sig i Kunsten fra 1739 1744 i Paris. Derfra blev han kalden til Danmark samme Aar, og var hans første Arbeide her, Kongens Portrait efter Wahl. Han blev ansat ved Kunsternes Academie som Professor 1754,

og har stukket mange skjønne Portraiter og historiske Blade i en skjøn og reen Maneer. Han førte en fast Gravstikke, hans Stil var behagelig, og han var en god Tegner. Han døde 1794.

Preisler (Johan Georg) Kobberstikker og Medlem saavel af Maleracademiet i Paris, som Kjøbenhavn. Han er fød her 1753, er en Søn af foregaaende. De første Grunde i Kunsten bibragtes ham af hans Fader. Han vandt 1780 Academiets større Guldmedaille i hans Kunst, reiste derpaa udenlands, stak i Paris det skjønne Blad: Icarus efter Vien, for sin Antagelse i Academiet der, og opholdt sig en rum Tid hos Wille. Efter hans Tilbagekomst til Fædrelandet har han stukket nogle Portraiter, men lever som Landmand, og er destoværre død for Kunsten.

Prieur ( ) Emaillemaler, og efter Navnet enten en fød Franskmand, eller fød af franske Forældre. Han maae have levet en Deel Aar i Danmark, da han fra 1666 til 1681 der har malet, Kong Friderich den 3die paa Sølv 1669, Christopher Gabel paa Guld 1666, Doctor Simon Pauli 1675 og flere. Man har forhen confunderet ham med den bekjendte Adrian le Prieur, men denne er ældre, og om ei en Fader, saa dog en Paarørende af hiin.

Probsthein (Carl David) Maler. Han fik 1795 den store Guldmedaille i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn, og er for nærværende Tid Informator i Frihaandstegning ved samme.

Q.

Quant (Andreas) Maler fra Bremen, hvor han 1620 skal have malet adskillige historiske Stykker paa

det der værende Raadhuus, og i mange af de fornemmere Huse i samme Bye. Han skal have opholdt sig, og malet i Danmark, som ei maae have været saa kort, siden Dauv, Pag. 315, regner ham blandt danske historiske Malere.

Quellinus (Thomas) Bildhugger af den berømte Kunstnerfamilie i Antverpen af samme Navn. Han tog omtrent 1694 med sin Broder Johan til Lybek, hvor han boesatte sig, og forfærdigede mange Gravminder. Fra Danmark bleve mange af disse bestilte hos ham, f. Ex. Cort Adelers, og Gyldenløwes i Frue Kirke i Kjøbenhavn, Marselises i Aarhuus Domkirke 1703, Hans Ahlefelts i St. Knuds Kirke i Odense. Slutteligen har han været her inde i Riget for at opsætte disse, og anføres derfor her, som den hvis Arbeider, der ere beskuede af saa mange Øine, og bestandig har staaet til offentlig Skue, har havt megen Indflydelse paa dem, der have havt Lyst og Talenter til at befatte sig med saadanne Slags Arbeider.

Quickelberg (Lucas von) Bygmester. Han opholdt sig under Kong Johannes den 3dies Regjering i Sverrig, der var fra 1568 til 1592, og begyndte at bygge Vadstena Slot, som endnu er til.

Quist (Hans) Kobberstikker. Han har stukket de af Kongelig Kabinetsskildrer Brun 1761 udgivne Prospecter af de Kongelige danske Slotte.

Quist (Carl Gustav) Maler. Han havde ved Udstillingen 1811 i Kunsternes Academie i Stokholm fremsat 4 Stykker med Fugle, malede i Olie.

Quittschreiber (A. E.) Modellerer, og Medlem af adskillige tydske Academie. for de skjønne Kunster. Han opholdt sig 1814 paa Langeland, hvor han heldigen havde modelleret Grev Ahlefeldt Laurvigs Buste i Legemsstørrelse.

R.

Rachette (Dominique) Bildhugger. Han er formodentlig fød i Kjøbenhavn, da han ved det derværende Kunstacademie har fra 1762 til 1764 vundet alle Prismedailler ved samme. Han levede endnu 1794 og 1800 i St. Petersborg, som Professor honorarius i Bildhuggerkunsten, og Directeur for den russiske Keiserlige Porcellainsfabrik, var og Medlem af Kunstacademiet i Berlin. Han har blandt andet forfærdiget Førsten Besborodkos Gravmonument i den gamle Klosterkirke Nevsky, af Marmor og Bronze, som har kostet 15000 Rubler.

Raentz (Johan David, og Johan Lorenz Wilhelm) Brødre og Billedhuggere, fødte i Bareuth, hvor deres Fader var Billedhugger, den første 1729, den anden 1732. De lærte først at omgaaes Meiselen hos deres Fader, som dog kun udarbeidede Zirater. Hos J. Justin Preisler i Nyrnberg lærte de de ædlere Dele af Kunsten. Fra ham reiste de til Berlin 1753 for at studere Schluters Arbeider. De kom 1754 til Kjøbenhavn, studerede her ved Maleracademiet, hvor Johan Lorenz Wilhelm vandt den store Guldmedaille 1755 i Bildhuggerkunsten. Begge Brødrene forfærdigede her Statuer til Grev Levezows Pallais paa Fredrikspladsen, og vendte 1756 tilbage til deres Fædreland. De kom derpaa til Potsdam 1764, hvor de udarbeidede en stor Deel Grupper, Statuer og Basreliefs i Sans-Souci, og det nye Pallais i Potsdam. Johan Lorenz Wilhelm reiste 1769 til Italien, og døde 1777 i Berlin.

Rantzov (Henrich). Han er fød paa Slottet Steinburg i Stormarn 1526. Omendskjøndt han ei selv var Kunstner, kan jeg ei overtale mig til at forbiegaae denne Mand, som anvendte

en Deel af sin store Formue paa at forskjønne sit Slot og sin Slotskirke, ved at indføre den italienske Byggekunst, opreiste Pyramider og Æreminder, og det i en saa tidlig Alder i vort Fædreneland. Han døde 1599.

Rappe (Jacob) Portraitmaler. Han blev af Kongen, Christian den 4de, ved Contract antagen 1606 med 60 Daler Pension, 5 Daler maanedlig Kostpenge, og en sædvanlig Hofklædning.

Rasch (   ) Miniaturmaler, Lærling af J. B. Massé i Paris. Han var fød i Kjøbenhavn, og døde til Kunstens Tab i sine bedste Aar i Zweibrükken 1744 paa sin Hjemreise til Fædrelandet. Man havde det største Haab om hans Naturgaver.

Rathie (Hans Christian) Bildhugger. Han er fød i Egnen ved Flensborg 1767, og kom i Lære hos Bildhugger Hiernøe i Horsens 1783, hvor han forblev til 1793, da han reiste til Kjøbenhavn, og arbeidede i Wiedewelts Værksted. Han vandt 1799 den mindre Guldmedaille i Kunsternes Academie, reiste derpaa udenlands, og døde i Neapel 1805.

Raun (Michel Christophor). Han var Præst til Gudmandtorp i Skaane, og har 1680 udgivet Virglii Georgica paa danske Riim, i Octav, med fem Kobbere, under Titelkobberet staaer M. Raun sculp.

Ravnson (Niels). En dansk Metalstøber, som i det 14de eller 15de Aarhundrede støbte Døbefade og Klokker, til Kirkerne med Indskrifter paa.

Rawert (Johan Henrich) Stadsconducteur, Generalkrigscommissair og Professor i Mathematiken ved Kunsternes Academie i Kjøbenhavn. Han er fød i Norge 1760. Han har bygget adskillige smukke Bygninger her i Hovedstaden, hvoriblandt tvende paa St. Annæ Pladsen.

Ref (Kroka). En Kunst-

ner, fød i Island, som deels der paa Landet, deels i Grønland, viste sit Talent i adskillige Bygninger. Kroka Refs Saga, som dog i Müllers Bibliotek Saga holdes Pag. 358 for et blot Æventyr.

Regenfus (Franz Michael). Han var fød i Nyrnberg, og blev senere kaldet til Kjøbenhavn, hvor han fik Titel af Hofkobberstikker, og udgav 1758 den pragtfulde Conchylie-Samling paa Kongens, Frederik den 5tes Bekostning, hvoraf kun en Tome udkom, endskjøndt Pladerne til den anden Tome ligge færdige. Han er død i Kjøbenhavn 1780.

Rehn (J. F.) Kobberstikker. Han var fød i Sverrig, reiste til Paris, og blev Lærling af le Bas. Han har stukken Portraiter af adskillige svenske Personer, og Kobberne til Museum Tessinianum, som udkom i Stokholm 1753.

Reichborn (Joh. Joach.). En duelig Bygmester, som i Midten af forrige Aarhundrede opbyggede Toldbodbygningen i Bergen i Norge, i Aarene 1760-1761.

Reinhard (Andreas) Kobberstikker. Han var fød i Holsteen, og opholdt sig fra 1699 til 1728 i Kjøbenhavn, hvor han stak adskillige Ting i Kobber, iblandt andet Decorationerne omkring Texten, i den af Kongen i Danmark, Frederik den 4de, publicerede Kongelov, samt adskillige Portraiter. Han forlod Kjøbenhavn 1728, det Aar en Ildebrand saa haardeligen hjemsøgte denne Stad, da han formodede, at her paa den Tid ei vilde være noget for en Kobberstikker at fortjene, og drog til Augsburg, hvor han formodentlig er død.

Reinhard (Andreas) junior. Kobberstikker, og en Søn af foregaaende. Han er fød i Kjøbenhavn 1715. Hans Fader tog ham med sig i hans 14de Aar, da han 1728 forlod Kjøbenhavn, og underviste ham i sin Kunst. 1740 blev han kaldet til

Frankfurt am Main, hvor han for Boghandler Hutter stak Portraiter, Landskaber, og Vignetter. Han døde der 1752.

Reisen (Christian). Han var fød i Trondhjem, og en berømt Steen- og Stempelskjærer, som kom i Tjeneste 1666 i England, og oplærte i Kunsten sin Søn Carl Christian Reisen, der var saa berømt i England, og arbeidede for mange Hoffer, iblandt andet for Danmark.

Resch (Erasmus Sigismundus). En Nordmand, som har stukken i Kobber Kjøbstaden Aarhuus, og et Blad med Ruiner, samt en Jagt 1744. Han døde 1799 som Sorenskriver i Stør og Værdalen i Trondhjems Stift.

Rethe (Johan). En Medalliør i Sverrig under Dronning Christines Regjering, og formodentlig var en Hamborger.

Rewentlau (Louise, Grevinde af). Hun er fød i Kjøbenhavn 1783, og besidder et medfødt overordentligt Talent tii Landskabsmalerie, hvori hun har udarbeidet adskillige smukke Prospecter.

Ribolt (William Wilken) Portrait- og Historiemaler. Han levede i Kjøbenhavn under Kong Christian den 5tes Regjering, og har malet saavel den Kongelige Familie, som adskillige berømte Mænd. Hans Arbeider har en levende Colorit, og han har malet Landskaber med Nymphebade, hvori han synes at have dannet sig efter Poelemburg.

Richter (Bengt) Medalliør. Han var fød i Stokholm, blev gift med Karlsteens Datter. Han opholdt sig en Tid lang i Frankrig, hvor han blev betroet at forfærdige Kong Ludvig den 14des Historie i Medailler. Han kom derpaa hjem igjen, og udarbeidede noget over Kong Carl den 12tes Heltegjerninger, blev derefter antagen til Keiserlig Medalliør, i hvilken Post han levede 1737.

Richter (David) Maler. Han var fød i Sverrig. Han malede ved 1730 Landskaber og Portraiter i Vien.

Richter (Johan) Maler. Han er fød i Sverrig, og arbeidede som Perspectivmaler 1730 i Venedig, hvor haa skal have udarbeidet smukke Ting.

Richter (Christian) Maler. Han var fød i Stokholm, og gik 1702 til England, der forfærdigede han Portraiter i Olie og Miniatur, med Gevinst og Berømmelse. Hans Arbeider ere i Dahls Smag, men besidde en kraftig Colorit. Han vilde ogsaa forsøge sig i Emaillemaleriet, men døde førend han havde gjort betydende Fremskridt deri 1732, 50 Aar gammel.

Ricter (J.) Kobberstikker. Han har udgivet en Deel sære danske Dragter i colorerede Aftryk efter Naturen.

Rist (Johann). Han er fød i Ottensen i det pinebergske 1607. Han blev 1635 Præst i en Bye i Stormarn, hvor han levede til sin Død 1667. Han beskjeftigede sig endog som Præst med Maleriet, og havde blandt andet udarbeidet en Mængde arkitektoniske Tegninger, som bleve bevarede i 2 Folianter. Baade hans Søn og hans Broder skal have været gode Tegnere.

Rød eller Rufus (Jacobus) har i Christendommens første Tider støbt endeel Røgelsekar med Runer paa, til Brug ved den catholske Gudstjeneste i Danmark, hvilke endnu opbevares i Antiqvitetsamlinger her i Riget.

Røg (Michel August) Medalliør. Han er fød i Salten i Nordlandene, og kom til Bergen, hvor han gik i Latinskole, og 1702 blev demitteret. Han skar fra 1706 til 1708 nogle Medailler, som ere temmelig gode, og stak siden den skjønne Skrift, som sees i den prægtige Udgave af Kongeloven, som udkom 1709 in Folio. Baron Holberg, der

med ham var demitteret fra samme Skole til Academiet, traf ham i Paris, hvor han var agtet for sin Duelighed i sit Fag. Nogle troe, at han der har antaget den catholske Troe, som han dog ei vilde være bekjendt for hans Landsmænd. Han lod ved den der ved Hoffet værende danske Gesandt, Etatsraad Wernicke, tilbyde Fædrelandet sin Tjeneste, men han fik Afslag. Da han derpaa siden blev Kongelig fransk Medalliør, ønskede man ham tilbage, men nu blev han hvor han var, og er formodentlig død der. Han har 1715 skaaren en Medaille over Regenten i Frankrig, Philip Hertug af Orleans og hans Gemalinde.

Rømer (Ole) fød 1644. Han studerede Mathematik og Astronomie ved Kjøbenhavns Universitet, reiste siden med Picart til Frankrig, og var med at indrette Vandspringene i Versailles. Han døde 1710 som Assessor i høieste Ret og Politiemester i Kjøbenhavn.

Rønnavin (M. Ph.). Fra dennes Haand findes paa det Kongelige danske Kunstkammer, et med coloreret Uldgarn udsyet Stykke, med mange Figurer, af Aar 1743, forestillende de Lutherskes Fordrivelse fra Salzburg, det har fra Kunstens Side ei megen Værd, men viser stor og utrættelig Flid.

Rønnow (Carsten Otto). En Miniaturmaler, som opholdt sig i Stokholm, og arbeidede der i sin Kunst, i den sidste Halvdeel af det attende Aarhundrede.

Røsler (Martin). Han, saavelsom hans Fader, Michael Røsler, bleve forskrevne fra Nyrnberg til Kjøbenhavn, for at tegne og stikke Planterne til Öeders Flora danica, og reiste allerede i saa Henseende omkring i Norge med Oeder 1755. Saavidt vides ere begge døde her i Landet.

Roht (Martin David) Maler. Han var en afskediget svensk Ritmester, og en

Lærling af Pilo, under dennes sidste Ophold i Sverrig.

Rolfsen (Isbrand) Maler. Han var fra Antverpen, og fik den 3die Februar 1569 Tilladelse af Kongen i Danmark, Frederik den 2den, at nedsætte sig i Kjøbenhavn, efter et Document i det Kongelige danske Geheimearkiv.

Roos (Leonhard Hind.) En svensk Miniaturmaler, som i Udstillingen i Kunsternes Academie 1811 i Stokholm havde udsat endeel forskjellige Portraiter.

Roques (Bartholomæus). Formodentlig en Franskmand, og Kobberstikker. Han opholdt sig en Tid lang i Kjøbenhavn, og har stukket Prospecter af Byer, Slotte og Kirker i Aarene 1745 og 1746. Han udgav et Skrift: les delices de Dannemark, som udkom i Kjøbenhavn 1747 i 4to. Han har ogsaa stukket Landkort, og er siden reist bort her fra Landet.

Roselius ( ) Maler. Han har 1752 i Kjøbenhavn malet Baron Holberg, hvorefter Kobberstikkerne Lode og Fritsch have stukket ham i Kobber.

Rosenberg (Georg Erdman) Bygmester. Han er fød i Danmark, og havde reist i Italien, hvor han af Røvere var bleven overfaldet og mishandlet saaledes, at han sin hele Levetid følte Meen deraf. Han har opført adskillige Pallaier i Kjøbenhavn, som, omendskjøndt de ikke ere i en ganske reen Smag, dog ere ret smukke. Han har ogsaa 1762 raderet en Udsigt af Marmorkirken.

Rosenheim (von). En Dilettant, som forhen var Officeer i den svenske Krigshær, er meget øvet i Pastelmalerie, og maler i Besynderlighed Portraiter godt.

Roslin (Alexander) Maler. Han er fød svensk, men opholdt sig længe i Paris, og vandt der 1765 Prisen fremfor Greuze i at frem-

stille Hertugen af Rochefaucaults Familie, der opvakte megen skriftlig Strid imellem enhvers Tilhængere. Hvad der for det øvrige fortjente Fortrinnet i Roslins Portraiter vare Bietingene, Silketøiet, Kniplinger og Broderingerne, thi hans Hoveder vare kolde og livløse. Han døde 1793, 60 Aar gammel.

Rothgiesser (Andreas Lorenzen og Christian Lorenzen, Brødre). Begge fra Husum, som have udarbeidet Landskaber og Prospecter, iblandt andre til Olearii Reiser i Persien, hvoraf adskillige ere ret smukke, og desuden Landskaber til Dankwarts Beschreibung der Herzogthůmer. Om Andreas siger Kraft i hans Husumer Kirchengeschichte, at han døde i stor Fattigdom.

Rothgiesser (Lorenz Carstensen). Formodentlig i Familie med de foregaaende. Han har udarbeidet en Daab, som nu findes i Husumer Hospitalskirke, og er bragt derhen fra den ufornuftigen nedbrudte Hovedkirke. Man seer neden under de 4 Evangelister, 2½ Fod høie, meget vel udarbeidede, som holde Daabsfonden, der er ziret med flere Figurer, og Ornamenter i relief, iblandt andet er Christi Daab der forestillet, fem andre Figurer, hvoriblandt Petrus, ovenover enhver et Englehoved, og fem bibelske Sprog. Paa Daaben staaer: Lorenz Karstensen Inventor. Den er gjort 1643.

Rublagh (Peter) Potraitmaler. Om ham haves Kong Christian den 5tes Brev til Meyercrone i Paris af 13de November 1683, hvori han befaler, at give ham al muelig Hjelp paa hans Udenlandsreise. Han havde malet Kongen og Dronningen, ligesom ogsaa et Bataillestykke, der var paa Rosenborg Slot.

Ruch (Christopher) Emaillemaler. Han er fød i Kjøbenhavn 1736. Da han her havde lært de første Grunde i Kunsten, reiste han

udenlands, var i Hannover og Berlin, kom hjem, og gjorde atter Reiser baade til Sverrig, England, ja til Ostindien. Efterat have ført et uroeligt, omflakkende Liv en Tid lang, slog han sig til landlig Roelighed, kjøbte sig et lidet Landsted ved Vebæk i Sjælland, hvor han skal være død 1804.

Ruffus (Jacob). En Broncearbeider, som strax efter Christendommens Indførelse i disse nordiske Riger, forfærdigede mange Røgelsekar til Kirkerne, som han endog paasatte sit Navn med Runeskrift, og hvoraf i senere Tider have været seet adskillige i Egnene omkring Faaborg og Svendborg i Fyen. See Rød.

Runge (Hans). En Bygmester, som 1623 fuldførte det Indvendige af Kirkens Bygning, og et nyt Taarn i Glückstadt.

Ryde (Anton Christoph) Maler og Professor. Efterat have dyrket Kunsten ved Kunsternes Academie i Kjøbenhavn, vandt han 1768 dets store Guldmedaille. Han reiste derpaa til Italien. Efter hans Hjemkomst blev han Medlem af Academiet. Han har malet adskillige historiske, allegoriske Stykker, ogsaa endeel Battailler og Skærmydseler, men i en svag Maneer. Han døde paa Hirschholm 1815.

Ryding (Caroline Mathilde). Hun er fød i Kjøbenhavn 1780, men lever i Christiansfelt, og maler fortrinligen Blomster, saavel med Sortkridt, som colorerede i Vandfarve.

Rühbenitz (Friedrich). En Historiemaler, fød i Holsteen, studerede i sin Kunst, for hvilken hans Genie røbede Talent og Phantasie, i Rom, i Begyndelsen af dette Aarhundrede.

S.

Saefvenbom (Johan). En svensk Maler, som er bekjendt for sine skjønne Perspectiver, han malede Prospecter af Drottningholm, Vadstena, Upsala Slot, Stokholm, som alle have unægtelig Fortjeneste. Han døde 1785, 63 Aar gammel.

Salamen. Denne Maler omtales i de danske Historier, som en god Portraitmaler. Han har boet i Kjøbenhavn, har ogsaa dannet Lærlinge, men man kjender ei for nærværende Tid hans Stykker, og maa derfor holde sig alene til de korte Efterretninger, man har om ham.

Salm (Lorenz) Kobberstikker. Han har i Aarene 1676 til 1680 graveret Jægermester Hahns og Sophie Rosenkrandses Portraiter i Patent Folio, samt Christianstads Erobring.

Salmson (Rebecca). Havde ved Udstillingen i Kunsternes Academie i Stokholm 1811 fremsat en Udsigt, tagen fra Humlegaarden til Staden, og tvende Æbletrægrene med Frugt, i crayon.

Saly (Jaques François) Kongelig fransk Billedhugger, og Medlem af det Kongelige franske Maler- og Billedhuggeracademie. Han var fra Valenciennes, hvor han var fød 1720, og havde der forfærdiget Kong Ludvig den 15des Statue, ligesom og en Statue for Kjerlighed, i Pallaiet Bellevue i Egnen af Paris. Han blev forskreven til Kjøbenhavn 1753, blev Maleracademiets anden Directeur efter Eigtveds Død, og gjorde Tegning til, og bestyrede Arbeidet ved Kong Frederik den 5tes Ridderstatue, som 1768 opreistes paa Fredrikspladsen i Kjøbenhavn, paa det asiatiske Compagnies Bekostning. Efter at have fuldendt dette Arbeide, reiste Saly tilbage til sit Fædreland, hvor han af dets Konge

fik St. Michels Ordenen, og døde i Paris 1776.

Sandberg (Joh. Gust.) Agreert i Kunsternes Academie i Stokholm, udsatte ved Udstillingen 1811 i samme, den hellige Nicolaus, som sees i Skyerne at komme et Skib til Undsætning, som er nær ved at forgaae; samt et Apollo-Hoved i colossal Størrelse efter Antiken, det første i Olie, det andet tegnet.

Schæffer (Wigand) Medalliør. Han var fød i Kjøbenhavn 1689, og har fra 1716 til 1744 præget meget gode churphalsiske Mynter og Medailler, han har ogsaa skaaret en Følge af Churfyrsterne af Pfalz. Han døde 1758.

Schämdl (Franz Joachim). Han er fød i Valheim i Baiern 1722. Han kom 1779 som Soldat til Slesvig, og havde forhen arbeidet i Schweits og Tyskland som Bildhugger i Steen, Træe og Stukkatur. Fra 1780 er han boesat i Slesvig, og har saavel der, som i omliggende Stæder arbeidet meget i Steen og Træe.

Schaten (Hubert) Kobberstikker. Efter Navnet formodentlig en Hollænder. Han har her i Landet fra 1675 til 1692 graveret mangfoldige Portraiter, Kongelige, adelige, samt andre anseete Personer, efter en stor Deel forskjellige danske Malere, han udarbeidede sine Stykker med Flid, og i'en reen Maneer.

Schauben (Nicolai). Han var Medalliør i Danmark, under Kong Christian den 4des Regjering, og har havt Kongeligt Privilegium derpaa.

Scheemacher (Henrich) Billedhugger fra Antverpen, hvor der sees fortreffelige Ting af ham. Han anføres her fordi han i 3 Aar stod i Lære hos Billedhugger Sturmberg i Kjøbenhavn.

Scheffel (Jørgen). En Bygmester fra Bonn, han byggede Rundetaarn i

Kjøbenhavn, efter Longomontans Plan og Anvisning.

Scheffel (
). En Portraitmaler i Stokholm, som arbeidede i sin Kunst ved 1750. Landsberg, Gilberg, Akerman, Fritsch og Preisler har raderet efter ham.

Scheldon (Gilbert). En i Sverrig berømt Fabrikmester, som har i Carlskrone bygt mange Linieskibe, og indrettet adskillige til Skibsbyggeriet nyttige Maskiner. Han døde 1794. Han nedstammede fra en i Sverrig i det 17de Aarhundrede indvandret Familie af dette Navn; Joseph Scheldon indkaldtes af Kong Carl Gustav den 9de 1655, som Overskibsbygmester. I Embedet fulgtes han af hans Søn Francis, og efter dennes Død af hans anden Søn Charles, som Aar 1724 fuldendte Bygningen af den gamle Dokke. Charles Søn var fornævnte Gilbert.

Schlick (Benjamin) Arkitekt og Mecanicus. Han er fød i Kjøbenhavn 1791. Udrustet af Naturen med fortrinlige Anlæg til Bygningskunst, Mecanik, Maskinerie, dyrkede han endog fra den tidlige Ungdom disse Videnskaber, hvori han ei blev staaende ved ældre Opfindelser, men ved egen Eftergranskning, og dyb Eftertænksomhed, deels berigede de ældre, som ogsaa opfandt nye Beqvemmeligheder og Prydelser ved Theaterindretninger, og andre Bygninger. Efter at have gjort en Reise i Udlandet, med stadigt Hensyn til at udvide og berige sine Kundskaber, kom han tilbage til Fædrelandet, men deels Nid, deels Miskjendelse af hans Talenter, dem hans Laugsbrødre maaskee misundte ham, stødte ham her tilbage, og han bragte det netop saa vidt, at han blev agreeret her i Academiet. Han begav sig derfor igjen paa Reiser, beundrede og beskrev Brunels store og vovelige Foretagende med Veien under Themsen, hvorved han

blev berømmelig bekjendt for det Kongelige franske Kunstacademie, der optog saavel ham som Brunel, til dets Medlemmer. Senere under sit Ophold, har han givet Prøver paa sit Talent, og indhøstet megen Berømmelse ved at ombygge og decorere Theater de Variétés i Paris, hvortil han mellem flere Aspiranter blev udvalgt. Han modtog desuden fra H. M. Kongen af Preussen en Gulddaase for en Høistsamme tilstillet Scenograph, et perspectivisk Afrids til en Bygnings Forside og Fløi, og berettes at det er tredie Gang Hr. Schlick modtager saadan Udmærkelse fra denne Monark. For en arkitektonisk Project til en Kirke har han af H. M. Kongen af Frankrig modtaget en Guldmedaille med Kongens Billede. Dette kan ei andet end føde Misundelse og Efterstræbelse, og hvor sande ere Hr. Brunels Ord til ham af 18de November 1827: "Overalt paa ethvert Sted, og paa enhver Tid, ere Menneskene, især vore Rivaler, nidske og misundelige paa deres Tidsaldrende". Hr. Benjamin Schlick i Udlandet af Torkild Baden. Kjøbenhavn 1828.

Schmid (Johan Georg). En dansk Kobberstikker, som 1768 har stukken adskillige Karter og Prospecter til den danske Atlas.

Schneider (Christopher) Medalliør. Han har forfærdiget Stemplerne til den store Medaille, som blev slagen paa Slaget i Kjøgebugt den 1ste Juli 1677. Han har ligeledes graveret den store Medaille over Admiral Niels Juel, men henhører ei blandt de meget store Medalliører.

Schrader ( ). En Guldsmed i Kjøbenhavn i Midten af det 18de Aarhundrede, som forfærdigede tvende Daaser af Guld, med Dronning Louises emaillerede Portrait i Laaget 1753.

Schrøder (Abel)

Billedhugger i Nestved, har 1632 og 1663 forfærdiget Prædikestolen i Holmens Kirke i Kjøbenhavn, udziret med de 10 Apostle og 15 bibelske Historier, ret net udarbeidet, og oven over en stor Krone eller Himmel. Samme Mester har ogsaa udarbeidet Altertavlen sammesteds, med 7 bibelske Historier.

Schrøder (J. N.) Kobberstikker. Han har stukken Prospecter af danske Byer, Slotte og Pallaier, under Kong Christian den 6tes Regjering.

Schrøder (Georg Engelhard) Kongelig svensk Hofmaler. Han var fød i Stokholm, og Lærling af Kraft, som han succederede i dette Embede. Han var meget beskjæftiget, og har ofte malet den svenske Konge Friderich og dennes Gemalinde. Hans Portraiter ere vel tegnede, men blege af Couleur, hans Mesterstykke er Altertavlen i Drotningholms Slots Capel.

Schuerer (Franciscus). En dansk Kobberstikker, som 1781 fik den mindre, og 1785 den større Sølvmedaille for Tegning, i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn, og har stukket adskillige ret gode Blade.

Schule (Georg Christian) Kobberstikker. Han er fød i Kjøbenhavn 1764, studerede i Kunsten ved Academiet, og fik 1782 dets mindre Sølvmedaille for Tegning. Han stak adskillige satiriske Stykker, der paadrog ham Had og Forfølgelse. Han reiste omsider bort, men levede og arbeidede for Boghandlerne i Leipzig, hvor han opholdt sig mange Aar, og døde 1816.

Schurman (Anna Maria). Hun var fød i Cøln 1607, og er som en lærd Skribentinde noksom bekjendt i Historien; hun faaer her Plads, fordi hun opholdt sig en rum Tid i Altona, og malede der, ligesom hun ogsaa dannede Billeder i Træe og Vox. Hun havde i Malerkunsten oplært

sig selv, og taget Naturen til Mønster. Hun døde i Altona 1678.

Seehusen (Christian) Kobberstikker, har stukken i Kjøbenhavn Vignetter og andre smaa Sager.

Seipsius (Georg) Maler. Han er fød i Dresden 1744. Han kom til Kjøbenhavn, og arbeidede der i Miniatur og Emaille, hvilket sidste var meget i Brug paa Snuusdaaser under Kongerne i Danmark, Frederik den 5te, og Christian den 7de. Han emaillerede ei alene Portraiter, men endog Historier Graat i Graat paa en Jaspis Grund, ogsaa coloreret. Han døde i Kjøbenhavn 1795, da han fra et Huus, hvori Trappen brændte, maatte gaae ud af Vinduet, og forslog sig meget.

Sergel (Johan Tobias) Billedhugger. Han var fød 1740 i Stokholm, hvor hans Fader var Perlestikker. Han begyndte som Steenhuggerlærling ved Slotsbygningen. Derpaa blev han 1756 en af l'Archeveques Elever. I dennes Selskab gjorde han en Reise til Frankrig, og efter Hjemkomsten hjalp ham at modellere Gustav I, og Gustav II Adolphs Statuer. 1767 reiste han med Kongelig Understøttelse til Italien, og ankom i Rom s. A., hvorfra han, efter at have erhvervet sig et hæderligt Navn, atter vendte tilbage 1778. Kong Gustav III tillagde ham efter l'Archeveques Død, som indtraf d. A., dennes Pension, som var 6000 Livres aarlig. Han reiste derpaa igjen til Paris, hvor han blev antagen til Medlem af l'Academie des beaux arts, efter at han havde indgivet sit Receptionsstykke Othryades, og reiste, efter et halvt Aars Forløb, derfra til London. Her blev han kun et Par Maaneder, og kom tilbage til Fædrelandet 1779. S. A. blev han Medlem, og 1780 tjenstgjørende Professor ved det Kongelige Academie for de frie

Kunster. 1784 ledsagede han Kong Gustav den III til Italien. 1804 blev han Hof-Intendent. 1782 udnævntes han til Ridder af Vasa-, og 1795 til Ridder af Nordstjerneordenen. 1808 optoges han i Adelstanden, med Tilladelse at føre Gustav III Statue i sit Skjold. Dette uddøde med ham, da han aldrig var gift. Denne Mand, Sverrigs Ære, og sin Tidsalders Hæder, døde i Stokholm 1814, i sit 74de Aar. Hans fornemste Arbeider ere i Bronce: Cartesii Monument i Adolph Frederiks Kirke, opreist paa Gustav III Bekostning, Gustav den III Statue. I Marmor; en Faun, som tilhører Kongen, Diomedes, som borttager Pallium fra Troia, findes nu i England, Othryades, Receptionsstykke i Academie des beaux Arts i Paris, Amor og Psyche, en Gruppe som tilhører Kongen; dette Arbeide, som af alle Sergels Arbeider er meest omtalt, synes dog ikke at være hans ypperste. Muelig har det noget af den franske Skoles kolde Ziirlighed, og man skulde kunne sige om den fra Lampen rindende Olie, at det er mere et Leegeværk af stor Virtuositet, end et Udtryk af den stille og høitidelige Sysselsættelse, i hvilken den rene Kunstner-Indgivelse yttrer sig. Venus Callipyga (de belles fesses) i Pillarsalen paa det Kongelige Slot, Cythere og Mars, Gruppe tilhører Baron Carl de Geer, Carl den X Gustavs Buste i Carl Gustavs Tempel paa Carlsberg, Ceres som med en Fakkel i Haanden søger Proserpina, en Nymphe som stiger af Badet, Basrelief, en Caricatur, Thalia og Melpomene, m. m. I Gibs: Christi Opstandelse, Basrelief over Alteret i Adolph Frederiks Kirken. De som træde ind i denne Kirke, see og beundre hans af Graven opstigende Christus. Igjennem Aarhundreder have Kunstnere bearbeidet, og Theorister begrundet dette sikkerligen Kun-

stens vanskeligste Problem. Her synes det at være løst, om det nogensinde fuldkommen kan løses, med den dueligste Mesterhaand. Man synes vel at see en Menneske-Skikkelse svæve op af den aabne Grav; men den har dog bortkastet alt legemligt, alt menneskeligt, ligesom Klædemonnet nedruller fra dens himmelskjønne Former. Hans Blik, hans levende Bryst, hans Armbevægelse, hans lette Flugt, alt siger: det er en Gud — og for endnu stærkere at udmærke dette ved en Contrast, har han i Stridsknægtens Person lagt de levende Udtryk af den reneste Menneskelighed. O! hvorfor findes dette uudgrundelige Mesterstykke ikke bevaret i det evigere Marmor! Tvende Engle paa Alteret i Carlstads Domkirke, ligeledes i St. Clara Kirke i Stokholm. Gustav I Buste paa det Kongelige Bibliothek i Stokholm. Axel Oxenstjerne, som dicterer Gustav II Adolphs store Handlinger for Historien, Gruppe modelleret i Leer, og efter Gustav III Beslutning 1781, bestemt at opreises for Axel Oxenstjerne, lige for Gustav II Adolphs Statue. Desuden haves af Sergels Haand: Buster i Marmor af hele den Kongelige Familie, ligesom af forskjellige svenske Mænd, f. Ex. Rigsraad Greve A. J. v. Höpkens Buste i det Kongelige Videnskabsacademie. Rigsraad C. Sparres paa Stokholms Børs. Overintendent Friherre C. F. Adlercrantzs i Academiet for de frie Kunster. Hofmarskalken, Friherre Carl de Geers i Upsala Domkirke m. fl. Jeg har opholdt mig saa længe, og været saa omstændelig ved denne Kunstner, da han er en saa betydelig Stjerne i Kunstens Rige, og længe — siges i Tillægget til den svenske Literaturtidende No. 5, for Aar 1814, hvoraf jeg har taget en Deel af ovenstaaende — længe maatte den nordiske Natur samle sine Kræfter, inden en plastisk Kunstner

kunde opstaae i vort Fædreland, men endelig frembragte den ogsaa Sergel.

Sevaldi (Canutus) Kobberstikker. Han har i Christiania 1661 stukket et Venusbillede med flere Kobbere til et Skrift Cestus Saphicus kaldet.

Seydewitz (Hans Joachim) Capitain i det holsteenske Infanterie-Regiment. Han er fød i Rendsborg 1777. Da han havde megen Lyst til Maleriet, foretog han en Udenlandsreise, understøttet af H. M. Kongen i Danmark, Frederik den 6te, og var i nogen Tid i Rom. Han malede der Judits første Møde for Holophernes, der fortjener at omtales. Senere malede han: Kong Valdemars Seier i Lifland 1219, hvorved Dannebrogsordenen først stiftedes. Stykkets Indhold er historisk usandt, og det er malet i en braaget Maneer, med stærke afstikkende Farver. Uendelig bedre, som Malerie, er Prof. Lorenzens Stykke over samme Emne, og historisk sand.

She (Heinrich von) Biskop og Bygmester, som i det 14de Aarhundrede opbygede den forfaldne Slesvigs Domkirke.

Sibrandsen (Bernd) Maler. Med ham indgik Kongen i Danmark, Christian den 4de, en Contract om nogle Malerier, dateret Glückstad 1633, hvorfor han skulde have 640 Rigsdaler.

Siebenhaar (   ). En Kunstner, som 1651 var boesat i Slesvig, og har forfærdiget de Billeder, og det mecaniske i Stjerneconstellationerne paa den store Globus, som staaer paa det Kongelige danske Kunstkammer, og som blev Hertug Johan offereret bemeldte Aar.

Signac (   ) Hofminiaturmaler ved det svenske Hof. Af en Liqvid, som opgjordes mellem Rosenhane og denne Kunstner, sees, at han i Betaling for sine Arbeider fik Sæby-

gaard i Jærfælla Sogn 2½ Hemman.

Silfverling ( ). En under Kong Carl den 11te i Vadsteena i Sverrig levende Bildhugger, som hældigen afbildede i en Steen Christi Gang til Golgatha.

Simon. Voxpousserer, hvis Portrait haves i den Kongelige danske Maleriesamling, malet af Henrich Ditmarsen. Hvem han for det øvrige var, vides ei, men han har havt Navn i sin Kunst.

Siwert. En Glassliber og Kunstner, som forestod den berømte Glas- og Speilfabrik i Ildephonce. Han angives af Bourgoing i hans Reise i Spanien for en Franskmand, men af andre, for en Nordmand fra Trondhjem i Norge, som ogsaa Navnet synes at røbe, og han hensættes derfor her, indtil en anden med uomstødeligere Grunde godtgjør det Urigtige heri, og oplyser os om Sandheden.

Skiøldebrand (A. F.) Kongelig svensk Generalmajor, og Ridder af Sværdordenen. Han er bekjendt af sin Voyage pittoresque au Cap Nord, hvortil han selv for største Delen skal have ædset Kobberne, ligeledes af Kobberne til Description des Cataractes du Canal de Troldhætta en Svede.

Skive (Lars Thomsen) fød i Skive i Jylland 1559. Han blev efter fuldendte Studeringer Rømers Medhjelper, han forfærdigede Tegninger af dennes Instrumenter, og blev 1710 Professor i Astronomien, men Ildebranden 1728 har ødelagt saavel hans Tegninger, som Observationer, saa vi aldeles savne videre Efterretning om ham, og hans Arbeider.

Skotte (Odis). Bildhugger. Han var formodentlig en Skotlænder af Fødsel, og har 1548 udhugget det St. Hanses Billede, som staaer paa Muren af

Domkirken i Bergen, der vender mod den latinske Skole, og blev bekostet af Magister Gieble.

Smidt (Hanson) Historiemaler. Han var fød i Danmark, og malede i en behagelig og let Maneer. Han arbeidede i Danzig, hvor han døde 1746, i hans bedste Ungdoms Aar.

Smoll (   ). En svensk Ingenieur, som i det svenske Sprog har udgivet en Architectura militaris, Stokholm 1693, in Folio.

Sonne (Jørgen) Kobberstikker. Han er fød paa Bornholm 1771, har studeret i Kunsten i Kjøbenhavn, og har der stukket Landkorter og Vignetter. Han er nu beskjeftiget med et historisk Blad.

Sophie Hedevig. Kongelig Prindsesse og Datter af Kongen i Danmark, Christian den 5te, og Charlotte Amalie. Hun malede smaae Blomsterstykker, Landskaber og Portraiter i Vandfarve.

Spargren (Lorenz) Professor ved Kunsternes Academie i Stokholm. Han havde fremsat 1811 i Udstillingen i Kunsternes Academie i Stokholm, nogle Portraiter, malede i Miniatur og Aqvarelle.

Spengler (Lorenz) Kongelig Kunstkammer-Forvalter. Han var fød i Schafhausen i Schweitz 1720. Han kom 1743 til Kjøbenhavn, lærte der Kongerne Christian den 6te, Frederik den 5te og Dronningerne Louise og Juliane Marie at dreie. Han forfærdigede blandt andre kunstige Sager nogle Portraiter i Elfenbeen. Han blev Kunstkammer-Forvalter 1769, og døde i Kjøbenhavn 1808.

Spiegelberg (   ). En Kobberstikkr, som i Begyndelsen af det 18de Aarhundrede arbeidede i Stokholm efter D. Kraft.

Spierings (Francis-

cus) en Tapetserer, som fra Nederlandene indforskreves af Kong Christian den 4de til Danmark, for at forfærdige Tapeter 1614. Han var berømt i sin Kunst, og havde udarbeidet adskilligt efter Carl von Manders (den Ældstes) Udkast. Men Kongen ønskede sine Batailler forestilte, og i denne Hensigt kom Sønnen, den mellemste Carl von Mander til Danmark.

Spiringer. Kongelig svensk Resident i Holland, i Slutningen af det 17de Aarhundrede, anføres her, da han var en stor Befordrer af Gerhard Dovs Arbeider. Han bevilgede denne Maler en aarlig Pension af 1000 Gylden, for at have Forkjøbsret paa hans Arbeider, og for den Pris Dov selv satte paa dem.

Stacken (Catharina). Hun har malet Superintendent Stephen Klotz Portrait, og har været af hans Familie.

Stam (Jau). En svensk Bildhugger fra Vendels Sogn, død 1666, var Kongelig Bildhugger under Carl X Gustav, som hans Epitaphium i Jacobs Kirken i Stokholm udviser.

Stanley (Simon Carl) Kongelig dansk Hofbilledhugger og Professor. Han var en Engelænders Søn, fød i Kjøbenhavn 1703, Lærling af Sturmberg. I Amsterdam arbeidede han under van Luchleren, i London hos Delvauy og Skeemaker fra Brabant. Han blev 1745 kaldet i Kongelig Tjeneste til Kjøbenhavn, og 1754 Professor i Kunsternes Academie, han døde 1761.

Stanley (Carl Friderich) Billedhugger og Professor. Han var fød i Vestminster 1728, da Faderen, Simon Carl, endnu opholdt sig i England. Han vandt 1756 Academiets store Guldmedaille i sin Kunst, og han overgik i sin Fader i Udtryk og grazieuse Former. Han fik 1810 sin Afskeed fra Academiet, formedelst Svaghed og Alderdom, og døde 1813.

Starbust ( ). Han var fød i Stokholm, og Lærling af David Kraf. Han udmærkede sig i Sverrig, som en god Portraitmaler, og kunde formedelst en tilfalden ei ubetydelig Arv reise udenlands, for at øve sig i sin Kunst.

Staroff. En formodentlig russisk Arkitekt, efter hvis Plan Cathedralkirken i Petersborg blev i Aaaet 1770 bygget, i den græske Arkitektur.

Steen (Jørgen Hansen) Bygmester paa Bergenhuus i Norge. Han har efter Valkendorfs Forestilling bygget det massive og fiirkantede Taarn ved Slottet i Bergen. Det har fra Bygningskunstens Side intet mærkeligt, men er et temmelig uforgjængeligt Arbeide.

Steensøn (Tollef). Han var Præst paa Næs i Norge, og er død 1595. Om ham siges i topographisk Journal for Norge 31 Hefte, Pag. 192. Det lægges denne Præst til Roes, at han har kunstigen kunnet male.

Steenwinkel (Johannes de Embda) Bygmester. Han var ei som formodes af Navnet, fra Embden, men han er fød i Kjøbenhavn 1587, som hans Liigsteen udviste, og hvorpaa han betitles som Kongelig Majestæts Genetalarkitekt og Bygmester. Han byggede Uranieborg og Stjerneborg paa Hveen for Tycho Brahe. Han opførte Rundetaarn i Kjøbenhavn. Aar 1624 byggede han Portalen af Børsen, som vender mod Slotspladsen, ligesom han forhen 1614 havde gjort en Contract med Kongen om at forfærdige ved Fredriksborg Slot en Port af Steen, at ride til Rings igjennem, som endnu sees ved ommeldte Slot. Han døde i Kjøbenhavn 1639, og giver Tycho Brahe ham den Berømmelse: excellens artifex, qui in hoc quod fecerat, præ cæteris præcelluit. Astron. instaurat. Mechan. p. 15.

Steenwinkel (Martin) Maler. Han var bekjendt for de gode Heste han malede, og arbeidede han for det danske Hof henved 1640, og har været meget beskjeftiget med Arbeide paa Kronborg Slot.

Steenwinkel (Anton) Maler. Han malede Portraiter og historiske Stykker, er bekjendt af et Portrait af Elisabeth Schæffer, død 1690, som er stukket af Hubert Schaten, og et Carneval, som hænger paa Rosenborg Slot.

Steenwinkel (Johan). En af den talrige Kunstner-Familie, Tychos Kunstner kaldet, som 1596 forfærdigede en Messing Qvadrant for Longomontan, ligesom og en i Kjøbenhavn 1684 forarbeidet Globus, der var ziiret med emaillerede og forgyldte Stjernebilleder.

Stelzner ( ) Maler i Miniatur, Landskaber i Gouache og Olie, opholder sig i Flensborg, raderer ogsaa i Kobber.

Steenbock (Magnus) Greve til Varnø, Allarp og Kjelstorp, Friherre til Kido og Kyndo, Herre til Raanæs, Medevi og Uglenæs, H. M. Kongen af Sverrigs Rigsraad og Feltmarskalk. Han er fød i Stokholm 1664. Hans Liv og Levnet som Krigsmand, er saa bekjendt, og saa omstændelig beskreven, at det er overflødigt her at gjentage det mindste af samme, heller ikke passer det med Hensigten af dette Værk; men det hører aldeles hid, at berette, at denne samme Mand var en Kunstner, saavel i Malerie, som Billedhuggerie. Sit langvarige Fangenskab formildede han ved at arbeide i disse Künster, og har man paa det Kongelige danske Kunstkammer, hans Portrait, malet i Olie af ham selv, samt nogle skaarne Sager i Elfenbeen. Aldeles ulykkelig er derfor ei den, der formedelst en uheldig Lod i Livet, kommer til at tilbringe en Deel af sin Levetid i et eensomt

Fængsel, naar han har Smag, og noget Talent for de tegnende Kunster, de ville forsøde ham mangen Stund, som maaskee ellers vilde vorde ham bitter og utaalelig; denne Adspredelse havde Steenbock i sit Fængsel, og forskaffede ham Træthed og Søvn paa hans Leie, der ellers havde faldet ham haardt, da han var fra Fødselen af bestemt at hvile paa blødere Puder. Han døde som Krigsfange i Kastellet ved Kjøbenhavn 1716. Under hans i Kobber stukne Portrait efter hans eget Malerie, som staaer foran 3die Tome af den danske Oversættelse af hans Liv og Levnet, læses blandt andet:

En patriotisk Helt ei Verdens Agt forliser,
Skjøndt han en fangen Mand i fremmed Land maae døe.

Stibolt (N.). Han har malet Tordenskjolds Attakker paa Strømstad og Gothenborg 1717, som ere stukne i Kobber af Gustav de Lode.

Strack (Ludvig) Landskabsmaler i Pløen, raderer ogsaa i Kobber.

Strauss (Johan). Han arbeidede i Kiel, og har der stukket Joh. Adolph Kielman à Kielmansek, i stor Folio, efter Owens Malerie.

Streng ( ). En Portraitmaler i Stokholm ved 1740. Bergquist og Gering have raderet efter ham.

Stridbek (Johan). En svensk Kobberstikker. Han var fød i Frankfurt am Main 1707, men han maae have opholdt sig en lang Tid i Sverrig, da han 1740 bragte i Kobber endeel Pallaier, Slotte, Lysthuse m. m. i dette Kongerige.

Storm (Peder). Han var Præst til Egtved Menighed i Ribestift, og Provst i Jerløf Herred. Han har forfærdiget Tegningerne til de af Terpager i hans Ripæ cimbricæ Descriptio besørgede Kobberplader henved 1739. See Fortalen til samme Bog.

Stub (Christian Gotlieb Kratzenstein) Maler. Han er fød i Kjøbenhavn 1783. Efter at han her hjemme havde malet gode Portraiter og historiske Stykker, gik han 1809 paa en Udenlands-Reise, igjennem Cassel, Paris til Italien. Han opholdt sig nogen Tid i Rom, og kom hjem igjen 1811. Han er 1815 optagen til Medlem af Kunsternes Academie i Kjøbenhavn. Han døde 1816.

Stunder (Johan J.) Maler. Han er fød i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Juveleer. Han vandt 1780 den største Sølvmedaille for Tegning i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn, og reiste derpaa med J. H. Cabott til Italien, forblev der nogen Tid, gik derpaa til Vien. Han lever som Portraitmaler i Leutschau i Zipser Comitat i Ungarn, hvor han ogsaa har malet en Altertavle i den evangeliske Kirke i Iglo.

Sturtz (Helfric Peter) Etatsraad og Æresmedlem i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn. Han er fød i Darmstad 1737, opoffrede det meste af sin Tid paa den diplomatiske Bane, og andre Statens Embeder i Danmark, men forsømte desuagtet ei sin Yndlingskunst, at male Portraiter i Pastel, hvori han bragte det temmelig vidt. Han døde i Bremen 1779.

Suderbek (Franz). En meget agtet Graveur i Steen, under Dronning Christrnes Regjering i Sverrig.

Sundin (Pehr). En svensk Maler, fød i Orrviken i det jemtelandske Pastorat Sunns, hvor hans Fader var en maadelig Kirkemaler. Udrustet med Færdighed for Maler- og Bygningskunsten af Naturen, har han i sit Fædreland malet adskillige Altertavler i Kirker, besynderlig i Jemtedalen og Hertedalen, og hans fortrinligste Arbeide, Christi Nedtagelse af Korset, seer man i den jemtelandske Kirke Rødøn.

Han kom til Stokholm, bivaanede Kunsternes Academies Informationer i 16 Timer, og vandt en af Academiets Prismedailler. Han kan dristigen sættes paa Siden af Hørberg, er ellers en jevn og simpel Bonde, som ene ved sig selv er bleven den Kunstner han er. En af hans Sønner ved Navn Jørgen, træder i hans Fodspor, han har i sit tyvende Aar, allerede forfærdiget Tegninger, der fandt Biefald i Stokholm, og har erhvervet ham hans Konges Yndest og Understøttelse.

Sundvall (Carl Fr.) Kongelig svensk Hof-Intendent. Han havde ved Udstillingen i Kunsternes Academie i Stokholm 1811 fremsat adskillige Desseins af et Hospital, og et Studercabinet, tegnede og laverede i Touche.

Svendbiørnsen (Rafn). En Islænder, som i Begyndelsen af det 13de Aarhundrede, foruden at at være Skiald, en stor Læge, derhos lovkyndig og veltalende, var en stor Kunstner i at arbeide i Træe og Jern. Rafn Svendbiørnsens Saga, Müllers Sagabibliotek Pag. 237.

Swadde (Wilhelm). En hollandsk Kobberstikker, som af Kong Carl den 11te i Sverrig, blev forskreven til dette Land, for at gravere Pladerne til Svecia antiqua et hodierna.

Swedman (Carl Wilhelm). En svensk Maler, der var Lærling af Pasch.

Swinhufvud. En i Aarene 1802 til 1804 sig i Kjøbenhavn opholdende Kunstner, svensk af Fødsel, som med Haar meget net indlagde og broderede Landskaber, han døde sammesteds.

Sylvius ( ). En svensk Maler, som har malet flere Platfonder paa Drotningholm, hvoraf den paa Trappen er tilendebragt af hans Lærling Oluf Pilo.

Sørensen (Jacob) Skolemester i Norge. Han

har i Aarene 1762 og 1763 forfærdiget Altertavlen i Vatne Kirke i Sundmør i Bergens Stift, og tillige udskaaret adskilligt i Træe paa samme.

T.

Tadey (Françesco Antonio). Han er fød 1767 i Landsfogderiet Lugano i det italienske Schweitz. Han kom her til Landet med hans ældre Broder Michael Angelo, begge duelige Stukkaturarbeidere, paa Baron von Geltings Anbefaling, og i hans Følge i Aaret 1777. Broderen arbeidede nu i 5 Aar i hans Boepæl i Angeln, paa Augustenborg og i Slesvig. Han reiste derpaa hjem, giftede sig i Lugano, og var en Tour i Italien. Han kom igjen tilbage til Slesvig, og arbeidede her i følgende Aar, tilligemed sin yngre Broder Françesco Antonio, paa mange adelige Herregaarde, og i Flensborg. Siden 1786 blev Françesco alene her tilbage, da hans Broder paa nye gik til Italien, og arbeidede saavel i det Slesvigske som Holsteenske, samt i Hamborg og dens Landsteder, undertiden ogsaa i det Meklenborgske. Paa Knop og i et lidet Lysthuus i Kiel sees smukke Arbeider af ham. 1812 og 1813 arbeidede han paa Capellet paa Flensborg nye Kirkegaard.

Tailu (Nicolas). En Runesteenhugger i Norge fra Christendommens første Tider. Ved Thosøe-Gaard i Smaaelehnene sees en Steen af ham med Paaskrivt: *Niculas Tailu* grua Runn of F. og M. sin (Niculas Tailu grov Runer til Minde om sin Fader og sin Moder).

Tanke (Hans). En dansk Maler, som var til 1738, og har malet Søestykker, og Alterlavlen i den

afbrændte Frue Kirke i Kjøbenhavn.

Tanzi (   ). En svensk Billedhugger, og Lærling af Sergel.

Taravall (   ) Historiemaler. Han indforskreves i Sverrig for at male Platfonderne i det nye Slot, ligesom han ogsaa sysselsattes med Dørstykker og Betrækkene. Men kort efter han havde begyndt paa Platfonden i Slotskirkem, foretog han en Reise til Frankrig i private Ærinder. Imidlertid omtales denne Taravall med Berømmelse i svenske Annaler, at han var den, som i Forening med Bouchardon lagde alvorligen første Haand paa Tegningsskolen og Tegneacademiet i Sverrig. Den Taravall, som Fiorillo i hans Geschichte der zeichnende Künste Tom. 3 Pag. 405 omtaler, som et ungt Menneske, der berettigede til de største Forhaabninger, men døde i sin blomstrende Ungdom i Rom, kan vel ei være den samme som denne, men er nok en yngre af Familien.

Tempelman (   ) Professor og Arkitekt. Han var Secretair og Bibliothekar i Kunsternes Academie i Stokholm, og døde 1816.

Tengnagel (Friderich Michael Ernst Fabritius von) Krigsraad, fød 1781 paa Herregaarden Veylegaard i Fyen. Af Lyst til Malerkunsten dyrkede han Landskabsmaleriet, som lykkedes ham saa vel, at han kan regnes blandt Danmarks gode og behagelige Malere, der endnu sikkert vil vise større Prøver paa sin Kunst, naar han i de bjergagtige Lande faaer den høiere Naturs rædsomme og imposante Scener at see.

Tessin (Nicodemus Valentinsen, den Ældre). Han var fød i Stralsund 1619, og blev 1645 Kongelig Bygmester, var ogsaa Raadmand i Stokholm. Han gjorde en Reise til Italien for at studere i sin Kunst, og

kom derpaa tilbage til Fædrelandet. Efter denne Arkitekts Tegninger blev Drotningholms Slot opført af Regjeringen, under Carl Gustavs Enkedronning, Hedevig Eleonore, paa hvis Bekostning det blev bygt. Han har ligeledes opført Lystslottet Strømsholm, og Kongens, Carl Gustavs Gravmæle. Han adledes 1674, af Carl den 11te.

Tessin (Nicodemus, den Yngre). En Søn af foregaaende, fød i Nyekjøbing 1654. Han fik Ordre at ende Drotningholms Slot, og igjen at opbygge Stokholms, hvis Forside ogsaa er opført efter hans Plan. Han døde 1728 som Greve, Ober-hofmarskalk, og Cantzler ved Lunds Universitet, og havde som Arkitekt, et endnu mere udmærket Navn end hans Fader.

Tessin (Carl Gustav) Greve. Han fulgte sin Fader 1728, som Over-Intendent, og fuldendte hans begyndte Arbeide, Stokholms Slots Bygning, efter at han for at udvide sine Indsigter i Bygningskunsten havde gjort en Reise udenlands. Han døde 1770, og med ham uddøde Familien. Efter hans Faders Tegning blev Christiansborg Slot i Kjøbenhavn, som afbrændte 1794, opbygget under Hausers Opsigt. Under Titel af: Anterior et præcipua Regiæ Hafniensis prout destinata sit facies, quam summus Regiorum ædificiorum Hortorumque per Sveciam præfectus et Baro N. Tessin ordinavit et delineavit, haves den fornemste Façade af dette Slot stukket i Kobber, der viser, at der ei alene er endog førend Kong Frederik den 4des Død tænkt paa denne nye Slotsbygning, men at der endog er gjort mange Forandringer i samme under Opførelsen, ikke til dens Fordeel, da denne Tegning udviser en ædlere Smag og Stiil, end Opstalten in natura var.

Thiele (Johan Her-

man). En dansk Kobberstikker. Han har 1735 stukket saavel Portraiter, som Prospecter, og nogle Plader i det Kongelige Myntværk.

Thielo (Christian) Formskjærer i Kjøbenhavn. Han har skaaret adskillige Figurer i Træe, hvormed en Deel Leilighedsvers prydedes.

Thielo (Johan Gerhard Wilhelm) Maler. Han er fød i Hannover 1735. Paa en Minister Hardenbergs Bekostning kom han 1757 til Kunsternes Academie i Kjøbenhavn, hvor han studerede saa flittig, at han 1758 vandt den mindre, og 1759 den større Guldmedaille i Malerkunsten. Han gik 1761 tilbage til Hannover, hvor han levede 1809, og malede Portraiter, Historiestykker og Landskaber.

Thorlaksen (Gudbrand) Biskop over Holum Stift i Island. Han har skaarendet Titel-Træesnit, som staaer foran i den af ham in Folio paa Island udgivne Bibel, trykt paa Holum 1574, hvilket er betegnet med hans Monogram. Han har iligemaade udskaaren Begyndelsesbogstaverne af samme Bibels Capitler.

Thornborg (Andreas) Miniaturmaler. Han var fød i Mandal i Norge. Han blev af Klevenfelt brugt til at afcopiere gamle danske Vaabener, og andre Oldsager. Han ernærede sig desuden ved at male Miniaturportraiter i Kjøbenhavn, og levede 1774. Han var Høyers første Læremester.

Thorstensen (Hialti) Maler og Billedskjærer. Han var Provst og Præst i Vatnsfjord i Isefjords Syssel i Island fra 1692 til 1741. Han havde foruden flere, malet i Pastel Paul Widalin og John Widalin til Skalholt.

Thorwaldsen (Berthel) Billedhugger, Professor, Ridder af Dannebrogen. Han er fød enten i Kjøbenhavn, eller paa et Skib, som gjorde Reisen fra Island til denne Stad. Han stude-

rede ved Kunsternes Academie i Kjøbenhavn, og fik 1791 den mindre, og 1793 den større Guldmedaille i Billedhuggerkunsten. Han reiste derpaa til Italien 1797, og opholder sig i Rom, hvor han er bekjendt under det Navn: il Cavaliere Alberto scultore danese, og har arbeidet der i 12 Aar. Han gjorde 1819 en Reise til sit Fædreland, og opholdt sig der fra October til August 1820. Under hans Ophold blev han saavel af Kongehuset, som alle Kunstens Yndere og Dyrkere festligen modtaget. Han modellerede Kongen, Dronningen og deres tvende Prindsesse Døttre, og et historisk Stykke til Metropolitan-Kirken. Han blev stukket i Kobber af Clemens, efter Eckertsbergs Malerie, og litographeret af C. Hornemann. Efterretningerne om ham og hans Arbeider ere saa mange og vidtløftige, at de ei her kan rummes, men maae søges i mange Skrifter. See iblandt flere: Feldborgs Danmark delineated, Tom. I, Edinborg 1820, hvor hans Arbeider opregnes. Efter fuldendt Reise drog han over Warschau tilbage til Rom, hvor han nu igjen arbeider. En Medaille er af Brandt forfærdiget over ham, med hans lignende Billede paa den ene Side, og paa den anden en Figur, der tegner noget paa en Obelisk, og en tiltrædende Genius, der gyder Olie i en Lampe med Omskrivt, à Genio lumen. Af Buster har han forfærdiget Hertuginden af Augustenborg, Grev A. P. Bernstorph, Tyge Rothe, Homer og Raphael, Cicero, Jacob Baden, i Marmor. I Gibs, Bacchus og Ariadne. Men fremfor alt gjenlyde overalt Berømmelser over hans Jason i naturlig Størrelse, en Døbefond, som er bestemt at staae i en Landsbyekirke, hvor den formodentlig ei vil sees af ret mange kyndige Øine, men snarere burde staae i den opbyggende Frue Kirke i Kjøbenhavn,

eller det nye Slots-Capel. Fire Basreliefs til det nye Slot: velgjørende, stedse blomstrende Kraft, Sundhed, (et utydelig skrevet a i Brevet til Thorvaldsen, siges at være læst for et u), oplivende Aand, alt forenende evig Retfærdighed. Foruden disse, er hans Attelier stedse opfyldt med nye Arbeider, deels i Gibs, deels i Marmor. See mere herom i Athene, et Maanedsskrift af Molbech, Jan. 1815, Pag. 1—32.

Thura (Lauritz de) Bygmester. Han var fød i Aarhuus 1706. Han anvendte sin Ungdom paa at lære saavel den borgerlige, som Krigsbygnings-Kunsten. Han reiste i dette Øiemeed udenlands, og dannede sig end mere i Frankrig og Italien. Da han kom hjem igjen, blev han Overconducteur ved Fortificationen. Han har bygget Hirsholm Slot, men har vel ei havt frie Hænder, ligeledes byggede han 1736 Ermitagen, som er i en temmelig god og reen Stiil. Han opførte ligeledes Prindsens Pallais bag Slottet, som er af simpel Bygningsmaade og har intet udmærkende. Frue Kirkes Spiir, som afbrændte 1807, var efter hans Tegning, ligesom Frelsers Kirkespiir paa Christianshavn. Han har videre bygget den nye Bygning paa Valløekloster, som contrasterer stærk med de gamle gothiske Taarne, Endelig har han ordnet Kong Frederik den 4des og Dronning Louises Monumenter i Roeskilde Domkirke. Han er desuden berømt som Skribent, da han har udgivet Pragtværkerne Vitruvius danicus og Hafnia hodierna, samt en Beskrivelse over Bornholm.

Tonning (Christian) Landskabsmaler. Han opholdt sig i Christiania i Norge, og malede temmelig gode Landskaber. Han skal ogsaa have malet Transfigurationen under Bræddeloftet i Kongsberg Kirke i Norge, formodenligt

efter et Kobberstykke, stukken efter Raphaels Malerie, og decoreret med Malerier nogle Værelser i Christiania, som ei skal være ilde.

Toqué (Jean Louis) Portraitmaler. Han er fød i Paris 1696, og var Lærling af Bertin og Nattier. Han blev 1760 efter Keiserlig russisk Indbydelse forskreven til Petersborg for at male Keiserinde Elisabeth, som blev stukket i Kobber af Schmidt. Paa Hjemreisen tilbragte han en Tid i Kjøbenhavn, hvor han 1762 malede Kongen, Frederik den 5te, og blev her Medlem af Academiet. Han anføres her, fordi han var den eneste Maler af nogen Rang, der uindbuden havde indfunden sig her, siden Academiets Oprettelse; man fik dog nu en forskjellig Maneer fra Pilos at see, og endskjøndt denne Rival ei var af de farligste for ham, virkede dog Toqués Dom paa Pilos Arbeider, han bedømte ham nemlig saaledes: "Pilo peint en Turc." Dette virkede paa Pilo, thi fra den Tid søgte han noget at styre sin Pensel.

Torberg ( ). En duelig Fabrikmester, som Kong Ole Tryggesøn i Norge lod reise udenlands, for ved sin Hjemkomst at istandsætte hans Krigsflode, og bygge nye Skibe.

Torgersen (Biørn) Bygmester, som i Følge Inskriptioner i Nicolai, og Frue Kirker paa Hadeland i Norge, fuldførte disse Arbeider Aar 1474.

Tornquist. See Adelcrantz.

Tornstrøm (J.). En i Carlscrone i Sverrig værende Billedhugger ved de Kongelige Krigsskibe, har forfærdiget adskillige Statuer, endog i colossalsk Størrelse til disses Decorering. Kjendere have forsikkret, at der iblandt hans Figurer ere adskillige, hvoriblandt en for Fregatten Galathea, som fortjente at være i carrarisk Marmor; og han vilde sikkert bleven en Billedhugger

af stort Navn, naar han i Tide havde havt Leilighed til at danne sig i Italien. Men med al vor Tids Snak om Kunsternes, og Kunstneres Ophjelpelse, er man ei i Tide agtsom nok paa det opkommende Genie, særdeles om det fødes i de laveste Classer. Det havde hædret Kong Gustav den 3die, om han havde taget Maleren Hørberg, og Billedhuggeren Tornstrøm, begge indfødte Svenske, med sig til Italien, de vilde vist der uddannet og forædlet deres Naturgaver paa en behageligere Maade, og leveret Arbeider, som vilde have været af større Rang, i Stedet for Kjenderen meget vel øiner de større Anlæg i dem, men beklager Forfatterens videre forsømte Uddannelse, og Savnet af hvad de sikkert i Kunsten havde bleven for store Mænd.

Tove (Ravnung) han byggede i den hedenske Tid de bekjendte og berømte Høie ved Jellinge, i Forening med Vodin og Knubbe.

Trippel (Alexan.) Billedhugger. Han var fød 1747 i Schafhausen i Schweitz, og kom som en ung Dreng med 3de af sine Brødre hid fra England. Her blev han sat hos Wiedevelt for at lære Billedhugger-Kunsten, hvori han gjorde saa stoee Fremskridt, at han 1767 vandt den mindre, og 1768 den større Guldmedaille i samme, ved Kunsternes Academie i Kjøbenhavn. Han gik herfra til Paris, og arbeidede i Porcellainsfabriken i Seve. Fra Paris kom han til Schweitz, og blev der saa vel belønnet for sin Kunst, at han foretog en Reise til Italien, hvor han grundfæstede sit store Navn, som han siden har erhvervet sig overalt i Europa.

Trolle (Niels). En Maler, som opholdt sig, og arbeidede i Kjøbenhavn ved 1774, og malede ei ilde Quodlibet Stykker.

Truslew (Niels)

Kobberstikker. Han er fød i Jylland 1762. Han har stukket Skærmydsler til Søes, imellem danske og engelske Fartøier, samt smaae Attaker til Lands imellem Norske og Svenske, forefaldne i sidste Krig, han malede ogsaa i Miniatur.

Tscherning (David). Han har stukket Rentemester Gabels Portrait i stør Qvart, som er vel gjort.

Tungelfelt ( ). En Miniaturmaler, som opholdt sig i Sverrig, og har der malet Miniaturportraiter.

Turretin (Jean Jaques) Maler. Han fik 1805 den mindre Sølvmedaille for Tegning i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn, og maler smaa Portraiter i Crayon og Tuskmaneer.

Tuscher (Marcus) Maler, Kobberstikker, og Bygmester, et Universal-Genie. Han et fød 1705 ved Nyrnberg, og kom i Lære hos Johan Daniel Preisler, for at underviſes i Tegning og Malerkunst. Han gik 1728 til Italien igjennem Frankrig, Holland og England. Han var saa vel bevandret i Arkitektur, Perspectiv- og Kobberstikkunst, Steenskjærerie, Pousseren, at han kunde ansees, som om han udelukkende havde opoffret sig til enhver af disse Kunster. Han blev paa sine Reiser bekjendt i England med Capt. Norden, som anbefalede ham til Kong Christian den 6te. Efter Nordens Død bragte Tuscher, som derpaa kom til Kjøbenhavn, hans Reisejournal i Orden, og stak Kobberpladerne til hans Voyage d'Egypte, som det Kongelige danske Videnskabernes Selskab udgav. Han døde 1751, og der ere slagne tvende Skuepenge til hans Ære.

Twede ( ). Han er fød i Holsteen, og var Theatermaler udi Hamborg for faa Aar siden.

Tychsen (Olaus Gerhard) fød 1734 i Tøndern

i Hertugdømmet Slesvig. Professor, Doctor og Bibliothekar i Butzon, har egenhændig raderet Tabellerne til sine Skrifter, f. Ex. til hans Interpretatio inscriptionis, Cuficæ in marmore Templi s. Marci cathedræ etc. Butzow 1787, 4to.

Türk ( ). En udenlands fød Maler af det 18de Aarhundrede, opholdt sig i Kjøbenhavn, og malede der Dyr i Potters Smag.

U.

Ulfelt (Eleonore Christine). En Datter af Kong Christian den 4de, og Corfitz Ulfelts Gemalinde, Lærling af Carl von Mander, har beskjeftiget sig meget med at male, og især at brodere. Iblandt andet broderede hun Kong Christian den 5tes Portrait og Ramme, som sees paa Rosenborg Slot. Ulykkelige Eleonore Christine, som formedelst din Troeskab og Hengivenhed til din Mand, tilbragte saa mange haarde Fængselsdage, du vilde endnu have været ulykkeligere, naar ei de Kunster du i Ungdommen var oplært udi, havde forkortet og formildet dine haarde Kaar.

Ulfelt (Ellen Christine) Hun var en Datter af Corfitz Ulfelt og Eleonore Christine, fød 1643, hun er bekjendt af, at have malet Portraiter. Hun døde 1677.

Ulrich Christian (Hertug) Kong Christian den 4des Søn. Han var en god Maler, som 1630 havde malet Hertug Albert af Fridlands Portrait, stukket af Simon de Pas.

Ulrike Eleonore. Dronning i Sverrig. Datter af Kongen i Danmark, Frederik den 3die, formælet med Kongen i Sverrig, Carl den 11te, Moder til Kong Carl den 12te, død 1693. Hun malede Portraiter, og

besad megen Færdighed i at træffe nærværende, ja endog fraværende Personer. Lönboms Handlingar til K. Carl XI Historia, 6te Saml. Stockholm 1766, S. 134.

Urban. En Dansk af Fødsel, som ved Constantinopels Indtagelse af Tyrkerne 1453, forfærdigede en uhyre Maskine, der førte en meget stor Kanon, som skjød en Kugle af 600 Pund paa ¼ Miils Distance. Han var en Overløber fra Grækerne til Mahomet den 2den, Kanonstøber af Profession, og hjalp herved til Constantinopels Indtagelse.

Uro (Thomas) Præst ved Ulvigs Kirke i Hørdange i Norge, han har malet sin Hustrue og 8 Børn, hvilken Tavle hænger i Ulvigs Kirke.

Utterhielm ( ) Kongelig svensk Kammerherre. Han var en Lærling af Ehrenstrael. Hans Arbeider saavel i Miniatur, som i Portraiter, og det historiske Fag, træffes i adskillige Cabinetter i Sverrig, og eie virkelige Fortjenester.

V.

Valck (Gerhard) Kobberstikker. Han var fra Holland, og har i Aaret 1685 stukket Baron Jens Juels Portrait, ligeledes Marcus Giøes, og Biskop Kingos, alle fortræffelige, og slutter man heraf, at han har opholdt sig her i Danmark.

Valckert (Werner van de) Maler. Han var fra Holland, og maae rimeligen have været her inde i Landet, da han i Selskab med flere har 1619 og 1620 malet de historiske Stykker, der staae paa Panelet inde i Kongens Stol i Frederiksborg Slots Kirke, og skjenket et Malerie til Studenterne paa Regentsen.

Vaulund. En kun-

stig Smed, som arbeidede ved Aar 500 efter Christi Fødsel i Danmark, i alle Slags Metaller, Guld endogsaa.

Venne (Adrian van der). En hollandsk Maler, fød i Delft 1586. Han malede Stykker graat i graat, og opholdt sig nogen Tid i Danmark, hvor han fot Kong Christian den 4de malede flere Stykker, og i Besynderlighed et med Kongen og de fremmede Gesandte, som sees paa det Kongelige Kunstkammer. Han døde 1650.

Viertel (Carl) Portraitmaler. Han er fød i Kjøbenhavn 1772, og vandt 1789 den mindre, og 1790 den større Sølvmedaille for Tegning i Kunsternes Academie sammesteds. Han opholdt sig en Tid lang i Stokholm, hvor han arbeidede i sit Fag, men kom igjen tilbage til Fædrelandet, hvor han nu lever og arbeider.

Vigfus. En ypperlig Kunstsmed og Bygmester, som Kong Svend Estridsen i Danmark lod oplære i Kunsten, og som saavel her, som i Norge og England, agtedes for en stor Kunstner.

Vinding (Poul) Etatsraad og Professor ved Universitetet i Kjøbenhavn. I en Edition af Viti Beringii Florus danicus, trykt i Odense 1698, sees denne Autors Portrait i Kobber, der lader formode, at Vinding har raderet samme, da hans Navns Undertegnelse nok ei gjælder det latinske Vers alene.

Vogt (Carl Friderich). Han vandt 1802 den større Sølvmedaille for Tegning i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn. Han gjorde for nogle Aar siden en Reise til Norge, hvor han opholder sig, og beskieftiger sig med Landskabsmaleriet, og den nye Tegneanstalt sammesteds.

Voorhout (Johannes) fød 1647, nær ved Amsterdam, giftede sig 1760 med et Fruentimmer af en meget god norsk Familie, og flygtede med hende 1672,

da de Franske gik ind i Holland, til Fridriksstad, hvor de Fornemste i Byen vare i Familie med hans Kone. Efter at have opholdt sig her nogen Tid, fæstede han Boepæl i Hamborg, hvorfra han efter 3 Aars Ophold gik til Amsterdam. Han har stor Rang mellem Historiemalere, hans Compositioner ere for det meste tagne af den hellige Skrift, og den græske og romerske Historie.

W.

Wahl (Johan Georg) Maler. Han var fød 1779, og fik 1803 Academiets store Guldmedaille. Han reiste derpaa udenlands for videre at danne sig i Kunsten, men døde i Italien 1810, hvor han havde opholdt sig i 4 Aar, for at udvide sine Kundskaber som Historiemaler.

Wahl (Johan Salomon) Portraitmaler, fød i Meissen 1689. Han lærte i Leipzig hos David Høyer. Han arbeidede siden i Dresden, Hamborg og Rostok. Kongen i Danmark, Frederik den 4de, kaldte ham 1719 til Danmark, og gjorde ham til Hofmaler. Han blev 1744 Medlem af Academiet i Florenz. Han har malet adskillige Portraiter af den Kongelige Familie, ligesom ogsaa af adskillige andre mærkelige Personer. Kong Christian den 6te gjorde ham 1737, efter den yngste Grotschillings Død, til Kongelig Kunstkammerforvalter.

Waldemar (Greve) Kongen i Danmark, Christian den 4des Søn, har ogsaa beskjeftiget sig med Malerkunsten, som beviser, at han baade er oplært i denne Kunst, og har havt Lyst og Anlæg til samme.

Walgensteen (Thomas Erasmi). See Falkenstein.

Wallée (Simon de

la). En Arkitekt, og efter Navnet en Franskmand. Under Dronning Christines og Carl Gustavs Regjering i Sverrig, byggedes efter hans Tegninger Hedevig Eleonoræ, og St. Catharinæ Kirken. Han lagde ogsaa Planen til et nyt Ridderhuus paa Normalms Torv, hvor Operahuset nu staaer. Man havde dertil kjøbt Grev Lillies Huus. Kongen biefaldt Planen, men med Ordre, at udføre den paa det gamle Ridderhuus, hvortil det ei passede. Med det phaltziske Dynastie indtraadte en forædlet Smag i Sverrig i Bygningskunsten. Den græske Arkitektur blev den herskende i Forening med den gothiske, hvis kantede Spidser, som passende efter Climatet, og national Alvorlighed vedligeholdtes, uden at Værdigheden af det hele formindskedes. Bygningskunsten vedblev i denne Stiil uafbrudt, indtil den under Kong Carl den 11tes sidste Regjeringsaar opnaaede dens største Høide der i Landet. Han døde 1643.

Wallée (Jean Simonsen de la) fød 1620, død 1696, Søn af Simon de la Wallée, Borgemester i Stokholm, og Præses i Bygningscollegiet. Han var Hof- og Stadsarkitekt i Sverrig under Kongerne Carl den 10de og 11te. Han gav den første Plan til Stokholms gamle Slot, som siden fulgtes saavel i Strukturen, som Façadens Decorering.

Wallich (Arnold eller Ahron) Theatermaler. Han fik 1801 den mindre, og 1802 den større Sølvmedaille for Tegning i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn. Han reiste derpaa udenlands, var i Rom, og kom 1810 hjem. Efter et kort Ophold i Fædrelandet, reiste han igjen ud, hvorfra han atter er hjemkommen.

Walter (Johan Ernst Christian) Kobberstikker, fød i Hertugdømmet Lauenborg. Han udgav smukke Pragtfugle og Pattedyr, tegnede

efter Naturen, og illuminerede.

Wardigh (D. G.) Maler, fød i Hamborg 1700. Han var i adskillige Aar hos Hofmaleren i Eutin, gik derpaa til Amsterdam, hvor han forblev i 7 Aar, og studerede efter v. Huysum, van der Heiden og H. Saftleben, derpaa kom han til Hamborg, og levede der til 1766, da han kjøbte sig et Sted i Pløen, hvor han døde 1789. I hans bedste Tid malede han gode Blomsterstykker, Egne om Amsterdam, og Rhinen, i fornævnte Mesteres Smag.

Warin (Jean) Medalliør. Han boede i Stokholm, og af ham har Karlsteen profiteret meget. Han har formodentlig forhen været i fransk Tjeneste, hvor han har skaaren Stempler til Ludvig den 13des Mynter. Foruden franske, findes ogsaa af hans Arbeider paa hertugelige braunschwigske Medailler af 1761, og andre berømte Personer.

Warog (Daniel) Medalliør. Hans Fader var Myntsmed i Stokholm, og han lærte Kunsten hos den berømte Karlsteen. Han har ei arbeidet meget i Sverrig, men i Wien. Han var en duelig Mand, og er død i Wien henved 1730.

Wattrang (Anne Marie). En Datter af den berømtt svenske Maler Kløker Ehrenstrael. Hun har tilligemed sin Søster Sophie Elisabeth Brenner aflagt Prøver paa deres Duelighed i Tegnekunsten ved nogle Kobberstik, som føre den Titel: Muliebris industriæ ingeniique monumenta.

Way (Johan) fød 1792 paa Øen Gottland. Han gjorde som Militair Campagnen med de svenske Tropper 1814 mod Bonaparte, men hans Lyst og medfødte naturlige Talent drog ham til at dyrke Miniaturmaleriet, i hvilken Kunst han nu er Professor ved Academiet i Stokholm. Han er en Elev af

Alexander de la Tour i Bryssel.

Wedel (Friderich Ernst). Han har stukket den Mængde Kobbere, som findes i Tänzeri Jagt-Buch, der udkom i Kjøbenhavn 1682 til 1689 i Folio, men ere slette.

Wedderkop (Adele). Et svensk Fruentimmer, som udarbeidede meget smukke Landskaber i Vandfarve, der vare usædvanligen kraftige malede, og i en naturlig og kjæk Stil.

Weidenhaupt (Andreas) Billedhugger og Professor. Han var fød i Kjøbenhavn 1738, og Lærling af Pezold og Saly. Han studerede i 12 Aar ved Kunsternes Academie, og vandt efterhaanden alle dets Præmier. Han reiste 1762 udenlands, var 3 Aar i Frankrig, og 3 Aar i Italien. I Paris vandt han blandt flere Concurrenter Præmien. Han anvendte særdeles Flid paa den Deel af Anatomien, der er nødvendig at vide for en Billedhugger. I Florenz blev han Medlem af Academiet, og kom 1769 tilbage til Kjøbenhavn, hvor han derefter vedblev, at arbeide og underviise ved Kunsternes Academie. Han døde i Kjøbenhavn 1805.

Weland. En fortræffelig Kunstner i det 4de Aarhundrede efter Christi Fødsel i Danmark, som havde i et særdeles kunstigt Arbeide forestilt Forfædrenes Bedrifter, Jetternes Ødelæggelse i en Vandflod, paa et Sværd og dets Haandfang, samt gjorde en Rustning, som Biovulf gav Kong Hrodgar.

Wenzler (Heinrich) Steengravør. Han er fød i Tyskland, kom derpaa til Kjøbenhavn, hvor han var beskjeftiget med Steentryk, og har han leveret Blomsterstykker, Noder, Skrift paa Titelblade ligesaa smukt, som nogensinde nogen Product i dette Fag er seet af Fremmede.

Wertmüller (A. U.). En svensk Maler, som for ikke mange Aar siden

levede i Nordamerika, og hvis Ariadne paa Naxos roses meget, som sees paa Drotningsholms Slot.

Westin (Fredric) Historiemaler og Agrée i det Kongelige Kunstacademie i Stokholm. Han fremsatte ved Udstillingen i samme 1811 et allegorisk historisk Stykke, som forestiller H. K. H. Kronprindsen hilses af Minerva og de frie Kunster. Han er Lærling af Pasch og Masrelier, og meget frugtbar og riig i hans historiske Compositioner.

Westman (Bengt) Medalliør. Han var fød i Stokholm, og en Lærling af den berømte Karlsteen. Han forfærdigede noget over Kongen i Sverrig, Carl den 12te, og man begyndte at gjøre sig god Forhaabning om ham. Men han døde 1713 eller 1714.

Weyandt (Ludvig) Maler. Han er fød i Sverrig, hvor han 1680 til 1690 har malet gode Portraiter, der ere stukne i Kobber af Gole og Munnichusen. Han var ogsaa en duelig Historiemaler, og et af hans bedste Arbeider er Altertavlen i Slotskirken i Kiel, som han malede i denne Bye 1697. Den er 12 Fod høi og 6 Fod bred, og forestiller Christus paa Korset, med en bedende Maria Magdalena forneden. Oven til høire tvende Englehoveder, til venstre tvende Engle. Det hele er smukt, maaskee er Christus i Henseende til det anatomiske, noget fortegnet, den bedende Maria Magdalenas Hoved er meget udtryksfuldt, hendes smukke lange nedhængende blonde Haar er godt malet. Weyandt var Kammertjener hos den paa den Tid regjerende Hertug. Et Hoved af en Betler, denne Maler har gjort som Studium, og som Advocat Smidt har i sin Samling i Kiel, beviser at Weyandt har været i Rom, da det er betegnet med denne Byes Navn, og Aarstal 1686. Ligeledes er af samme

Mester: en Hule i Egypten i den corregioske Smag.

Weyse (Oluf Jepsen). Han var Miniaturmaler i Kjøbenhavn 1778, stak ogsaa noget i Kobber, og graverede Signeter.

Wichman (Nicolai) Portraitmaler. Hvor han er fød er ubekjendt, men han maa dog have havt nogen Fortjeneste i Kunsten, da han har malet Ansigtet paa et Stykke, forestillende Kong Frederik den 4de i Livsstørrelse, som Krock fuldførte det øvrige paa. Han har desuden malet den første danske Præst i London, M. Iver Brinch, som Andreas Reinhart 1726 har stukket i Kobber.

Wiedewelt (Hans) Bygmester. Han er fød i Meissen 1646, og kom 1670 til Kjøbenhavn. Her var han med at opføre Landcadetacademiet efter Pellis Tegning. Han opførte det Thottiske Palais, den reformeerte Kirke i Kjøbenhavn, og var Medentreprepeur ved Frederiksbergs Slots Opførelse. Han døde 1630.

Wiedewelt (Just.) Kongelig dansk Billedhugger paa Gammel- og Nye-Holm. Han var fød i Kjøbenhavn 1677, reiste i 19 Aar udenlands. Han døde 1757, og har Sønnen, den berømte Billedhugger Wiedewelt, sat et Monument over ham i Petri Kirke i Kjøbenhavn.

Wiedewelt (Johannes) Billedhugger, Justitsraad, Professor og Directeur i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn. Han var fød 1731, og lærte de første Grunde i Kunsten af hans Fader. Han øvede sig i Malerkunsten under Miani, men forlod den ved dennes Bortreise fra Kjøbenhavn, og hengav sig nu alene til Billedhugger-Kunsten. Han gik 1750 paa egen Bekostning udenlands, og tog til Paris. Her arbeidede han under Custoux, og modellerede ved Academiet. Han vandt der den store Præmie i Modelskolen. Han erholdt

nu et Reisestipendium af Kong Frederik den 5te, og reiste fra Paris til Rom, hvor han logerede paa Kammer, med den berømte Winkelman, hvis Omgang og Kunstkundskab var ham til megen Nytte. Han kom hjem 1758, og blev Aaret derefter reciperet ved Kunsternes Academie. 1761 blev han Professor, og 1768 gjorde han atter en Udenlandsreise til Frankrig, Holland og England. 1772 blev han Directeur ved Academiet, hvilket Embede han forestod i 16 Aar. De fleste Monumenter i Fredensborg Slots Have — Nordmandsdalen undtagen — ere fra hans Haand, ligesom ogsaa Mindestenene i Jægerspriis Lund, og adskillige Gravmonumenter, saavel over Kongelige, som borgerlige Personer. Alle hans Arbeider vidne om, at han flittigen har beskuet og nyttet Antikerne.

Wiedeman (Ludwig) Keiserlig Kongelig Oberst af Artilleriet. Han var fød i Nordlingen 1694. Han har forfærdiget den smukke Ridderstatue af Churførsten af Saxen, som staaer i Dresden, ikke langt fra Elven, henimod Fridrikstad. Han anføres her fordi han blev indforskreven til Danmark, for at modellere Kong Frederik den 5tes Ridderstatue, men døde i Kjøbenhavn 1754. Han var en stor Kunstner.

Wiehe (Carl Wilhelm) Kongelig dansk Commercesecretair, fød i Kjøbenhavn 1788, har meget flittig og heldig copieret adskillige nederlandske Stykker af berømte Samlinger, i Besynderlighed af den Kongelige Fredensborgske.

Wif (   ) Medalliør. Han var fød i Norge, og kom til Dresden, arbeidede der, men kom i Trætte med sine Foresatte, hvorpaa han hemmelig sneg sig bort med sine Stempler, til Alles Forundring. Imidlertid maae han være gaaet tilbage til sit Fædreland Norge, hvor han 1723 har skaa-

ren en Medaille paa Kong Frederik den 5tes Fødsel, og da man intet videre har hørt om ham, er han formodentlig død kort efter.

Wigand ( ) Bygmester i Kjøbenhavn. Paa en Gaard i Stormgade sammesteds staaer: Vigand Arkitekt 1690, og er en Gade her i Byen, nu Nye Vestergade, forhen kaldet efter hans Navn Vigandsgade.

Wikman (Joh. Gab.) var 1804 Kongelig Medalliør i Stokholm.

Willars (Otto) Maler. Han kaldes paa et latinsk Reisepas, som blev ham meddeelt 1702, pictor Regius.

Willemsen ( ) Bygmester. Om ham haves ei videre Efterretninger.

Willerup (Fridrich Christian) Bildhugger. Han er fød i Kjøbenhavn 1742, og Lærling af Wiedewelt. Han studerede i Kunsten ved Academiet i Kjøbenhavn, og vandt der 1766 den mindre, og 1767 den store Guldmedaille, blev Kongelig Bildhugger ved Flaaden.

Wilster (Franciscus Conradt) Billedhugger og Arkitekt, fød i Kjøbenhavn. Efter at have 1774 vundet den anden Guldmedaille for Modellering, og ligeledes 1776 den anden for Tegning, samt 1779 den første for Modellering ved Kunsternes Academie i Kjøbenhavn, drog han til Petersborg, hvor han fæstede Boepæl, og siden henlevede sin Tid der, fornemmelig som Arkitekt.

Winkler ( ) Kobberstikker. Han har for det meste opholdt sig paa Frederiksværk i Sjelland, og der stukket Landkort.

Winsløw (Peter Christian) Medalliør. Han har forfærdiget Reversen paa Dronning Louises Dødsmedaille 1751, og Medaillen paa Dronning Julianes Ægteforening 1752, med Kong Frederik den 5te i Danmark.

Withoos (Johan) malede smukke Landskaber,

og efter sin Reise i Italien, blev han kaldet til det Sachsen-Lauenburgske Hof, hvor han siden levede agtet og æret, og døde der 1685. Hans meste Landskaber ere italienske Udsigter.

Wodin. Han byggede i Forening med Ravnung Tove og Knubbe, Høiene ved Ting-Jellinge.

Wolf (Johan Heinrich) Medalliør. Han har blandt andet gjort en Medaille over Geheimeraad Berkentins Død.

Wolf (Nicolai) Maler. Han er fød i Kjøbenhavn. Han fik efterat have dyrket Malerkunsten ved Kunsternes Academie i Kjøbenhavn, 1785 den store Guldmedaille. Han reiste derpaa udenlands, og lovede at blive noget fortrinligt i sin Kunst, men han kom ei længer end til Dresden, hvor han forblev i en Række af Aar, og døde der 1814.

Wolfsberg (O. O.). En Maler, som 1769 har malet Altertavlen i det catholske Capel i Kjøbenhavn, forestillende Christus paa Korset.

Woumans (Conrad) Kobberstikker. Formodentlig en Hollænder af Fødsel, han stak adskillige Portraiter af danske berømte Mænd, henved Slutningen af det 17de Aarhundrede.

Wriede (Joachim). En Kunstner, som har malet den Prospect af Kjøbenhavn, som H. J. Petersen har vævet i Silke 1702.

Wugters (Abraham) Maler. Han var en indfød Hollænder, og kom her ind i Riget 1638 eller 1639, som maaskee Carl von Mander kan have givet Anledning til. Han blev først Contrafeimaler paa Sorøe Academie, i hvilken Post han 1664 siger sig at have tjent i 25 Aar. Han malede en stor Deel Portraiter, saavel af kongelige, som adelige og andre anseelige Personer, og var hans Pensel ei fuldt saa marved, som Carl von Manders, den Yngre, saa ere dog hans Portraiter smukke,

naturlige, og i den sande nederlandske Portrait-Stil. Han har ogsaa malet historiske Stykker. Altertavlen i Sorøe Kirke er af ham. Han har endnu levet 1679, og har været gift med Carl von Manders, den Yngstes, Enke Elisabeth Rømer. Han er død henved 1685.

Wulfcrona (   ) Lieutenant i den svenske Krigshær. Han havde fremsat 1811 i Kunstacademiets Udstilling i Stokholm, en egen Composition tegnet med Sortkridt.

Wunderlich (Johan Christopher Wilhelm) Modellerer. Han er fød i Gotha 1759. Han brugte sine Frietimer til at modellere og male i Pastel. Naturen vilde have ham til en Kunstner, men Nødvendigheden til en Conditor. Han kom til Kjøbenhavn, og udøvede der denne Brødkunst, men anbragte megen Smag og Kunst i de af ham gjorte Blomster, Deviser og Figurer. De sædvanlige Strøe-Compositioner ønskede han at gjøre mere varige. Deres Forgjængelighed bragte ham paa den Tanke, at befæstige dem. Dette opnaaede han ved at støde carrarisk Marmor meget fiint, og give det forskjellige Farver. Han befugtede nu sit med en Vandfarve let overtrukne Papiir, og anbragte derpaa ved et lidet Stykke Træes Hjelp sine Gjenstænder med sit kunstig farvede Marmorsand, der saaledes bliver temmelig fast. Man kan paa denne Maade afcopiere Landskaber o. s. v., og denne Kunst kan med Rette kaldes en Sand-Mosaik. Med et Glas for, holdt i den Stilling, at Sandkornene ei glimre, troer man at see en Gouache eller et Oliemalerie. Han har saaledes afcopieret Stykker af Brouer, Ostade, Romeyn. Han skikkede 1793 et Stykke efter denne sidste Mester 2 Fod 2½ Tomme høit, og 2 Fod 8½ Tomme bred, til Hertugen af Gotha. Han har ogsaa opholdt sig paa Taa-

singe og i Kiel. Jøvrigt har hans Kunst ei nydt her i Landet den Opmuntring, der tilkom den, og jeg er glad ved at kunde, ved denne Leilighed, gjøre Kunstelskerne opmærksomme paa denne Frembringelse, som ogsaa en nu afdød Munk, ved Navn Blanck, i Würtzburg skal have været en Mester udi. Denne Kunstner har i Vox pousseret smukt mange Hoveder, og godt modelleret flere Personers Buster, var ogsaa meget heldig i at træffe.

Wust (Carl Ludvig) Kobberstikker. Han var fra Nyrnberg, og Lærling i den Preislerske Skole. Han kom 1744 til Kjøbenhavn for tilligemed Keyl at arbeide paa Kobberpladerne til Vitruvius danicus, og Hafnia hodierna af Thura. Han gik igjen 1751 med Keyl til Dresden, og stak der noget af det churfyrstelige Gallerie. Derpaa kom han igjen til Nyrnberg, hvor han døde kort derefter.

Z.

Z (J. J.). Dette Monogram, som findes paa adskillige Tegninger, som bevares i det Kongelige store Bibliothek, er af en dansk Arkitekt, der 1627 opholdt sig i Amsterdam.

Zedritz (Hindrik). En Medalliør i Sverrig ved Slutningen af det 17de Aarhundrede.

Zelander (Pehr. Gust.). Han udsatte ved Kunstudstillingen i Stokholm i Kunsternes Academie 1811, et Project til en offentlig Begravelsesplads i Plan og Façade, tegnet og laveret.

Ziesenis (Johan Georg) Portraitmaler. Han er fød i Kjøbenhavn 1716, hvor han først lærte hos hans Fader, der nok har været en duelig Amtsmester. Han gik

derpaa udenlands, studerede i Galleriet i Dysseldorph, og kom i Gage i Hannover 1764. Han er den eneste Portraitmaler, som Kong Frederik den 2den i Preussen har sadt roelig for, men dette skede efter hans Søsters, Hertuginden af Braunschwigs, indstændige Begjæring. Først maatte Kunstneren sidde bag et Skjermbrædt, hvori var gjort et Kikhul, og lægge Portraitet an, medens Kongen spiste, men den sidste Gang sad Kongen selv for ham. I denne Anledning er følgende Begivenhed værd at opbevare: da Hertuginden havde ladet ham kalde i denne Hensigt, sagde hun til ham: "Ziesenis, hold han sig nu hvert Øieblik færdig for strax at kunde begynde sit Arbeide. Jeg vil nu absolut have en Original, og ingen Copie, og send han mig derfor det Lærred, hvorpaa han vil male". Ziesenis som ellers var en meget retskaffen Mand, og aldeles ikke kunde lide, man havde Mistroe til ham, blev saa eftertrykkelig krænket ved denne Hertugindens liden Tiltroe, at han udtænkte et Middel til at hævnr sig, som han sikkert ei vilde have anvendt under andre Omstændigheder. Han spændte nemlig dobbelt Lærred paa Blindrammen, og lod den bringe til Hertuginden, som med egen Haand, uden at lægge videre Mærke til noget, satte sit Segl paa det underste Lærred. Kongen blev malet, hans Hoved blev meget ligt og skjønt, og besad det ham egne Blik. Da han kom hjem med sit Stykke, spændte han det øverste Lærred af Rammen, hvorpaa Portraitet sad, malte en fuldkommen Copie paa det nederste Lærred, og beholdt paa denne Maade, under Navn af en Copie, Originalen, efter hvilken han forfærdigede mange andre Copier. Man kan være overbeviist om, at han ei havde handlet saaledes, naar Hertuginden havde havt mere Fortroelighed til ham. Ge-

schichte der Malerei in Deutschland, von J. D. Fiorillo, Hannover 1818, Tom. 3, Pag. 392 og 393. Han havde en glødende Colorit, gode Stillinger, foldede Klædemonnet godt, og var heldig i at træffe. Et Portrait af ham, forestillende Arveprinds Frederik, sees paa Fredensborg Slot. Han døde i Hannover 1777.

Zink ( ). En i Sverrig fød Maler, som drog til London, boesatte sig der, og er formodentlig ogsaa død der.

Zølner (Diderich). Han fik den store Sølvmedaille for Modellering i Kunsternes Academie i Kjøbenhavn 1770.

Zschosche (Joh. Christian). En Maler i Vexio i Sverrig, i Midten af det 19de Aarhundrede. Omendskjøndt vel ek mere end en Amtsmester, nævnes han her, som Hørbergs første Læremester.

Zuber (Franz Joseph) Bygmester. Han er fød 1705, og har bygget nogle Pallaier i Kjøbenhavn. Han var tillige en god Mecanicus, thi med hans simple, sikkre og ei kostbare Maskinindretning, bragtes Kong Frederik den 5tes Ridderstatue fra Gjæthuset til Fredrikspladsen 1768, som han selv i sit Skrift over samme, udgivet 1774, har beskreven. Han døde i Kjøbenhavn 1771.

Zuschlag (Friderich Ludvig). Han var Controlleur ved Assistentshuset i Kjøbenhavn, men anvendte sine Fritimer til at poussere i Vox, og gjorde smaae Portraiter, der vare meget lignende.

Tillæg under Bogstav B.

Boit (Carl). Ved en Forsømmelse er denne fortreffelige Emaillemaler ei bleven anført i den alphabetiske Orden i dette Lexicon. Denne Mester er fød i Sverrig, af franske Forældre. Hans Arbeider blive i alle Kunstsamlinger opbevarede som Rariteter, og agtes meget høit. Under hans Ophold i Vien emaillerede han Keiseren af Østerrige med hans hele Familie, paa en Guld-Plade 18 Tommer høi, 12 Tommer bred, hvorfor han blev regaleret med 20,000 Gylden, og som forevises sammesteds i det Keiserlige Kunstkammer. I England emaillerede han saavel Dronning Anna, som ogsaa nogle af de der værende Store, som opregnes i Fiorillos Geschichte der Malerei in Gross-Brittanien, Tom. 5, Pag. 523, af hans Geschichte der zeichnende Künste. Han flygtede for Gjeld, fra England til Frankrig. Her optog man ham med aabne Arme. Her forandrede han sin Religion, og fik af Regenten en frie Boelig, og 1500 Dlr. aarlig Gage. Martin Meytens traf her denne sin Landsmand 1722, hvor han formodentlig ei har manglet Arbeide. Jeg har seet Ruslands Keiser, Czar Peter den Store, emailleret af ham saa fortræffelig, at hverken **Prieur**, **Barbette** eller **Petitot** skulde have gjort det bedre. I Emaillemaleriet kan neppe noget ønskes høiere. Faa kan sættes ham paa Siden, ingen overtræffe ham. Han døde 1726 meget pludselig.

